

31/297

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ జనవరి నెల 6-వ తేది గురువారము } No. 234
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర పుష్యమాస శుద్ధ తృతీయ. } సంచిక ౨౩౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు వాందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము న కలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటచే శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి శివమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనండిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్ట్ బొంబాయి.

చెన్న పురి రాయల్ థియేటరు నందు
9-12-1926 తేదినుండి 9-1-1927 తేదివరకు ప్రతిదినము

మధుర ఒరిజినల్ బాయిస్ కంపెనీ వారు
ర్పు 1,50,000 ఖర్చుచేసి తయారు చేసినట్టి.

దశావతారము ను ప్రదర్శింతురు

పగటిపాటకములు:—సోమ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 గం-30 నిమిషములకు ప్రారంభించబడును
రాత్రిపాటకము:—మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభించబడును.
టిక్కెట్ల ధరవివరములు:—ర్పు 3, 2, 1 అణాలు 8 మాత్రమే
ముఖ్యగమనింపు:—మొదటి రెండుతరగతులు మాత్రమే టి 1-కి ర్పు 0-8-0 చొప్పున అధికముగా చెల్లించిన రిజర్వుచేయబడును.
3257 ఎస్. ఎం. సచ్చిదానందపిళ్లై, ప్రొప్రైటరు.

కుదుర్బుటకంటే ఆటంకపరచుట మేలు

ఈ ప్రకారము చేయుటకు లోకామయహర స్మారమాత్రలను

Regd TradeMark

జి. ప్రియందుంచుకొనుడు

594

ప్రతిదినము తాంబూలముతోగాని, విడిగాగాని లోకామయహర స్మారమాత్రలను 1-2 ను నేనించు
చుండిన జీర్ణశక్తిని క్రమపరచి గాలి, నీళ్లచెడుపును అంటునీయక కాపాడును. అనుపానపత్రము మేరకు ఇచ్చుట
వలన పిల్లలపడిశము, దస్తప్రక్కలఈడ్చు, అజీర్ణము, అజీర్ణభేది, జ్వరము, చలిజ్వరము, స్లేపు, ఇన్ ఫ్లెంజా, కడు
పుబ్బరము, బలహీనత, పెద్దగారిదగ్గు, జలుబు, అగ్ని గూండ్రము, మలబద్దము, అజీర్తిచే గలుగుకడుపునొప్పి, శీత
వాతమువల్ల గలుగుసంధివాతము మొదలగువ్యాధులకు సిద్ధామృతము. శాశ్వతము క స్మారికిబదులు దీనిని వాడవచ్చు
ను. సంతోషసమానమైనది. వ్యాయామము లేనట్టి ఘోషాస్త్రీలకును ఆరోగ్యవృద్ధనకారి. 250-300 మాత్రలుగల సీసా
1 కి పోస్టుఖర్చుతో 0-8-0, 6 కి ర్పు 1-8-0, 12 కి ర్పు 2-13-0, 25 కి ర్పు 5-3-0. రిజిస్టరుచేయబడిన మా
వర్తకగరుతును గమనించితీసిన మోసముండదు. అన్ని దుకాణములందును దొరకును.

పాళ్ళపు వెంకటాచలపండితులు ప్రొవైటరు.
శ్రీ సీతారాఘవవెద్యశాల, మైసూరు.

మద్రాసులో నెం 6, బంబయ్ వీధిలోనున్న ప్యాంకంపెనీవారివద్ద దొరకును.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas Stamp. 3108
Apply to:—
Imperial Telegraph Collage, Delhi

ఆయుర్వేదాపధ రత్నాకరము చరకచికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు. 2, భస్మవైకాళిక రు. 1
2046 డాక్టరు శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ

అభి క భ స్త ము వెల రు 1-కి రు 5-0-0

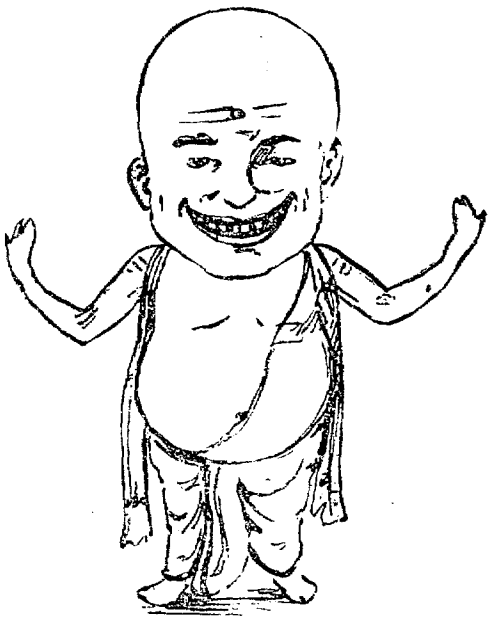
శ్రీ ముక్త్యాల సంస్థానమున 300 పుటములు నేయబడి
నది, బహుముత్యము. నేడి, దగ్గు, క్షయ, పిట్టవబోగొట్టును
కఢమును తగ్గించును. ఉపయోగించు విధము మందుతో పంప
బడును. అకేసులు వాడి మెచ్చినారు. కేలూగు ఉచితము
2125 అన్నరసాయనశాల ముక్త్యాల, కృష్ణా.

శ్రీ కష్టావతారతత్వము

ఇది పురాణరాజము లన్నింటినుండి మహాభారత పారిచం
శములనుండియు శ్రీకృష్ణకథల సంగ్రహించి వరుసగా ముద్రపై
లేని వచనరూపమున వ్రాయబడును. సంశయములు లేవు.
నట్లు శాస్త్రీయసమాధానములు వ్రాయబడును. స్తోత్రములట్లే
మృదంపించబడును. 350 పుటలకుఁ దక్కువగాకుండఁ, జక్కని
తైండుచేయించి 3 నెలల కొకతూరి 1-8-0 లకు చందాదారు
లకు వీసిగాఁ బంపబడును. 12-0-0 లు పంపినవారు పోషకు
లుగాఁ బ్రకటింపబడుదురు. 1, 2, 3 సంపుటములు సిద్ధముగా
నున్నవి. 2204

జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,

ఆంధ్రప్రధానపండితులు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, బెజవాడ.

తోమోమోమో

(ఆంధ్ర పత్రికకు ప్రత్యేకం)

చిన్న పట్నం

ఒకడు—ఏమోయి?

ఇంకొకడు—నాది చెప్పవట్టం.

ఒకడు—చెప్పవట్టామే నీదా?

అనుమానం

మధ్య—నేను ఏమి ఎప్పుడొనిపోయానని మీకు అనుమానం?

పోలీసు కాన్స్టేబులు—గుడ్డము, బండి.

మధ్య—అయితే, నన్ను సర్పించెయ్యండి.

చెమట

ఒకడు—చెమట ఒడిస్తే నేగాని జీవనంగడవని రోజులు వస్తే, నీవు ఎట్లా బతుకుతావు?

సోమరి—విశేషకట్ట లమ్మకొని.

కోర్కె

భర్త—నీకు కోర్కెబొమ్మ తెస్తామని, పార్కు-ఫెయరం తా వెలికాను, దొరక లేదు.

భార్య—పోనిలండి ఇంట్లో మీరున్నారుగా.

లాభం

ఎల్లయ్య—మీవల్ల నాకెంతో లాభం గలిగింది.

డాక్టరు—మీకు ఎప్పుడూ మందిచ్చివట్టు జ్ఞాపకం లేడే.

ఎల్లయ్య—నేను మందు పుచ్చుకోలేదు. మామేనమామ మందుపుచ్చుకొని చచ్చిపోయినాడు. ఆయన ఆస్తి నాకు పచ్చింది.

రంగు

ఎల్లయ్య—రంగుకు తెగినట్టుగా బట్టలు కట్టుకోవాలి. నల్ల వెంట్రుకులున్న వాళ్లు నల్ల బట్టలును, తెల్ల వెంట్రుకులున్న వాళ్లు తెల్ల బట్టలును కట్టుకుంటే బాగుంటుంది.

పుల్లయ్య—బట్ట తలనాళ్ళో?

పొరుగు

ఒకడు—మీసొరుగున కాపురమున్న వాళ్లు ఎటువంటి వాళ్లు?

ఇంకొకడు—ఇంకా తెలియలేదు. ఇవ్వాలి సాయం త్రము వెళ్లి పదిరూపాయిలు బదులకుగొన్నాను. ఎటువంటి వాళ్ళో అప్పుడు తెలుస్తుంది.

నిజం

వకీలు—నీ తరపున వాదించడానికి నాకు నిజం అంతా తెలియాలి అంతా చెప్పవా?

దొంగ—చెప్పానుగాని, డబ్బు ఎక్కడదాచిపెట్టానో చెప్పలేదండి.

జ్ఞాపకం

రామయ్య—నాజ్ఞాపకశక్తి క్రమక్రమంగా తగ్గిపోతున్నది. ఇవ్వాలి ఏం చేసానో, లేవటికి జ్ఞాపకం ఉండుంటేదు. సోమయ్య—అయితే, పదిరూపాయిలు బదులియ్యి.

బ్రాడ్యే

ఒకడు—ఈపూళ్ళో బ్రాడ్యే ఏదండీ?

ఇంకొకడు—మీరు నిలుచున్నదే.

ఒకడు—అందుకనే తెలియలేదు.

అన్నం

సోమయ్య—రామయ్య అన్నంతిన్నాడా, లేదా?

నాకరు—నాకు తెలియదండి.

సోమయ్య—అయితే కనుక్కో.

నాకరు—కనుక్కుంటే తనకు జ్ఞాపకం లేదన్నాడండి.

కుక్క

బాలుడు—ఆకుక్కపిల్లను నేను తెచ్చుకుంటే ఏం జరుగుతుంద?

తండ్రి—నిన్ను కొట్టో బెట్టుతారు.

బాలుడు—నేను లేనపుడు కుక్కను నువ్వు అన్నం పెడుతావుండు.

అల్లరి

సొదగింటి పిల్లవాడు అల్లరిచేస్తుండెను. పుల్లయ్యకు పట్టరాని కోపం వచ్చెను.

పుల్లయ్య (కోపంతో)—వారంరోజులు నేను మీనాన్ననయితే, నీకు బుద్ధి వచ్చేటట్టు చేస్తాను.

పిల్లవాడు—ఈసంగతి అమ్మతో చెప్పతానులండి.

బీదరికం

జయిలు నూపరిం పెండెంటు—నీవు బీదరికంవల్ల ఖయిదులో బంధావనుకుంటాను.

ఖయిదీ—లేదండి. నన్ను రూపాయలు చేస్తుంటే పట్టుకొన్నారండి.

ఈల

ఒకడు—మీబంట్లోతు ఎప్పుడూ ఈల వేస్తుంటాడు. మీకు కోపంరాదా?

ఇంకొకడు—రాదు. ఎందుకంటే, వాడు ఎక్కడ ఉన్నాడో తెలుస్తుంటుంది.

రోగం

డాక్టరు—నీకు అజీర్ణరోగం. రోజూ కొంచెం కరీర పరిశ్రమ చేస్తుంటే, రోగం నివృత్తిస్తుంది. నీకేం పని?

రోగి—పగటిపూట రయిలు స్టేషనులో సామాను మోస్తానండి.

డాక్టరు—ఇకమీద రాత్రిపూట మోడూ మోయి.

కోరిక

ఇనస్సెక్టరు బాలరను పరీక్ష తేదీ సంతోషం ఇట్లా తెలిపెను.

ఇనస్సెక్టరు—నేను మళ్ళీ పిల్లవాడినై చదువులే ఎంతబాగుండునో అని తోడ్కుంది. ఎందుకో తెలసందా?

బాలుడు—మీరు చదివించడంతో మరిచిపోయినారు కాబట్టి.

సంసారం

భార్య—మీరు భరింపలేని ఖర్చును ఎన్నడూ చెయ్యకండి. ఈకరువుకాలంలో జీవనంగడవడం కష్టం.

భర్త—అయితే, యీసంసారాన్ని వదులుకుంటాను.

నీళ్లు

ఉపన్యాసము—నీళ్లుకాచి తాగడం చాలా మంచిది. సజ్జీనుడు—అవునండీ. తమ అభిప్రాయంతో నేను ఏకీభవిస్తున్నానండి.

ఉపన్యాసము—నేను ధన్యుణును. తమరు డాక్టరు గారు కాబోలును.

సజ్జీనుడు—కానండి. నేను కట్టెలమ్మకొన్నానండి.

మురికి

టీచరు—ఇట్లాంటి మురికిగుడ్డలు కట్టుకు బళ్ళోకి రానడం మంచిదేనా? నేనే అట్లా వచ్చాననుకో, నీవు ఏమంటావు?

విద్యార్థి—నేను మర్యాదగా మాట్లాడకుండావుంటానండి.

ఇల్లు

ఒకడు—ఈఇల్లు బాగానే వుందిగాని, ఇంత చిన్న గదులున్నవేమ?

ఇంకొకడు—దొంగలకు చోటులేకుండా వుండడానికి.

మాత్రలు

వైద్యుడు—ఈమాత్రలను అన్నంతిన్నతరువాత వేసుకోకోగి—అయితే అన్నం ఎవరు పెట్టుతారండి?

మందులు

ఒకడు—డాక్టరుగారూ, ఈమందులు ఎనరినయినా బతికి పోవా అండి.

వైద్యుడు—ఇరవై ఏళ్లబట్టి నలుగురు మందులఅంగడి వాళ్లను బతికిస్తున్నవి.

ఆరోగ్యం

ఎల్లయ్య—ఈగ్రామం ఆరోగ్యమయినదేనా అండి? పుల్లయ్య—అవునండి. నేను ఇక్కడకు వచ్చినపుడు, మాట్లాడలేక పోయినాను. తలమీద ఒకపెంట్రిక్కునా లేదు. నేను నడవలేకపోయినాను. నన్ను ఎవర

యినా పెక్కి లేవదీయవలసి వచ్చేది. ఇప్పుడు చూడండి నేను ఎట్లావున్నానో?

ఎల్లయ్య—మీరు చెప్పినసంగతులవల్ల నాకు ధైర్యం చిక్కింది. ఇక్కడవుండి మందుపుచ్చుకొంటాను. మీరు ఇక్కడకువచ్చి ఎన్నాళ్ళయింది?

పుల్లయ్య—నేను ఇక్కడనే పుట్టానండి.

నౌకరు

యజమాని—నెలరోజులకిందట వచ్చినవాడవేనా,నీవు? నాకరు—అవునండి.

యజమాని—నీకంటే పెద్దవాడు పూవలెనని అప్పుడు చెప్పలేదా? మళ్ళీ ఎందుకు వచ్చావు?

నాకరు—అప్పటికంటే నేను ఇప్పుడు పెద్దవాడినయినానండి. అందుచేతనే మళ్ళీవచ్చానండి.

విధి

ఆంగ్లేయుడు—ఇంగ్లండులో ప్రతివాడు తనవిధిని తాను నెరవేర్చవలెనని నెల్లను బోధించాడు. మీలో అట్లా చెప్పినవారెవరయినా ఉన్నారా?

భారతీయుడు—మావాళ్లు సోమరిపోతులుగారు. అందుచేత ఇట్టి హెచ్చరిక అవసరములేదు.

విచిత్రం

ఒకడు—నిన్నటిదినం పాపయ్య విచిత్రంగా ఉన్నాడు. ఒకచేతిలో కత్తివుంది. ముఖంతో నురుగులు కట్టుతున్నాయి.

ఇంకొకడు—పాపయ్యకు అంతకోపం ఎందుకువచ్చింది అప్పుడు ఏంచేస్తున్నాడు?

ఒకడు—క్షుధరం చేసుకోపోతున్నాడు.

రైలుబండి

రైలుబండిలో కూర్చున్నపిచ్చయ్య గొలుసు లాగెను. బండి వెంటనే ఆగిపోయెను.

గార్డు—గొలుసు లాగింది ఎవరు?

పిచ్చయ్య—నేనేనండి.

గార్డు—ఏమి అవసరము లేనిదే,ఎందుకు లాగావు?

పిచ్చయ్య—దుర్ఘప్రయాణం చెయ్యకముందు, గొలుసు సరిగా పనిచేస్తుందో లేదో కనుక్కోవడం మంచిదని, లాగానండి.

నాటకం

వెత్తయ్య—రామదాసునాటకం ఎట్లా వుందండి? పిచ్చయ్య—“పదభేదద్రాదికి పాపిష్టిఘటమా” అనే పాట పాడేటప్పటికి, నాటకంపోలులోనుంచి ఒక్కడొక్కడే లేచి బయటకుపోవడం మొదలుపెట్టాడు.

పురుగులు

నీళ్లలో ఎన్నో పురుగులుండుననిన్నీ, నీళ్లుకాచితాగి లేమంచిదనిన్నీ, టీచరు పాఠంలో చెప్పెను.

విద్యార్థి—అందుకనే కాబోలునండి, నీళ్లు కాస్తుంటే చుంయివని శిబ్దం వస్తుంది.

టీచరు—ఆశేబ్దం ఎందుకు వస్తుందంటావు?

విద్యార్థి—పురుగులు చచ్చిపోతూ ఏడుస్తవి.

నవ్వు

ఒకడు—కోర్టుబంట్లోతులకు ఏమీ ఇయ్యకపోతే, కోపంగా ఉంటారు. నీవు వచ్చేటప్పుడు,నవ్విస్తా రేం?

ఇంకొకడు—నాళ్ల అరిచేతులు గోకాను.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిష్యత్తును గరించి ధర్మన్యాయంబగు 5 ప్రశ్నలు వ్రాసి పంపినయెడల సరియగు బదులు వ్రాసి పంపెదము. ప్రశ్న వ్రాయుకాలము లేక జాతకనకలైనను తెలుపవలెను. 5 ప్రశ్నలకు రూ 1-0-0. పై ప్రతిప్రశ్నకు రూ 0-4-0. వి. పి. శిర్పులు 0-4-0 అవును. (2598)

ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి.

వెలనరసము త్వరపడుడు గుణమధికము చంద్రచూడపాకము ధాతుపుష్టికారి, శక్తివర్ధకము, ధాతుసంబంధవ్యాధులకూ, స్త్రీవ్యాధులకూ సంచీవిని. నేరు గ కి మాడుకూపాయలు మాత్రము.

శ్రీ భధ్ర శాంకరీరసము—సూర

జ్వరములకు రామబాణము. శిశురోగములకు—సంచీవిని. వెల ౫౦ మాత్రల డబ్బింగ కి రూపాయి ౧. మానవ్య సకలవిధ వ్యాధులకూ శాస్త్రసమ్మతముగు మందులు దొరుకును. త్వరలో వ్రాయుడు. ఆయుర్వేదకలావిభూషణ విద్వాంశ కె. శేషశాస్త్రి ఎ.వి.ఎస్. ఆయుర్వేదశాల, శృంగేరి, మైసూరుఇలాఖా.

భారత ఆర్థిక మహాసభ

కార్మిక సమస్యలపై చర్చ

కలకత్తా, జనవరి 5:— నేటిదినము భారత ఆర్థిక మహాసభలో ప్రాధాన్యముగా ముఖ్యమంత్రిగారు కార్మిక సమస్యలను గురించి ఒక వ్యాసమును చదివరి. భారతదేశమున శిశువులలో మరణాంశము అత్యధికముగ నున్నదనియు, పారిశ్రామిక నగరములందు జనసంఖ్య తగ్గి ఆరోగ్యవంతు లేరనియు ఈ మరణాంశము తగ్గదనియు ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిరి. భారతదేశమున ఆరోగ్యసంరక్షణ ప్రధానమనగా యనియు, ఆరోగ్యము చెడని విధమున నగరములు వృద్ధి చెందవలయుననియు వారు చెప్పిరి.

ఈవిషయమై జరిగిన చర్చలయందు వంగరాష్ట్రపు శాసనసభయందు కార్మికల ప్రతినిధి యగు కె. సి. రాయచౌదరిగారు, ప్రతినగరమునందును కార్మికలకు వసతిగృహములను నిర్మించు విషయమై మునిసిపాలిటీవారు తగు ఏర్పాట్లు చేయుట అవసరమని చెప్పిరి. అందు ముఖ్యముగ యంత్రాలయములుండఁగల మునిసిపాలిటీ నగరము లీవిషయమై ఎక్కువ శ్రద్ధ వహించుట అవసరమని వారు చెప్పిరి.

ఫిండ్లేషి రామ్మగారు ఈవిషయమై మాట్లాడుచు చెప్పి పురియందలి బకింగ్ హాము కర్మాటకు మిల్లులవారు కార్మికలకు తగు సౌకర్యములు కలఁగజేసిరని ప్రశంసించిరి. ఆహారదానము మిల్లుల పనివారి విషయమై పాటుపడుచున్న శ్రీమతి అన నూయాబాయి, శంకరలాయి బాంకరుగార్లు ప్రశంసించిరి. కార్మికలకు నిర్బంధముగ ప్రాథమికవిద్య గరువవలయు ననిరి.

సభ ముగియుట

అధ్యక్షుడు సభను ముగించుచు ప్రతిరాష్ట్రమునందు ఆర్థికోపసంఘముల నేర్పరచి ఆర్థిక విషయములందు ప్రజలు ఎక్కువ శ్రద్ధ పుచ్చుకొనునట్లు పనిచేయుట అవసరమని చెప్పిరి (అ. ప్రె.)

కరాచీ, జనవరి 5:— సర్ సామ్యూలు హోదగారు కరాచీ చేరుటకు హామీమండి బహులుచేరిరి గాని తుపాను వలన తిరిగి హామీ చేరిరి. నేడు కరాచీ చేరవలయు. (ఫ్రీ. ప్రె.)

వర్షపాతము

పిట్టా, జనవరి 5:—కోరమాండలు తీరమున వర్షము పడి అస్సామి ఉత్తర బర్మాలో వర్షము సామాన్యముగ నున్నది.

మాచన:— బెలూచిస్తానమున స్వల్పముగ వర్షముండును (అ. ప్రె.)

కలకత్తా, జనవరి 5:— “ఇవాన్సు అను 24 ఏండ్ల వయసు గలిగిన బి. సి. యస్. ఉద్యోగి సిల్కారునందు నియమింపబడిరి. ఆయన వచ్చి 23 వ తేదీ ఉదయమున చచ్చి పడి యుండెను. తుపాకి ప్రక్కనే యుండెను. ద్రోహముని ఎంచుటకు ఆశ్రయములేవు.” అని ప్లేబ్యుయను పత్రిక వ్రాయుచున్నది. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి, జనవరి 5:—బొంబాయిరాష్ట్ర హద్దు కోర్టు పెన్సి సుహాటిలు జనవరి 24 వ తేదీన ప్రారంభమగును. పోసిదారులు 19 వ తేదీలోపుగ తెలుపుకొనవలెను. ఉత్తర దేశమువారిని 30 వ తేదీనగాని యాదనీయరు. (ఫ్రీ. ప్రె.)

ఆఖిల భారత శాస్త్ర పరిశోధన మహాసభ

సర్ జగదీశ చంద్రబోసుగారు అధ్యక్షత వహించుట

లాహోరు, జనవరి 4:— లాహోరు నగర మున పంజాబు విశ్వవిద్యాలయపుభవనము ఆఖిల భారత శాస్త్ర పరిశోధన మహాసభ పడునాల్గవసమావేశము నిర్వహించినది. ప్రారంభ మయ్యెను. పంజాబు గవర్నరు సర్ మాలాము హెయిలీగారు మహాసభా ప్రారంభ మహోత్సవము సలిపిరి. శ్రీయత సర్ జగదీశ చంద్రబోసుగారు మహాసభకు అధ్యక్షత వహించిరి. బోసుగారి ఉపన్యాసము వినుటకై శాస్త్ర పరిశోధనవిషయములందు దృష్టిహాము గలవారు రాష్ట్రపు ప్రముఖులు వేలకొలదివందల మహాసభకు వచ్చియుండిరి.

సర్ మాలాము హెయిలీగారు ప్రారంభమహోత్సవమును జరుపుచు విశ్వవిద్యాలయ అధికముగలవల్ల రాష్ట్రమునకు గౌరవము కలగదనియు, విజ్ఞానసంపదయే రాష్ట్రగౌరవమును పెంపొందించుననియు, సర్ జగదీశ చంద్రబోసుగారి ఆగమనమువల్ల శాస్త్రపరిశోధనవిషయములందు రాష్ట్రమున నూతన యుగము ప్రారంభము కాగలదనియు గవర్నరుగారు చెప్పిరి.

సర్ జె. సి. బోసుగారు తన పరిశోధన ఫలితములను వివరించి వృత్తములందును మానవులందును నుండు ప్రాణము ఒకటియే యని తాను నిర్ణయించినవిధమున వివరించిరి.

లాహోరు, జనవరి 5:— నేటిదినము శాస్త్రపరిశోధన మహాసభలో పలువురు శాస్త్రజ్ఞులు శాస్త్రవిషయములకు సంబంధించిన వ్యాసములను చదివి చర్చ సలిపిరి.

నేటి దినము సాయంకాలము విశ్వవిద్యాలయభవనమున శాస్త్రపరిశోధనమహాసభా ప్రతినిధులకు గొప్ప విందు జరిగెను. గవర్నరుగారు సర్ మాలాము హెయిలీగారు, వై. సుభాష్ చంద్ర సర్ జాడ్వి హంటుమరెన్సిగారు, సర్ జె. సి. బోసుగారు, సర్ గంగారాముగారు, హరికేశములాయిగారు, రాజనరేంద్రనాథు, సర్దారు జోగేంద్రసింగుగార్లు వరికొందరు ప్రముఖులు విందునకు వచ్చియుండిరి.

పంజాబు విశ్వవిద్యాలయమున యం. యస్. సి. డిగ్రీకి చదువు విద్యార్థికి విద్యార్థి వేతన మొనగ సర్ గంగారాముగారు వాదన మొనగినట్లు ప్రకటింపబడెను. (అ. ప్రె.)

ఢిల్లీ, జనవరి 5:— ఇండియా మంత్రి నూటికి 25 వంతున ఆగునలవరకు వైనిక పెన్షనరులకు పెన్షనులు హెచ్చు చేసెను. (అ. ప్రె.)

నంద్యాల డిస్ట్రిక్టు మున్సిపల్ కౌన్సిల్

O. P. 24/26 రు

పిటిషన్:— మిటాయిగిరి మామయ్య.

రిస్పాండెంట్లు:— 1 మిటాయిగిరి పల్లయ్య, 2 మిటాయిగిరి చూడప్ప, 3 మిటాయిగిరి చోగప్ప, మైదురు గార్డియన్ కౌన్సిల్ నాగయ్య.

పయిటిపనరు పెనిమిటి పేనున్నా మరి యితరుల పేనున్న పాలాబాల కేషన్య 7-6-20 తేదీన న్రాయించిన రు 162-8-0 ల ప్రోపోటు బాపతుకు నంద్యాల డి. ము. కౌన్సిల్ అనునెం 279/26 రులో యీ పిటిషనరు తన పెనిమిటి తాలూకు 1/5 భాగంకుగాను తన పెనిమిటి చనిపోయినందున పక్ సస్ సర్టిఫికేటుకుగాను నంద్యాల కౌన్సిల్లో అక్రమముగా కాబడినది. సమరు అర్జి 8-1-27 తేది నాయదాపడియున్నది యే వరకయినా ఆ కేషన్య యుండినయడల పై తేదీన కౌన్సిలరానికి తెలియపర్చబడును. గోపాలస్వామి అయ్యరు.

ప్రాఫెసర్ ఎస్. చక్రవర్తిగారు

తత్వ శాస్త్ర సభ

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ ప్రతినిధిగా కాశీనగరములో జరిగిన భారత తత్వ శాస్త్ర మహాసభకు చెల్లిన ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ పండితులగు ప్రొఫెసర్ ఎస్. చక్రవర్తిగారు తిరిగి మద్రాసుకువచ్చిరి. వారు గమనించిన మారణమయములను కొన్ని తెలియజేసిరి.

సభలో చదువబడిన వ్యాసము లనేకములు ఉత్కృష్టముగానున్నవి కాని, హిందూసాంప్రదాయమున మన స్తత్వ శాస్త్రమును గూర్చియు, విజ్ఞాన శాస్త్రమును గూర్చియు, చదువబడిన వ్యాసములు బహుస్వల్పసంఖ్యాకములై యుండెను. ప్రతినిధులకును ప్రేక్షకులకును తనివంతముందుగానే కార్యక్రమమును చెల్లించియుండినయెడల బాగుండెడిది. అట్లు చేయుటకూడ సులభ సాధ్యమైన పనియే.

కాశీలోని హిందూ విశ్వవిద్యాలయభవంతు లన్నియు వలయాకారముగా నిర్మింపబడి, సామ్రాజ్యవిద్యాలయపద్ధతి గానుండుటచే అచటి విద్యార్థి బృందమునందును ఉపాధ్యాయ వర్గమునందును అన్యోన్యసహకారభావము ఏర్పడి తేమంకర మగుట కవకాశ మున్నది.

బహుప్రాచీనమున నలంద విశ్వవిద్యాలయము భూస్థాపితమైయుండు జేసి పురాతన వన్యపరిశోధన శాఖవారు 600 పనివాండ్రును నియమించి భూగర్భమునంజి బహిరంగ పరచుచున్నార. ఆ ప్రాచీన విశ్వవిద్యాలయ భవంతి నిర్మాణములను పరిశీలించి చూడగా పూర్వ వక్రకూడ ననేకవిద్యార్థులకు భోజనవసతులు ఏర్పరుపబడి సామ్రాజ్య విశ్వవిద్యాలయపద్ధతిని విద్యగరపబడెనని రుజువునచ్చును. అందరును కలసి భోజనము చేయు భోజనశాలలును అందరును కలసి దైవారాధనచేయుటకు పూజాశాలలును, కన్వించుచున్నవి.

రానున్న తత్వ శాస్త్ర సభ బొంబాయిలో జరుగగలము గతసభలో చదువబడిన వ్యాసములందు తనివంత శాస్త్రీయ పరిశోధన కన్పించుటలేదు. సభలోని ఆయా విషయముల గూర్చి చేయబడిన చర్చలు అంత తృప్తికరముగాలేవు.

రంగూను, జనవరి 5:— ఏప్రిల్ 27 వ జనవరినండి ఫిబ్రవరి 8 వ తేదీ వరకు నుండును. (అ. ప్రె.)

మైసూరు నబ్బులు

దేహమునకు, గుడ్డలకు శ్రేష్ఠ మైనవి మిక్కిలి అప్పటమైనవి, కల్తీలేదు. ఇందుకు పూచీ యివ్వబడును.

చందన నబ్బులు

దీనికి ఆధిక్యత గలదు ప్రతిచోటను దొరకును గవర్నమెంటు నబ్బు ఫ్యాక్టరీ

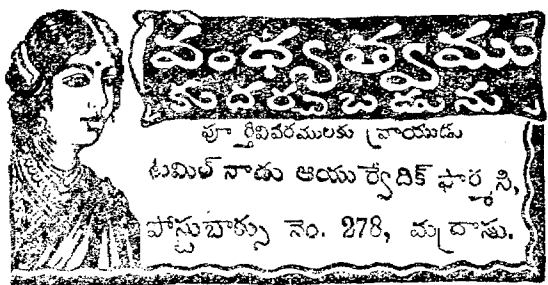
బెంగుళూరు.

ముత్తయ్య కంవెనీ సలవ బట్టల విక్రయము

15 - 12 - 1926 తేది నుండి ప్రారంభింపబడినది.

విలువగల చీరలు, మంచి ట్వీడ్ గుడ్డలు, పూల్ గుడ్డలు, లాగులకును పట్టులకును ఉపయోగపడు పలురకము లగు సిల్కు గుడ్డలు, చిత్రములైన దుస్తులు యింకను వందలకొలది యితర రకముల గుడ్డలు అతిచౌక ధరకు యివ్వబడును. ఈతరుణమును పోగొట్టుకొని అవతల చింతింపకును.

కె. యస్. ముత్తయ్య కంవెనీ, 287 ఎస్స నేడ్ మదరాసు.

వైకుంఠ కౌదళి

విద్యారణ్యపంచానన విద్యావాచస్పతీత్యా
దనేకవిరుదాంకితులగు శ్రీమాన్ వికాల్
రామచంద్రాచార్య స్వామిలవారు

ఈ క్షయ సంవత్సరమున దృగ్గణిత పంచాంగప్రకారము
ధనుర్మాసములో ఏకాదశిలు రెండు మొదలును, కొనను, ఉ
న్నందున, రెండవదగు పుష్యమృద (౧౧) ఏకాదశియందు ౪౭-౪౦
వరకు ధనుర్మాస మున్నది. దానివలన దృగ్గణితాదరపరులగు
శ్రీవైష్ణవులకు సైతము పుష్యమృదదే నిర్వివాదముగ వైకుం
ఠకౌదళి ద్వారదర్శనము ఆచరింపవలెను.

వాక్యపంచాంగముచొప్పున మార్గశీర్ష శుక్ల ౧౨ లో
ధనుర్మాసము ప్రవేశించి, పుష్య శుక్ల వ్రతకౌదళిక బూర్వమే
పూర్ణిమగుటచే తిథియుక్తాస్త్రప్రకారము తొలిమాసము
ననే ముగిసితిమేకాదశినాడు ద్వారదర్శనము నిర్వివాదము
గఁ జేసికొనవలెను.

ఇక సిద్ధాంతపంచాంగముచొప్పున వర్తించునట్టి యా
స్తికుల విషయ మిట్ల గొంత విచారింపఁబూనెద. మార్గశీర్ష
శుక్ల ౧౨ (ద్వారదర్శి) అనగా వైష్ణవకౌదళియందు ౪౭ గడి
యలు ధనుర్మాసమున్నది. అది అరుణోదయకాలమునకుఁగారు
కావున నాడు ధనుస్సు వెడలిపోకమున్నే అనగా ఉదయా
త్పూర్వము ౨ గడియలకు ఉత్తరద్వారదర్శనము చేయవచ్చును
అని మంగళగిరికి ఒక సిద్ధాంతి వచ్చి అనొంటునువారిని మో
హింపఁజేయుచున్నట్లు మంగళగిరి దేవస్థానము గర్భ కర్త
లగు శ్రీమాన్ సందాల నృసింహాచార్యస్వామిలవారు ఈ విష
యమునకు సమాధానమేమి యని ప్రస్తావించిరి. ఏకాదశికి
ధనుస్సు స్వర్గకులుగల ద్వారదర్శనమునకు ముఖ్యముకాదు. ధ
నుర్మాసపు కౌదళినాడు సూర్యోదయమున ఉత్తరద్వారద
ర్శనము చేయవలసినదిగా విధింపఁబడియున్నది. కావున సూ
ర్యోదయమున వ్రతకౌదళియందు ధనుస్సులో ద్వారదర్శనము
చేయవలయునని చెప్పినందున, రెండు నెలలలోని యేకాదశిల
సూర్యోదయమునకు ధనుర్మాసస్వర్గ లేమింజేసి వాక్యపంచాం
గములో నేను వ్రాసిన కాస్తూర్ధ్వవిచార మంతయు సిద్ధాంత
పంచాంగమునకుఁగూడ సరిపడియుండును. సూర్యోదయ యే
కాదశిధనుర్మాసములగుటమి. ఉత్తరద్వారోద్ధాటనమునకు ని
దానము అమరమాణము చూపమని కోరిరి. అది పాంచరా
త్రాంతర్గమన శ్రీ ప్రశ్నసంహితసప్తవత్సారింకాధ్యాయమున
(౪౭) ౨౭ వశ్లోకము.

చాపమానే శుక్లపక్షస్యై కాదశ్యామినోదయే,
ద్వారముత్తరముద్ధాట్య తస్మాద్గత్రాప్తపయంతుతా.”
అని దీనికి అర్థము. ధనుర్మాసమున శుక్లపక్షకౌదళి సూర్యోద
యమున ఉత్తరపు ద్వారమును తీసి ఆమార్గమున దర్శనమని
యిందువలన సూర్యోదయస్వర్గ ధనుస్సునకుండవలయును. అది
రెండునెలలలో లేదు. అనిన మార్గశీర్షముండినమాట ధనుశ్శబ్దము
ప్రయోగించుచోట మార్గశీర్ష ముమాడ బ్రయోగించుటండేసి,
రెండును కుల్యములగును. దానంజేసియే, ఈపైయధ్యాయము
మొదటి శ్లోకము.

“అపరం సంప్రవక్ష్యామి, ధనుర్మాసేతు పూజనం,”
ఉత్సవమని ప్రారంభించి, ౭-వ శ్లోకమున
“మార్గశీర్ష స్య శుక్లస్య ప్రహరయా ముపక్రమేత్”
అని అగ్గయనోత్సవమున మార్గశీర్ష శుక్లమున విధించి
నందున ఏకాదశిలకు ధనుస్సు లేనిచో మార్గశీర్ష శుక్లకౌదళియే
ద్వారదర్శనమునకు దగినదని కాస్త్రమర్శి. ఇది సిద్ధాంతపం
చాంగానుసారములగు కాస్తూర్ధ్వవిచారనిష్కర్త మని శ్రీమాన్
నృసింహాచార్య స్వామిలవాణి సంతసించి ఆప్రకారమే మార్గశీర్ష
శుక్లమునందే వైకుంఠకౌదళినాడే ద్వారదర్శనము చేయవలయు
ననుటకు కాస్తూర్ధ్వవిచారము చక్కగా చిక్కినది. దానిని మీరుట
కలవికాదు. యుక్తులు కాస్త్రమును బాధింపజాలవు. “ధర్మ
కాస్త్రప్రమాణంచే ద్యుక్తిః కా తేత్రసారద” అని యున్నందున
పాడియుక్తరవేళుయి. అకాస్త్రీయసాధనము తొలిపొయి
నది. అని సన్నిహితకర్తవ్యపరులకు తదనుయాయినన్నిధినిర్వృ
త్తులకును, ఈయేకాదశియే వైకుంఠకౌదళియని ఆజ్ఞ నొసం
గితి.

1927 ఆమృతాంజనము డిఫోవారి 1927

అందమైన రంగుల క్యాలెండరు

ప్రసిద్ధించెందిన చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన మోహిని, మహాత్మాగాంధీ, త్రివర్ణచిత్రములు గలవి.

క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0; 12-కి రు 1-4-0; 100-కి రు 9-12-0.

చిన్నపైజ లక్ష్మీ, మహాత్మాగాంధీ

క్యాలెండరు 1-కి 0-1-0; 12-కి రు 0-8-0, 100-కి రు 3-8-0.

ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

బొంబాయి - ఆమృతాంజనము డిఫో - మదరాసు

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి అభిప్రాయములు

అఖిలభారత సభాధ్యక్షులగు శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాస
య్యంగారు నేటిఉదయము మద్రాసుశేరిరి. ఆస్సానీయే పెడు
ప్రెస్ ప్రతినిధి వారియింటికి వెళ్లి వారితో ముచ్చటించగా
యీక్రిందియభిప్రాయములను తెలియజేసిరి.

బెంగాలు ఖైదీలు

క్రొత్తవైస్రాయిగారు మనదేశమునకువచ్చి రి మాసము
లైనప్పటికినివెముకటివైస్రాయిగారియొక్కగాని లిట్టునుప్రభువు
గారియొక్కగాని పూర్వప్రభుత్వపద్ధతిని మార్చుటకు ఇష్టపడు
టలేదు. మార్చుటకు అశక్తులగామాదానున్నాడు. ముఖ్యముగా
నంగరాష్ట్రపు ఖైదీలు సిక్కు ఖైదీలు మొదలైన రాజకీయ ఖైదీ
లను విడుదలచేయలేకున్నాడు. సర్వజనపూజకుడైన సుబాసు
చంద్ర బోసు ఇంకను ఖైదులోనే ల బం
ధింపబడి యుండవలెనో, మా యగానున్నది.
ఆ ప్రముఖులను ఖైదులో బంధించి ఇప్పటికి రెండుసంవత్సరము
లు కావచ్చినది. వారిని ఖైదులో ఉంచినందువల్ల ఆంధ్రోద్యమ
ను అణచి ప్రభుత్వమువారు తమ యధికారమును బలపరచు
గా చేసికొనజాలకపోయిరి. ప్రభుత్వమువారు తమ పరిపాలన
కొనసాగవలెనని మాత్రమే కోరుటలేదు. తమ పరిపాలననుగూర్చి
చేయబడే విమర్శనకూడా వారికి కంటకముగానుండకూడదు.

అన్ని పార్టీల వికమత్యము

ప్రభుత్వాధికారులను పత్రికాధిపతులును దేశ
ములోని భిన్న రాజకీయ పక్షములు వికమత్యము
కావలెననికోరుచున్నాడు. కాని యీభిన్న పార్టీలవారంద
రును ఏకాభిప్రాయమునే వెల్లిబుచ్చినారు. బెంగాలు రాజ
కీయఖైదీలను విడుదలచేయవలసినదనే తీర్మానమును కాంగ్రెసు
వారును, మస్లిము లీగువారును అకోలాలో సభ్యులైన విలేవారు
లును, ఇతర రాజకీయనాయకు లనేకులును ఏకగ్రీవముగా
ఉపసాదించిరి. కాని యీవిధముగా అన్ని పార్టీలవారును ఏక
మయి అడిగి ఫలమేమి? ఏమిచేడు ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము
లన్నిటిని బుట్టదాఖలు చేసినారు. ఒక్క
సంఘస్య మా ప ము ను దాల్చి ఒక్క పే
రుతో వర్తించి ఒక్క-అభిప్రాయమును వెల్లిబుచ్చుట యనే రెం
డులక్షణములును మనవికమత్యము ఏకగ్రీవముగాని ప్రభుత్వమువారు
తమమాడ్చులనెరింగి యీదేశములో ప్రవర్తించరు. అన్ని పార్టీలును
ఏకసంఘస్యరూపమును దాల్చవలెనని ప్రభుత్వమువారు కోరుచు
న్నారు. బెంగాలు రాష్ట్రము నిర్దమేల్కొనినది. సాహసాదా
ర్యముల గడించిన యాతాష్ట్రవాసులు తమ పూర్వపు పేరు
ప్రతిష్టలను నిలుపుకొనెదరు. బీహారు, ఒరిస్సా రాష్ట్రముకూడ
ముందంజవేయుచున్నది. ఈసంవత్సరము సంయుక్తరాష్ట్రవా
సులును, ఇతర పశ్చిమ హిందూ సానవాసులును త్వరగా బా
గ్రతపడి వారివారి కాంగ్రెసు సంఘములను బలపరచుకొనెదరని
సమ్మతించును. వర్తక పారిశ్రామిక వర్గమువారు కూడ
కార్యోత్సాహమును జూపుచున్నారు. వారందరును పరిశీత్యు
ను నిర్వలవృత్తితో పరికించి నిశ్చలమైన కృషిచేసెద రని నమ్ము
చున్నాను.

హిందూమహామృదీయ సమ్మేళనము

ఇప్పుడున్న సితిలో హిందూమహామృదీయ సమ్మేళన వి
షయములో కేవలతీర్మానములుచేసి యవారకుండుటవల్ల ప్రయో
జనము లేదు. కాని ఇప్పుడే వెంటనే సదత సమ్మేళనమును స
మకూర్చుటకై ఇదమితమని యెట్టి కార్యవిధానమును నిర్ణయిం
చుటకు నిలులేదు. అందువల్ల కాంగ్రెసు యొక్క
కార్యనిర్వాహకవర్గములవారిని మార్చి నెల 31 తేదిలోపుగా స
దరు సమ్మేళనకేవలయు కార్యవిధానమును తయారుచేయవలసి

నదిగా కోరినాము. డిల్లీలో జరుగనున్న సామ్రాజ్యశాసనసభా
సమావేశసందర్భమున హిందూమహామృదీయ సభ్యులను సమావే
శపరచవలసినదని కాంగ్రెసువారు నన్ను నియమించిరి. కేవలతీ
ర్మానములవల్ల ప్రయోజనము లేదని కాంగ్రెసులో తీర్మానము
లు చేయబడలేదు. అదిన్నిగాక స్వామి శ్రీధానందుని హత్యవ
ల్ల యీ సమస్య మరింత దుష్కరమై నది.
గౌహతీ కాంగ్రెసువారు ఏవిధమైన నిర్మాణకార్యక్రమమును
తయారుచేయలేదనిపత్రికాధిపతులుప్రపంచములో చాటించుట
చాలా సులభమైనవని. కాని యీసమ్మేళనము కూర్చుటకు
మున్ముందు ఎక్కువ పని నెరవేర్చగలమని నాకు నమ్మకము
గలదు. ఈ విధముగా వ్యాఖ్యానములుచేయుటవల్లను నిరుత్సా
హవాక్యములను వ్రాయుటవల్లను యీసమస్య పరిష్కారము
మరింతక్లిష్టమగుచున్నది— యీ ప్రముఖుల వ్రాతలవల్ల
సఖ్యతకుదురకపోవుటయటుండ మరీకొన్ని ఇబ్బందులు ఏర్పడు
చున్నవి. ఈవిషయములో మనము ఆన్యోన్యవిశ్వాసముతోను
వికృతభావముతోను పనిచూపవలసియున్నది.

కరెన్సీ మారకము

కాంగ్రెసువారు యీవిషయమై సరియైన యభిప్రాయ
మును తెల్పుటకై జర్మింగు కమిటీవారిని విచారించ వలసినదిగా
ఏర్పాటు చేసినారు. కరెన్సీరీసవారి యభిప్రాయములను
ప్రతికక్షసంఘములవారి అభిప్రాయములను, కార్మికసంఘము
లవారియభిప్రాయములను గైకొని— సదరు వర్గింగు కమిటీవారు
సరియైన తీర్మానముచేసి— ఆతీర్మాననుసారముగా సామ్రాజ్య
శాసనసభలోని సభ్యులు తమ యభిప్రాయమును వెల్లడించుటకై
సలహా నిచ్చెదరు.

డొల్ సి కారు

దీనిని ఉపయోగించిన తక్షణమే నమ్మికను
గలిగించును. సదరు నమ్మికనే మీకు కడవరకు
కూడ కలిగించును. మొదటిదశా దీనిని ఉపయో
గించుటకు మీకేమియుఖర్చులేదు. మాకు తెలి
భోనుచేసి, ఎన్ని గంటలకు ఏర్పాటు చేయవలసినది
తెలిపిన చాలును. తరువాత ఏలాటి కష్టములేక
యే నిదర్శనములు చూపుటకు యేర్పాటుచేయ
బడును.

Wolseley

మాడలలు రు 3950 నుండి గలదు

యిచ్చుటకు సిద్ధముగా నున్నది

Sole Agents:—

R. PATEL & Co, Madras.

Sole Agents also for westinghouse Batteries.

శాసనసభ్యులకు తాలూకాబోర్డువారు, కాంగ్రెసు కమిటీవారు సన్మానపత్ర మొసంగుట

28-12-26 న విజయనగర తాలూకాబోర్డువారు సభ గావించి అందు మండలి ప్రతినిధులకు శ్రీయుతులు వరహగిరి వెంకటజోగయ్యపంతులు, చింతలపాటి వెంకట సూర్యనరసింహారాజు, పూసపాటి కుమార వెంకటపతిరాజుగార్లు 2-1-27 న సన్మానపత్ర మొసంగుటకు నిశ్చయించినారు. ఇందు బోర్డు అధ్యక్షులకు శ్రీయుత పూసపాటి లక్ష్మీనృసింహారాజుగారు గౌరవ తాలూకాసభ ప్రతినిధిగా వెల్లియుండుటచే ఉపాధ్యక్షులకు శ్రీయుత పూసపాటి వెంకటపతిరాజుగారు కార్యభారమును వహించితిని సన్మానమొసంగుటకు ఏర్పాటు గావించిరి.

2-1-27 న తాలూకాబోర్డు కచేరీకి దగ్గరగానున్న బంగాళాముం దర హమీదునా వేసియుండిరి. ద్వారములవద్ద గోలకొండ తట్టాలు, మహాత్మ్య గాంధీకి భారతమాతకు జేయు, శాసనసభాసభ్యులకు స్వాగతము, మదరాసు శాసనసభాధ్యక్షులకు స్వాగత ము అను వాటితో సలకరించిరి.

8½ గంటలకు బోర్డు ఉపాధ్యక్షులు, కాంగ్రెసు కార్యదర్శియు, తెలిచేవర వాసుదేవరావు, టేకుమళ్ల సీతారామ స్వామిగార్లు, డోడ్డొనిరాగ గౌరవనీయులకు చింతలపాటి నరసింహారాజుగారు, వరహగిరి వెంకటజోగయ్యపంతులుగారు, సభకుడు జేసిరి. ఈ ఉత్సవమునకు జిల్లాబోర్డుసభ్యులు, తాలూకాబోర్డుసభ్యులు, డివిజన్ ట్రైనింగు ప్రముఖులు ఆహ్వానింపబడిరి. శ్రీయుతులు గోపాలపురం వీధీలు ప్రాప్తయిండుటచే వారిపుత్రులు, మంథాసూర్యనారాయణగారు, జుర్రా శేషగిరి రావుగారు, వెంకటరంగయ్యగారు, ఎ. ఎల్. నారాయణ గారు, ధర్మ సూర్యప్రకాశరావుగారు, నాగం అప్పారావు గారు, పి. బంగారాజుగారు, మొగిరి, శ్రీమతి పురుషోత్తం గారు సంసార, సాయిబో దివానుగారు, సుండా రమావతారంగారు చేపూరు సుబ్బారావుపంతులు మున్నగువారు దయచేసిరి. దివాన్ బహదరు అనంతరావుపంతులుగారు, ద్వార యేచూరి వెంకట్రామయ్యగారు, రాజాలందుకు చింతిల్లయ ఉత్సవము జయప్రదముగానుండగోరిరి. శ్రీయుత పూసపాటి వెంకటపతి రాజుగారు సరిగా 4 గంటలకు కొఠానుండి మోటారుపై దయచేసిరి.

4 గంటలకు శ్రీమతి టేకుమళ్ల సీతారామస్వామిపంతులుగారు, కాంగ్రెసుసంఘముతరపున శాసనసభ్యులకును, వారి స్నేహితులకును అల్పహారవిందసర్పిరి. విందు ముగిసినపిదప ప్రత్యేకముగా వేయించిన హమీదునాలో సభగావించిరి.

శ్రీయుత పూసపాటి బుచ్చి సీతారామచంద్రరాజు గారు దైవప్రార్థన చేసి స్వాగత పద్యమును చదివిరి. కాంగ్రెసు కార్యదర్శి వాసుదేవ రావుగారు విజయనగర పుర జాతీయోపసంఘము తరపున శుం డలి ప్రతినిధుల మువ్వరును సన్మానపత్ర గంభీరముగా చదివి వారి కొసగిరి. తరువాత తాలూకాబోర్డు తరపున ఉపాధ్యక్షులకు వెంకటపతిరాజుగారు ఖద్దరుపై నవ్వుతీయిన సన్మాన పత్రమును చదివి ప్రతినిధులకు సమర్పించితి. ఇకను అతిథిత్వమునకు కర్పూరహారములు వేసిరి. అంత జోగయ్యపంతులు గారు, నరసింహారాజుగారు, వెంకటపతిరాజుగారు వరుసగా సన్మానపత్రమును తగులితిని జవాబొసంగిరి.

శ్రీయుత జోగయ్యపంతులుగారు తాను ప్రాత కాంగ్రెసు సభ్యుడననియు, కాంగ్రెసు 80 సంవత్సరము కాలముపై తీర్మానములుచేయుట ధృవ ప్రజలకు రాజకీయ విషయములలో ప్రబోధము కలిగించలేదనియు, నూతనసభ, అతివాదులు మితవాదులగుంచియు, 1920 సం॥లో సహాయనిరాకరణము, మహాత్మ్య గాంధీగారి క్రొత్తమార్గమును, సామాన్య ప్రజలలో రాజకీయ ప్రబోధముగల్గుట, నూతనాదర్శములతో ప్రజలు రాజకీయరంగమును ప్రవేశిండుట మున్నగువిషయముల చక్కగానుడిచిరి. యము ఇప్పుడునుకూడ కాంగ్రెసుమతమును సమర్థించి తమ శక్తివంచనలేకుండ పాటుపడెదననియు కాంగ్రెసువారి యజ్ఞానుసారముగానే సామ్రాజ్య శాసనసభలో వర్తింతుననియు ఖరారుచేసిరి. ఇకను పూర్వమునలే లోట్లకొరకు తిరిగి, గులుచుటతోడనే తమపని ముగియలేదనియు తిరిగి 4 నెలల కొకసారి పర్యటించేసి ప్రజలకు తాముచేసినపనియు, చేయలేనప్పుడు దానికెగల అడ్డంకులు మొదలైనవి చెప్పి రాజకీయ ప్రబోధముచేయుటకు ప్రయత్నించెద మనియు చెప్పిరి.

శ్రీయుత నరసింహారాజుగారు తాము శాసనసభకు అధ్యక్షులుగా నుండుటచే నాల్గుదేశములలోనియాచారప్రకారము వీరపార్టీతోను సంబంధముగాని, పాక్షికముగా మూటాడుట గానినికొరకరాముచే మాట్లాడుటకు తమ వకాళములేదనియు ఈ నూతనోద్యోగమును సమంజసముగా నిర్వహించిన పిదప

సన్మాన పత్రములలోని పాగడలకు కించిత్రేనియు అర్హుడని తెలియగలవనియు తామపదవికొరలేదనియు నవంబరు 21 తేదీ సర్వరాజ్యపార్టీతో నుండి అభ్యర్థన ఎన్నుకొను భారము శ్రీయుతులు శ్రీనివాసయ్యగారు ప్రకాశంగార్లపై పెట్టబడెననియు వారి యజ్ఞానుసారము తాము ఆపదవికి పోటిచేసి యెవ్వరును పోటిలేకయే గెల్చితినినియు చెప్పి సన్మాన సంఘమునకు తమ కృతజ్ఞతను తెలియజేసిరి.

శ్రీయుత పూసపాటి కుమార వెంకటపతి రాజుగారు సర్వరాజ్యపార్టీవారు శాసనసభలో ఏమో చేసెదరని ఊహలు పెట్టుకొననవరము లేదనియు శాసనసభలో సర్వరాజ్య వాదులు అధిక సంఖ్యాకులుగా నున్నప్పటికి గవర్నరుగారి నిరంకుశాధికారముచే తాము చేయు తీర్మానము లన్నియు నిరాకరింప (వీట్ చేయ) బడుననియు ప్రభుత్వమువారు తెచ్చినతీర్మానము తామొందినను వారు సరిపైచేసి అమలులోనికి తీసికొనివత్తురనియు చెప్పితి. ఏమో ఉపకారము చేయలేనప్పుడు కాంగ్రెసు పక్షమువారు శాసనసభలకెందు కేగితిరను ప్రశ్నకు నాగరిక దేశములలో ప్రజాయుత బాధ్యతాపరిపాలన గలదనియు మన ప్రభుత్వమువారుగూడ సంస్కరణముల చేయుచుంటిమని ప్రపంచకమునకు తెలియజేయుచున్నారనియు ఇన్నాల్లు మితవాదులు శాసనసభలలో నుండి ప్రజాభిప్రాయమునకు ఆశయములకు విరుద్ధముగా ప్రభుత్వముపక్షము చేరి తీర్మానములు చేయుచుదగా చేయుచున్నారనియు ఇప్పుడు కాంగ్రెసుపక్షమువారు సభలలో ప్రవేశించి నిజమైన ప్రజాభిప్రాయమును వెల్లడించి ప్రభుత్వమువారాడుబూతుకపు నాటకమునకు చేయూత నొసకకుండ నుండుమనియు చెప్పిరి. ఇంకను కొంతమట్టుకైనా బాధ్యతాయుత పరిపాలన తాలూకాజిల్లాలోనే గలదనియు, బోర్డుఅధ్యక్షులు సభ్యుల మెజారిటీవారి అనుమతిలేకుండ నిరంకుశముగ ఏమిచేయజాలరనియు జాతీయత పెంపొంద వలెన్న ఈ స్థానిక సంస్థలు పనిచేయవలసి యున్నదనియు అందు ప్రస్తుతము ఈవిషయములలో కాంగ్రెసుపక్షమువారికి సన్మానమొసంగుటలోను వినతిపత్రముల కుగ్గురుపై నవ్వుతీంచి ఖద్దరుపైగల యభిమానమును వెల్లడింపబడుట జిల్లాలోగల పెద్దతాలూకాబోర్డు అగు ఏ విజయనగరతాలూకాబోర్డు ముందంజవేసి లోడి బోర్డులకు మార్గదర్శకముగట బహు శుభసూచక మనియు ఇదే రీతిని ముందుగూడ నిర్మాతకార్యక్రమము కొనసాగించుటలో ఈబోర్డు పనిచేయవలెనని హెచ్చరించి నాడు తమకుచేసినగౌరవమునకు కృతజ్ఞత చెల్లుచు విరమించిరి.

పిదప శ్రీయుత ద్వారం వెంకటస్వామినాయుడుగారి శిష్యులగు న్యాయుగారు ఫీడెలుపై చక్కగావాయించి సభ్యుల నానందింప జేసితి.

రాత్రి 8 గంటల బోర్డు ఉపాధ్యక్షులకు వెంకటపతిరాజుగారు శాసనసభ్యులకు వారిస్నేహితులకు సుమారు 150 మందికి చక్కని విందు గావించిరి.

విజయనగర జాతీయోపసంఘము
శ్రీవరహగిరి వెంకటజోగయ్య పంతులుగారికిని
చెన్నపురి శాసనసభ్యులును, శాసనసభాధ్యక్షులును
గౌరవనీయులగు

చింతలపాటి వెంకటసూర్యనరసింహారాజు గారికిని
చెన్నపురిశాసనసభ్యులగు
పూసపాటి కుమార వెంకటపతిరాజుగారికిని
బసంగు సన్మాన పత్రిక

మహాశయులారా!

ఈమధ్య జరిగిన శాసనసభల యెన్నికలలో కాంగ్రెసు ఆజ్ఞానుసారము ప్రజలు తమ విధ్యుక్తధర్మమును నిర్వహించినందులకు మిగులసంతోషించుచు, ఎన్నికలలో తామ ముగ్గురును గెలుపొంది, కాంగ్రెసుకు అఖండవిజయము జేపూర్చి మన విశాఖపట్నంజిల్లాలో కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ పెంపొందించినందులకు, మిమ్ములభినందించుచు, మాయాసన్మానపత్రము స్వీకరింపుమనదని ప్రార్థించుచున్నాము.

చెన్నపురిశాసనసభయందు కాంగ్రెసు పక్షమునక శ్రీయుత నరసింహారాజుగారి నాయకత్వమును, సకలపక్షములవారును గుర్తించిరి. తమరు కాంగ్రెసు పక్షనాయకులుగ నుండి నడిపించిన తత్వమునకు ఎక్కుడు లాభముండెడిది. తమకు గల విషయపరిజ్ఞానము, అచంపల ధైర్యము, చిరకాలానుభవమును, ప్రస్తుతపరిస్థితులలో కాంగ్రెసుపక్షాభివృద్ధికి మిగుల నుపయోగపడెడివి. గాని, సకల పక్షా తీర్థమును, సకల పక్ష సమర్థులును అగునట్టి శాసనసభాధ్యక్ష పదవికి,

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు తమరు ఏకగ్రీవముగ నెన్నుకొనబడినందులకు, కాంగ్రెసుపక్షమునకును అందు ముఖ్యముగ మనజిల్లాకుమిగుల నతిశయముగన్నది. శాసనసభయందు తమ ప్రసవము, రాజకీయ ప్రతిభల ప్రసంగమునకుగూడప్రాతిమయ్యెను. భారతశాసనసభకు పటేలుగారివలె చెన్నపురి శాసనసభకు తమరు ఆఖర్ప్రాముఖుగనుండి అభ్యుత్థానమునకు వచ్చె తెచ్చెదరనుటకు సందియములేదు.

మహాశయులారా! ఎన్నికలసందర్భమున, యితరజిల్లాలో వలె మనజిల్లాలో కాంగ్రెసు ప్రచారమంతగాజరుగజేపొయినను, సామ్రాజ్యశాసనసభకును చెన్నపురిశాసనసభకును, కాంగ్రెసుపక్షమునకు ప్రతిపాలముగ జమిందార్లు అభ్యర్థులగు లెబడి విశ్వప్రయత్నముచేసినప్పటికిని, ప్రజలుమాత్రము తమకుగల యెన్నికహక్కులను విచక్షణతో నిర్వహించి, కాంగ్రెసు పక్షమునకు విజయము చేపూర్చుటచేత కాంగ్రెసుఆదేశమునందు ప్రజలకు సంపూర్ణవిశ్వాసమును గాఢముగ సర్వరాజ్యకాంత్యము గలనని తెల్లమయింది.

ఇంతియేగాక, గతశాసనసభలలో మీరు ప్రతివాదించిన యోగ్యతతో డిమాండును గవర్నరు మెంటువారు నిరాకరింప, మీరు శాసనసభలనుండి నిర్ణయముచేసి, ప్రజాస్వామ్యపు సమృద్ధిని బడయుటకు ప్రబోధముగావించిరి, అట్టి యేషనలు డిమాండు నందును గతశాసనసభలలో సర్వరాజ్యవాదుల ప్రవర్తనకును సంపూర్ణముగ సానుభూతిని, గాఢముగ విశ్వాసమును తెలియచుచు ప్రజలు, తిరిగి నేడు సర్వరాజ్యవాదులకు మిమ్ములకు అధిక శాఖ్యాకులుగ శాసనసభలకు ఎన్నుకొని తన్మూలమన ప్రభుత్వము వారికి తగులితిని ప్రత్యక్షిత్తరమిచ్చుటయేగాక మీయోగ్యులగు మగు కార్యభారమును మోపియున్నారు.

కార్యకూరులగు మీరలు జాతీయవిముక్తికలగోర్ధములన్నింటిని నివారించి, మీమీకార్య నిర్వహణందు శాసనసభలలోను, వెలుపలనుగూడ, అప్రమత్తులై, జాతీయగౌరవమునకు భంగములేకుండ, త్యాగబుద్ధితో మెలంగి, సర్వరాజ్యనిధి సత్వరిముగ జేపూర్చెదరుగాకయని దేశమాజ్ఞాపించుచున్నది

ప్రియమగుభారతదేవులారా! కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగు మీరలు కాంగ్రెసు ఆజ్ఞానుసారము శాసనసభలో ధైర్యముగ పనిచేయుటయేగాక దేశములో కాంగ్రెసుసందేశము వ్యాప్తిచేయుచు, నిర్మాతకార్యక్రమమును, నిరాటంకముగ కొనసాగించుచు కొలదిమందియగు విధ్యాధికులు అధిక సంఖ్యాకులగు జనసామాన్యమునకుతోడ్పడి వారిలో ప్రబోధముగావించి వారితోకత్తి మెలిసి పనిచేసినపుడే దేశాభ్యుదయము సమకూడి విజయము సుస్థిర సర్వరాజ్యము ప్రాప్తమగుననుసత్యము వ్యక్తీకరించు బాధ్యత యధోచితముగ నివ్వరింతురుగాకయని భారతమాతమిమ్ముల నాశ్చర్యించు చున్నది.

విజయనగరపురజాతీయోపసంఘ సభ్యులు,
జాతీయోపసంఘాధిమానులును.

విజయనగర జాతీయోపసంఘము
శ్రీవరహగిరి వెంకటజోగయ్య పంతులుగారికిని
చెన్నపురి శాసనసభ్యులును, శాసనసభాధ్యక్షులును
గౌరవనీయులగు

నాదీనిముగా జగద్విఖ్యాతమైయున్నది. ఈ కేంద్రం జ్యేష్ఠులను దితరమండలములలోవలె సంత తీర్ణముగా స్వం జ్యేష్ఠులప్రచారముజరుగకున్నను, ప్రజలలోమాత్రము సర్వరాజ్యకాంక్ష ప్రబలుటకు ప్రస్తుతము జరిగినయెన్నికలలో ప్రజాస్వామ్యసంఘటనా దీక్షితులగు ప్రజాసేవకులే శాసనసభల కెన్నుకొనబడుటవల్ల తేట తెల్లమగుచున్నది. ఇట్టి విజయావసరమున ప్రజాస్వామ్యపరిపాలనా విధానమున ప్రథమగణ్యముగ స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘములు, ప్రజాపక్షవారులై విజయులుగ ప్రతినిధుల నభినందించుట యుక్తమును, కర్తవ్యమును నైయున్నది. కనుక నేడు మా విజయనగరము తాలూకా స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘముపక్షమున, మనమండలప్రతినిధులకు శ్రీవరహగిరి వెంకట జోగయ్య పంతులుగారికిని, శ్రీ చింతలపాటి వెంకటసూర్యనరసింహారాజు గారికిని, శ్రీ పూసపాటి కుమార వెంకటపతిరాజుగారికిని, మనకు పూర్వకముగా అభినందన మొసంగుచున్నాము

శ్రీజోగయ్యపంతులుగారు ప్రజాసేవలో పండి వృద్ధులైన వారు. కార్యదీక్షకును, ప్రజాస్వామ్యవాదమునకును, ఆర్థికగౌరవమునకు లోటుగలుగునొట్లు సధికారధక్కారముకను, నిర్మాతకార్యక్రమాలంబనమునకును, పెట్టిననేరరు అట్టి వారిని దిల్లీశాసనసభకు ప్రతినిధిగా నెన్నుకొని మన కేంద్రరాజ్యము యశోవంతమగుచున్నది.

శ్రీ నరసింహారాజుగారు స్థానికపరిపాలనా విధానమును మనమండలములోను నిరమగాను ప్రజలకు హితవిధముగాను నడిపించుచు, శాసనసభలో సుమారు పదిహేను సంవత్సరముల

నుండి ప్రజాప్రతినిధిగా ప్రజాపక్షవాదములను నిర్ణయముగా సలుపును, గతకాసనసభలో స్వతంత్రపక్షవాదములుగా నుండి ప్రజామోచకుగ నడిచి, ప్రస్తుతకాసనసభకు ముఖ్యమంత్రిపదవి పొందుటకు తగిన అవకాశము చిక్కినను సరుకుచేయక, కాంగ్రెసు నిబంధనకు కట్టుబడి, దేశమందలి అన్ని పార్టీలవారికిని విశ్వాస పాత్రులై అధికారవర్గమువారియొక్కయు, ప్రజాప్రతినిధుల యొక్కయు, పూర్ణమోదముతో కాసనసభకు అగ్రతరులుగా నెన్నుకొంటి, తమకును తమ క్షత్రియవంశములకును, మన మండలమునకును ఆచంద్రతారార్కమున కీర్తిని గడించినారు.

శ్రీ వెంకటపతిరాజుగారు తిరిగి స్వరాజ్య పార్టీపక్షమున యెన్నికలలో విజయము గాంచుటయే వీరియందీ మండలములోని ప్రజలకుల విశ్వాసమును రుజువు చేయుచున్నది.

మనమండలమున సనాతనముగా పేరందిన పెద్దజమీందారులగు శ్రీ శ్రీ శ్రీ విజయనగర రాజ్యాధిపతులును శ్రీ శ్రీ శ్రీ జయపుంగు రాజ్యాధిపతులును, యెన్నికలలో జోక్యము కలుగజేసికొనక తమప్రజలను స్వతంత్రముగా యుపయోగించి యుభయముగా వోటుచేయుట కవకాశమిచ్చినందులకు ప్రజాస్వామ్య పరిపాలనా విధానమున, నేర్పడియున్న మనమండలము నీసంస్థానాధిపతులకు కృతజ్ఞత తెలుపుచు తోడిరాజ్యాధిపతులకు మార్గదర్శకులైనందులకు కౌనియాడుచున్నాము.

మహానీయుల సంవర్ధనభాగ్యమును, అభినందనమును, రిప్రజ్జనను నానందముతో తార్కాణముగా నీమహానీయుల కార్యక్షేత్రములను, వాదబలములను, త్యాగములను, ప్రజాస్వామ్యపరిపాలనా విధానములను మనదేశములో నింపింతు మిక్కిలిగా బలపడి ధీరవతి లోకశ్రేయసంపాదకములగు గాక! ప్రజాసేవయందు పరమేశ్వరుడు వీరికి స్థిరతయు, దైర్యమును, కాంత్యయు దినదినప్రవర్ధమానము చేయుగాక!

విజయనగరము తాలూకా స్థానికస్వపరిపాలనా సంఘము పూనపాటి లక్ష్మీనరసింహరాజు, అధ్యక్షుడు.

వ్యవసాయక ప్రదర్శనము

నవాబాలి చౌదరిగారు ప్రారంభించుట

ధక్కా, జనవరి 4:—నవాబు నవాబాలి చౌదరిగారు వ్యవసాయక ప్రదర్శనమును ధక్కాలో ప్రారంభించిరి. “దేశక్షేమముకొరకు సార్వభౌమమును రాజప్రతినిధియు ఎట్లు తహతహలాడుచున్నానో తెలిసికొనుటకు రాయల్ కమిషన్ ను సూచన.” అని వెల్లడించిరి. (ఆ. ప్రె.)

పాట్నా, జనవరి 4:—గవర్నరుగారు ఉద్యమమునండి నేడు తిరిగివచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

రాజకోట, జనవరి 5:—ఒకయింటిలో 5 వేల రూపాయలవరకు దోచికొనిరి. (ప్రెస్మె.)

శనివారము 8-1-27
మైలవరం బాలభారతీసమాజం
బెజవాడ మాన్యతహాలులో
శ్రీకృష్ణరాయవారం
అద్భుతమైన సినీమా
క్రొసూరి-వీరయ్య, మేనేజరు.

“నెక్టార్ తేయాకు”

ఎప్పుడును మొదటితరముది
 మానవ గుడ్-లక్ డస్టు దానియొక్క అప్పుటమును, గుణమునుబట్టియే అంగ్లో-ఇండియనుల వలన అంగీకరించబడినది. 1 పౌను ప్యాకెట్టు ధర రూ 0-14-0. డెలివరీ ట్రైలుఖర్చులులేక ఇనాం. ట్రైలలో మీసమృతమును తెలుపును. (2)
 ముందుగా పైకము పంపి అర్డరులను పంపుడు.

The Nectar Tea Factory
Mettupalaiyam (NILGRIS.)

వాతావరణస్థితి

1927 సం॥ జనవరి నెల 6-వ తేది గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	తేది 24 గంటలలో అత్యధిక స్వీడి	తేది 24 గంటలలో అత్యల్ప స్వీడి	తేది 24 గంటలలో వర్షము	జనవరి నెల 1-వ తేది నుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు కురియు మొత్తము.
గోపాల్ పూర్	82.1	65.1	...	0	0.06
విశాఖపట్నం	82.1	66.6	...	0	0.07
కాకినాడ	83.0	64.9	...	0	0.05
మచిలీపట్నం	84.1	64.1	...	0	0.02
కర్నూలు	88.	62.7	...	0	0.04
బళ్లారి	87.	63.0	...	0	0.02
అనంతపురం	...	...	...	0	0
కడప	87.6	67.0	...	0	0.18
నెల్లూరు	86.4	65.8	...	0.07	0.53
మద్రాసు	84.3	65.6	...	0.19	0.18
కడపూరు	81.8	73.0	...	0	0.49
నేలము	89.4	66.8	...	0	0.08
కోయంబూర్	85.7	65.8	...	0	0.18
తిరుగునాపల్లి	92.3	73.1	...	0	0.23
నాగపట్టణము	79.9	73.2	0.05	1.32	0.83
మధుర	85.2	73.9	...	0	0.12
పాంబుర్	79.8	74.4	0.75	1.25	0.68
తిరువల్వేలి	...	...	...	0.07	0.40
తిరువేంగళము	82.1	74.1	0.02	0.02	0.16
కొచ్చిర్	85.8	74.5	...	0	0.21
కాలికట్టు	90.0	69.7	...	0	0.06
మంగళూరు	90.2	69.8	...	0	0.01
బెంగళూరు	84.2	55.0	...	0	0.06
మెర్కూర్	78.1	56.4	...	0	0.03
కొడైకాండ	65.8	51.7	0.02	0.02	1.84

సర్కారులు:— ఆకాశము నిర్మలముగానే యున్నది ఉత్తరమున ఆర్ద్రత ఎక్కువ. గోపాలపురం కాకినాడలో 2½ 8 డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి గోపాలపురంలో 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కా:— మేఘములు పలుచగ నున్నవి. కడప కర్నూలులలో రాత్రివేడిమి 8, 8½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:— ఆకాశము పలుచని మేఘములతో గూడుకొన్నది. కడపూరులో మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. నెల్లూరులో 2½, డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ. రాత్రి వేడిమి కడపూరులో 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

నిన్నటివలెనే యున్నది పరిస్థితులు. అతిమౌరముగ దక్షిణమున తప్ప రాజధాని ఇతరచోట్ల నంతటను ఎండగాయుచున్నది.

ఏ. ఏ. నారాయణ అయ్యరు,
 సహాయ వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

నూతన బెంగాలు కాసనసభ

10 తేది సమావేశము

ద్వంద్వప్రభుత్వము తిరిగి సాగునా?

కలకత్తా, జనవరి 5:—నూతన బెంగాలు కాసనసభ మొట్టమొదటిసారి 10 తేదీన సమావేశమగును. 1925 సెప్టెంబరులో నిలిపివేయబడిన ద్వంద్వప్రభుత్వమును తిరిగిసాగింపవలెనాయను ప్రశ్న 17 తేదీన చర్చింపబడి తీర్మానింపబడవలయున్నది. 22 తేదీనుండి సంవత్సరాంతమునకు ఇష్టమంత్రిలకు జీతము నిర్ణయించుటకై 24775 రూపాయలు కావలెనని గౌ.ఎ.యస్. మోఖీగారు ప్రతిపాదించెదరు. మంత్రులను నియమింపకుండ ముందు జీతములమాట యెంచుకొనియు ద్వంద్వప్రభుత్వమును తిరిగి సాగింపకుండ జేయవలెననియు స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రతిపాదించును. (ఆ. ప్రె.)

అఖిలభారత శుద్ధిసభ

84 గ్రామములు హిందూమతమును స్వీకరించుట

పదిలక్షలు కావలసియున్నదని లజపత్రాయి మున్నగువారు కోరుట
 ఢిల్లీ, జన. 5:—దేశమంతటను కాఖిలభారత శుద్ధిసభవారు 1926 సంవత్సరములో హిందువులెవ్వరును లేనట్టి 84 గ్రామములను హిందూ మతమును స్వీకరించునట్లుగా చేయగలిగిరి. అగ్రామములకు వివాహాదులందు భోజనాదులందు మైతరగతి హిందువులతో సమాన హక్కు లా సం గ బ డి న వి. వారం ద రు ను ఇ ప్ప డు హి ం దు వు ల వ ల నే చూడబడుచున్నారు. సభవారు 1926 సంవత్సరమునకు పూర్తియైన నివేదికమును ప్రకటించిరి. ఈ సంబంధమున పండిత మదనమోహన మాలవ్యాలలా లజపత్రాయి మున్నగు హిందూ నాయకులు 10 లక్షలు కావలసినదని కోరియున్నారు. ఇదివరకు హిందూసంఘ మశ్రద్ధనహియ చున్నట్టి సోదరులను వైకి తెచ్చుటకే యీమొత్తముపయోగించబడును. (ప్రెస్మె.)

శ్రీ శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామి

అశ్రీరులో సంతాపము
 అశ్రీరు, జన 5:—అశ్రీరు హిందువులు శ్రీ శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామినిగూర్చి సంతాపమును దెలుపుటకై ఆర్యసమాజ ఆవరణములో సభజేసిరి. ఫారంవర్యును ఖండించుచు హిందూ సంఘమునకంతటికిని క్షీణింపజేసిన స్వామిని ప్రశంసించుచు ప్రాశ్నె సరు ఘనూలాలూగాకాక తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. శ్రద్ధానంద రహతుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు హంతకునిగూర్చి మనముకోపంపక వానిని క్షమింపుమని భగవంతునగూర్చి ప్రార్థింపవలెనని చెప్పి మహర్షి దయానందులవారు తమకు విమచిచ్చిన వాని నెట్లు క్షమించికో తెలియజేసిరి. తీర్మాన మేకగ్రీమముగా నంగీకరింపబడెను. క్రిందటి ఆదివారమునాడు పెద్దయూరేగింపు జరిగెను. పూర్తిగా హారతాళము జరిగెను. (ప్రెస్మె.)

స్వామి శ్రద్ధానందదినము

హిందూదేశమంతటను జనవరి 9 తేదీన ఆచరింపవలెను

నారగు, జన 5:—గౌ.పతి మైమలు సమావేశములో తీర్మానింపబడిన ప్రకారము జనవరి 9 తేది ఆదివారమును హిందూదేశమంతటను స్వామి శ్రద్ధానందదినముగా నాచరింపవలసినదని హిందూ మహాసభవారు చేతుకొనుచున్నారు. ఉదయమున హిందువులలో అన్ని తెగలవాడును నదీతీరముందుగాని తటాకతీరముందుగాని లేక మరియే యితర ప్రదేశముందుగాని చేరి స్వామి యాత్మకొరకై జలాంజలిని లేక ప్రార్థనలను సలుపవలెను. సాయంకాలమున బహిరంగసభలు జరుగవలెను. ఆనాడే శ్రద్ధానందనిధికై చందాలు వసూలు చేయవలెను. మేమిదివరకే 10 లక్షలు కావలెనని చెప్పియున్నాము. ప్రతిహిందువుడును తనశక్తికొలదిని యిదిధికై చందా నిచ్చునని నమ్ముచున్నాము. అని రాజాపరేంద్రవాళ్ళ, పండిత మదనమోహన మాలవ్య, లాలా లజపత్రాయిగారు విజ్ఞప్తి చేసికొనుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ శ్రీ దాసు, శ్రద్ధానందుల

సందేశములు
 వి. డి. ఋషిగారు తెలుపుట

బొంబాయి జనవరి 5:—చాలాకాలముండి సంచారము జేయుచు బొంబాయికి తిరిగివచ్చిన ఆధ్యాత్మికవేత్త యగు వి. డి. ఋషిగారు పత్రికాప్రతినిధితో సంభాషించుచు కీర్తికేళులైన నాయకులు తమకు సందేశము లంపుచున్నారని చెప్పిరి:—
 “మొన్న మొన్ననే నలహాబాదులో నున్నప్పుడు తాను హాయిగానున్నదనియు కాని తానుతలపెట్టినపని పూర్తికానందుకు విచారించుచున్నాననియు శ్రీ శ్రీ స్వామి శ్రద్ధానందుల నాకు సందేశమంపెను. తాను మదలిపెట్టినపనిని దీక్షతో సాగింపునని ఆయన మనలను కోరెను. మరికొంతసందేశ మెసంగవలసినదని అడుగగా ప్రస్తుత దేశపరిస్థితులలో ప్రయోజనము లేదని చెప్పెను. అని ఋషిగారు చెప్పిరి.

మరియు మాంఘీరులో నున్నప్పుడు శ్రీ శ్రీ సి. ఆర్. దాసుగారు రిట్లు సందేశము చెప్పిరి:—నాయకులమనస్సులను పూర్తిగా మార్చివేయవలెనని నేను ప్రయత్నించుచున్నాను. మనకందరికి స్వరాజ్యము కావలెను, కాని మనకొందరమును కలిసి ప్రభుత్వమువారి నొక్కటిగా నెదుర్కొనవలెను. (ప్రెస్మె.)

నానాత్వ స్వేచ్ఛాము

గాంధీనుహత్యనిస్వీయచరిత్ర

మూడవభాగము

నాల్గవ ప్రకరణము

“నేను పోలీసు స్టేషను నింకను నడచలేదు. రెండురోజులైనప్పటికీ నన్ను ఎస్కాంట్ గా రిక్షాకు తీసుకొని వెళ్లిరి. తిరుగు తొందర లేదు. కనబడకున్న నన్ను కాపాడుటకు కనిపెట్టలు నిర్మించి నావెంట నడిచిరి.

మేము స్టేషనులోనుండి దిగినరోజున పసుపురంగు జెండాను దింపగానే నెటాలు. అప్పట్ను జరిగిన అత్యాచారము నా కడకువచ్చెను. అతడునన్ను చాలాసార్లు పిలిచెను. నాపై మోపబడిన నిండులన్నియును అసత్యములని స్పష్టపరచుచు నేను ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చితిని. సర్ ఫిరోజీషా మెహతాగారు దూరదృష్టితో నొసంగిన మంచినలహారము నా కిప్పుడు బాగుగా నుపకరించినది. వారిసలహావలన నేను ప్రతిచోటను ఉపన్యాసమును వ్రాసియు చదివెయ్యుంటిని. వాని ప్రతులన్నియును నా వద్దనుండెను. వానినన్నిటిని నేనావిలేఖరి కొసంగితిని. భారతదేశమున నేనుకొంతగా తెలిసిన దేదీయునులేదని అతనికి తెలియజేసితిని. “కారలాండు నాదేర్ఘిమరులలో దక్షిణాఫ్రికాకు వచ్చిన భారతీయులలో నాసలహాపై వచ్చినవారొక్కరైనను లేరు. వారిలో చాలమంది యిదివరకు దక్షిణాఫ్రికాలోనుండి వెళ్లినవారు. వారిలో మొదటనుండి బ్రాహ్మణులుకు వెళ్లదలచి యున్నారని నెటాలులో నుండగోరుటలేదు అనిమాడ నేనతని కెరిగించితిని ఆరోజులలో ధనమునధికముగా గడింపగోరువారికి నెటాలులోకంటే బ్రాహ్మణులలోనే సౌకర్యములు మెచ్చుగానుండెనుగాన భారతీయులలో మొదటనుండి అప్పుడు బ్రాహ్మణులకు పోవుచుండిరి.

నే నిటుల విలేఖరి కెరిగించుటవలన నన్ను బాధించిన వారిపైనే కేసుచేయుటకు నేనంగీకరింపక పోవుటవలనను అచటిప్రజలకు చాలమంచియభిప్రాయము కలిగినది. డర్బనులోని పాశ్చాత్యులు తమప్రసన్నతను చాల లజ్జతులైరి. నేను నిర్దోషిని ప్రతికలు వ్రాయుటయేగా ప్రజలఅల్లరులనుగూడ తీవ్రముగా నిరసించెను. ఈరీతిగా నాగొంతునొక్కటకు చేయబడిన ప్రయత్నము భారతీయసమస్యకు సహాయకమే యయ్యెను. అందువలన దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులగౌరవ మధికమైనది. నాపనిగూడ నులువైనది.

మరి మూడునాలుగురోజులకు నేను నాయంటికి వెళ్లితిని. ఈయల్లరివలన నాకు కేసులుగూడ అధికముగ రాసాగినవి. ఈలాభములు కమిటితోపాటు భారతీయులపట్ల పాశ్చాత్యులకు ద్వేషముగూడ మెచ్చినది. భారతీయులు ధైర్యముతో నెదిరించెదరని వారు గ్రహించుట వలన భారతీయులవలన ఉపద్రవము కలుగుననుభవించుట వారికి కలిగినది. అచటి భారతీయవర్తకులకు నష్టము కలిగించుటకు భారతీయులచటికి రాకుండ నిరోధించుటకు నెటాలు శాసనభిలో. రెండుచట్టములుపాటించబడెను. ఓట్లహక్కుకొరకు మేమిదివరకాందోళనముచేసియున్నందున ప్రత్యేకముగా భారతీయుల విషయమున నెట్టిచట్టమును చేయగూడదని నిర్ణయించబడెను. కావున ఆచట్టములందరికిని వర్తించునటులే వ్రాయబడెనుగాని నెటాలులోని భారతీయులకు నిరోధమును కలిగించుటయే వారిమఖ్యోద్దేశము.

ఈచట్టముల కతమున నాకు పనియును భారతీయులలో నుత్సాహముగూడ నధికమయ్యెను. ఆచట్టములను భారతదేశ భాషలలోని కనునదించి భారతీయులకందిరిని బాగుగా బోధించితిమి. మేము అధినివేశనములనుక్రమింపగూడ తెలిపితిమిగాని అతడు కలిపించుకొన ననెను. అందువలన అచటము లామోదింపబడెను.

నాకు ప్రజాసంబంధమున పని అధికమైనది. దర్బనులో నుండిన మనసు కలాలు నాజరుగారు నాయంటిని నివసించుట కంగీకరించిరి. అయన ప్రజాసంబంధములగు పనులనధికముగా నెరవేర్చుచుండిన నా భారము కొంత తగ్గినది.

నేను భారతదేశమునందున్న కాలమున నేను ఆదంజీమయాఖాన్ గారు చక్కగా పనిని నెరవేర్చెను. సభ్యుల సంఖ్య మెచ్చినది. నెటాలు యిండియను కాంగ్రెసునిధికి వేయి పానులుగూడ చేరినవి. ఈచట్టములవలన కలిగిన ఉత్సాహము నేను బాగుగా నుపయోగించుకొని భారతీయులలో నధికముగ ప్రచారమునుగావించితిని. నిధికి మొత్తము 5000 పానులు చేరినది. సభ్యుల సంఖ్యగూడ మెచ్చినది. కాంగ్రెసుకు శాశ్వత నిధినిచ్చి స్థిరపనికొని దానివలన వచ్చెను బాడుగతో నిత్యకృత్యమును సాగింపవలెననకోరిక నాకు కలిగినది. ఈ విషయమును నాసహకారుల కెరిగింపగా వారందరునుగూడ నా

మోదించిరి. ఆ రీతిగా స్థిరపనికొని దానిని బాడుగకెచ్చితిమి. అందువలన వచ్చెడుధనము నెలసరి వ్యయములకు సరిపోవుచుండెను. ఆ ఆస్తిని పొందుటకు బ్రష్టిలు నియమింపబడిరి. ఇప్పుడుగూడ నా స్థిరాస్తి అవటమున్నదిగాని బ్రష్టిలలో వివాదాలు కలిగినందున ఆస్థాము కోర్టులోనే చెల్లింపబడి అప్పులే నిలువజేయబడుచున్నది.

నేను దక్షిణాఫ్రికానుండి బయలుదేరిన పిమ్మటనే యాగతిపట్టినది. కాని యిట్టి ప్రజాసంస్థలకు స్థిరాస్థులు లండనుగూడ నను నభిప్రాయము దక్షిణాఫ్రికాలో నుండగానే నాకు కలిగినది. అటుపిమ్మట నాకు పెక్కుసంస్థలతో సంబంధ మేర్పడినందున ఆ అభిప్రాయము మరింత బలమైనది. స్థిరాస్థి యేర్పడగానే సంస్థయొక్క నైతికగౌరవమునకు భంగముకలుగును. ప్రజాసంస్థయొక్క ప్రజల యిష్టానుసారము వారొసంగవలె ధనముతో పనిచేయుచుండు సంస్థమని గ్రహింపవలెను. ప్రజల సహాయము లభించినచో నది ప్రజాసంస్థకాకాలదు. అట్టిసంస్థ లంతరింపవలసినదే. స్థిరాస్థులుగల సంస్థలు తరుచుగా ప్రజాభిప్రాయమును తృప్తికరించి అందులకు వ్యతిరేకముగా గూడ పనిచేయుచుండును. భారతదేశమునందట్టి సంస్థలు మితిమీరియున్నవి. మతసంస్థ (రివిజియనుబ్రష్టు) లనబడువానిలో చాలభాగ మిట్టిరీతితోనేయున్నవి. బ్రష్టిలు యజమానులై ప్రజలపట్ల నెట్టిబాధ్యతయును లేకుండనున్నారు. ప్రజాసంస్థలు ప్రకృతివలెనే ఏరోజు కారోజు ఆదాయమును బడయుచు జీవింపచుండవలెననియే నా అభిప్రాయము.

ప్రజలనున్ననను గోల్పోయినసంస్థ యేదీయును దేశమున నుండగూడదు. ఒకసంపై ప్రజలకాదరము మెండుగా నున్నది. ఆసంస్థ వ్యవహారములు సరిగా జరుగుచున్నవనుటకు ప్రజలొసంగుచున్న సాలుసరి చందాలమొత్తమే నిదర్శనముగా నుండవలెను. ప్రతిసంస్థయును యిట్టిపరీక్షకు నిలువవలెననియే నా అభిప్రాయము.

స్థిరములగు భవనములు లేనిచో పనిచేయజాలని సంస్థవిషయమున నేను వ్యయములకు కాపాసినధనము మాత్రము ప్రజలచేచ్చి ముగ నిచ్చుచందాలవలననే లభింపవలెనని నా అభిప్రాయము.

దక్షిణాఫ్రికాలో సత్కారము జరిగిన రోజులలో గూడ నీయభిప్రాయము మరింత స్థిరపడెను. ఆసత్కారము ఆరేండ్లపాటు అతిశ్రేష్టముగా సాగింపబడెను. లక్షల కొలదిగా ధనము వ్యయమైనది గాని అదియంతయును చందాలవలన నెప్పటికప్పుడు లభించుచుండెనే గాని స్థిరముగనిధి లేనేలేదు. మరునాడు చందాలురానిచో యేమిగతియని గూడ నొకొక్కపుడు నేనాలోచించుట గూడ తటస్థించుచుండెను. (మో. క. గాంధీ-ఎం.ఎం.ఎం.ఎం.ఎం. 30-12-26)

విదవ ప్రకరణము

1897 జనవరిలో నేను డర్బనులో ఓడదగినపుడు నా సోదరుని కుమారుడు (నెహ్రూ) పదియేండ్లవాడగు నాపెద్దకొడుకు తొమ్మిదేండ్లవాడగు నారెండవ కుమారుడు అయిదేండ్లవాడగునూడ నాతోగూడ నుండిరి. నాకొడుకుల నిద్దరిని నా కొక మెహర్బానీగా పాకశాలాధికారులు పాకశాలలో చేర్చుకొనవలసియుండును. లేనిచో భారతీయుల బాలురకు ప్రవేశములేదు. భారతీయులకొరకు క్రిస్టియను మిషనరీలు యేర్పరచిన పాకశాలలకు నాడ్లలను పంపుట నాకష్టముగా నుండలేదు. నేనే స్వయముగా వారికి చదువుచెప్పమంటినిగాని అదిసరిగా జరుగుటకు వీలులేకుండ నుండెనుగాన నాకేమియును పాలుపోకుండ నుండెను. చదువుచెప్పటకు సమర్థుడగు నొక ఆంగ్లేయుడు కావలెనని నేను ప్రకటించితిని. ఓడ్లలసంరక్షణకొక ఆంగ్లేయిని (గనర్సి) నియమించితిని. నాడ్లలను భారతదేశమునకు పంపుటగూడ నాకష్టములేదు. ఓడ్లలు తేలిదండ్రులచేతనే యుండవలెను గాని మరియొకచోట నుండగూడదను నభిప్రాయము నాకప్పటినుండియును కలదు. నాపెద్దకుమారుని నాసోదరపుత్రుని భారతదేశమున వేరువేరు వసతిగృహములలో కొన్ని నెలలుమాత్రముంచినపాటు నిజమే. కాని వెంటనే మరల వారిని నాకడకు రావించితిని. నాపెద్దకుమారునికి ప్రాజ్ఞతపచ్చిన పిమ్మట అనామదాబాదులో నొక హైస్కూలులో చదువవలెనని వానికే బుద్ధి పుట్టినందున వాడు వెళ్లిపోయెను. నాసోదరపుత్రుడు నేను జెప్పుచున్న చదువుతోనే తృప్తిచెందెను. కాని అతడు యావనదేశమున స్వల్పకాలము వ్యాధిగ్రస్తమైయుండి చనిపోయెను. మిగిలిన నామగ్గురు కొడుకులును యెన్నడును పాకశాలలకు వెళ్లేనేలేదు. ఈకారణమున వారికెవరికిని డిగ్రీలు లభింపలేదు. ఈవిషయమున వారికి కొంత అసమృత్తుకలదు. అప్పుడుపుడేదోరీతిని వారు దానిని మృడించుచుండురు. ఎం. ఏ. బి. ఏ. డిగ్రీలను బడసినవారిని చూచినపుడు తమకు మెట్టిక్కు

లేమన పట్టమైన లేకపోయెనుగా యనుచుండు వారికి కలుగుచుండును. స్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి నావలన వారు అనుభవపూర్వకముగా గ్రహింపగలిగిన జ్ఞానమును యేపాకశాలలో ధనమువెంతవ్యయపరచి వారు చదివిననుగూడ బడయలేరనియే నాఅభిప్రాయము. కావున నాడ్లల విద్యావిషయమున 30 క్రిస్సునే నెట్టి యో ప ము ను చేయ లేదని యే నేను న ము చు న్నాను. పైగా నాపెద్ద కొడుకు విషయమున నాకుకలిగిన సంతాపకరముగు ననుభవము నవయావన దేశమున నేనవలంబించిన నడతకు ఫలమేయనిగూడ నదా నేను భావించుచుండును. ఆరోజులలో కలిగిన సోకులన్ని విషయములను వదొస్త తత్తయనియే నేను భావించెదను. కాని అది ముఖ్యతరయని అతడెంత గ్రహింపగలుగును? అవియన్నియును దరిమిలానుకలిగిన అనర్థకరములగు మార్పులేయనియును, నాభ్రాంతియే అందులకు కారణమనియును అతడేల (పెద్ద కొడుకు) భావింపగూడదు? లోకములోపాటు నేనున్నపుడు నా (మహాత్ముడు) ప్రవర్తనము సరిగానే యుండెననియు అటు పిమ్మట అహంభావమువలనను అజ్ఞానమువలనను అట్టిమార్పులు నాలొకరిగననియును నాకొడుకేల నమ్ముగూడదు? నాకొడుకు బారిష్టరు మున్నగుపట్టములకు బడసినచోకలుగు ననర్థమేమున్నది? వాని కట్టి అవకాశముకలిగింపకుండుటకు నాకేమి హక్కున్నది? పట్టములనుబడయుటకు తగినసీతిలో నాకొడుకు నుంచి వాని అభిప్రాయముల ప్రకారము వాడు తనజీవితము నేర్పరచుకొనునట్లు నేనేల సహాయముచేసి యుండగూడదు? అని నామిత్రులలో కొందరుగూడ యారీతిగా నాకొడుకుల విద్యావిషయమున నాతో చర్చించియుండిరి.

విద్యార్థులనుగూర్చి నాకు స్వయముగా చాలవిషయములు తెలిసియున్నవి. ఇతరుల బిడ్డల విషయమునగూడ నేను స్వయముగాను ఇతరుల సహాయముతోను చాలవిషయములను తెలుసుకొనగలిగియుంటిని. ఇప్పుడు నాకొడుకు లున్న సీతిలోనే యుండిన బిడ్డలవలెయునుగూడ నేనుచూచియుంటిని. వారు నాకొడుకులకంటే యేవిషయమునను అధికులుకారనియు వారి వద్ద నాకొడుకులు నేర్చుకొనదగినదేదీయును లేదనిగూడ నేను నమ్మెదను. నాప్రయత్నముల ఫలితము లెట్లులేనను యిటుపైనే తెలియవలసినవిగానున్నవి. స్వాతంత్ర్యమా? పాండిత్యమా? వీనిలో నేది ప్రధానమని నిర్ణయింపవలసినవిషయపుడు పాండిత్యముకంటే స్వాతంత్ర్యము నేయిచ్చెట్టిదిగాని యెప్పుకొననిచారెవరైన నుండురా? స్వాతంత్ర్యమునడచివేయునట్టి పాకశాలలను కళాశాలలను వదలివేయవలెనని నేనెవరిని కోరితిని? స్వాతంత్ర్యముకొరకు నిరక్షరకుత్తులై కూర్చిపని చేసే బ్రతుకులయైన మేలుగాని దాస్యభావముతో నెంతనాత్రమును విద్యనభ్యసించుకూడదని నేనెవరికిబోధించితిని? అట్టివారే ప్రకరణమునందిమిడియున్న రీతిని గ్రహించగలుగుదురని నేను నమ్మెదనని మహాత్ముడు వ్రాసెను. ఈప్రకరణము నేడు 3-వ తేదీని వెలువడిన ఎం.ఎం.డియాలో ప్రకటింపబడెను. (క్రీ. వెసు)

వెలువడినది! త్వరపడుచు నీతినిధి

(ఆంధ్ర గ్రంథమాలయందైదవకుసుమము.)

పూర్వ మెప్పుడో భారతీయుండగు బ్రాహ్మణునిచే రచితమై రెండువేలయేండ్ల క్రింద తిలెటు దేశమునకుం బోయి యాభాషలోనికి బరివర్తితమై యిటీవల చీనా చక్రవర్తిచే సంపాదితమై చీనాభాషలోనికి, తర్వాత ఇంగ్లీషులోనికి బరివర్తితమై యుత్కృష్టనీతిగ్రంథముగ కిది మధురమగు నాంధ్ర వచనరచనము. అనువాదకులు: శ్రీయుత కేశవారి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. మానవసూచితమున కావశ్యకములగు నెల్లనీతుల నానుపూర్వితో డేటగా సూటిగా నీగ్రంథము చెప్పుచున్నది. క్రమపైజా నిండు క్యాలికోబైండు. వెల రు. 1-4-0.

ఆంధ్ర గ్రంథమాల,
తపాలుపెట్టె నెం. 212 రు, చెన్నపురి.

కాశీమహారాజు: ఇర్విను ప్రభువు

శ్రీకృష్ణ

కాశీమహారాజుగారు రాజ్యాంగసంస్కరణ ములు విప్లవకరములనియు, బ్రిటీషుపాలకులు తప్పా నర్చి రనియు, అర్థశతాబ్దము ముందుగనే యిట్టి సంస్కరణముల నొనగూట అపాయకర మనియు జెప్పి కితాబు పొందదలచినందుకు ఫలముగ, ఇర్విను ప్రభువుగారు మృదువుగ మందలించిరి. సంస్కరణ ములు విప్లవకరములనియు, 1917 సంవత్సరపు ప్రకటనను అపాయకరమనియు చెప్పినవారు, ఇదివరలో గూడ గలరనియు, మహారాజుగా రాజ్యము గారని యు, ఇర్విను ప్రభువుగారు ఊరడించిరి. ఇర్విను ప్రభువుగారు సూచించినవారిలో, సిజ్డెహం ప్రభువు గారు ముఖ్యులని చెప్పవచ్చును. మహారాజుగారిని సిజ్డెహంగారితో పోల్చుటవలన, వా రెంతవరకు సంతృప్తిజెందిరో తెలియదు. భారతీయులు మాత్రము మహారాజుగారి ప్రసంగమును తిరస్కరింపక మానరు. అత్యంతమితవాదులు నయి తము, వీరిప్రలాపముల నేవగించెదరు. ఇర్విను ప్రభువుగారును, మహారాజుగారి తెలివితేటలను బాగుగనే గ్రహించిరి. సంస్కరణములను ప్రసాదించినపుడు, పార్లమెంటుసభవారును బ్రిటీషు పాలకులును దూర మాలోచించిరనియు, వారివివేకమును దూరుట అన్యాయమనియు రాజప్రతినిధిగారు తెలియజెప్పిరి. సంస్కరణములగూర్చి చర్చజరిగినపుడు, ఇర్విను ప్రభువుగారు పార్లమెంటుసభ్యులుగ నుండి రట. అందుచే మహారాజుగారికన్నను, రాజప్రతినిధిగారికే సందర్భము లెక్కుడుగ తెలియు ననుట కేమాత్రము సందియము లేదు.

హిందూదేశమున కిదివరకు ప్రసాదించిన రాజ్యాంగసంస్కరణములు, కడుసంకుచితములనియు, ఆచరణయోగ్యములు గావనియు, భారతీయప్రముఖుల నేకులు భావించుచుండ, మహారాజుగారి కివియే విప్లవకరములని తోచెను. మహారాజుగారిసలహా మూలమున, ఇట్టి సంస్కరణములను రద్దుజేసి పెనుకకు బోయినను, చింతించవారుండరు. స్వపరిపాలనమును పొందుటకే, ప్రజలు దృఢప్రయత్నముల గావించెద రనుట నిశ్చయము. రాయల్ కమిషనువారు వచ్చినపుడు, సంస్కరణములను సమగ్రముగ విచారించెదరనియు, బునాదులు సరిగ నున్నవో లేవో చూచెదరనియు, రాజప్రతినిధిగారు సూచించిరి. రాయల్ కమిషను విచారణవలన, మేలు చేకూరునని ప్రజలు తలంచుటలేదు. ఇట్టి కమిషనులవలన, శిలీఠమెటులుండునో ప్రజలకిది వరకనేకమారులు తెలిసెను. కర్రంసీ కమిటీవిచారణవలన, దేశమునం దెట్టికలవర ముదయించెనో జెలుపనక్కరలేదు. వ్యవసాయ విచారణసంఘముగూడ ఈతీరుననే పరిణమింపవచ్చును. సం

స్కరణముల విచారణ జరిగినవిమ్మట, మహారాజుగారి బోలువారి సలహాలవలన, ఉన్న సంస్కరణములను గూడ సంకుచితపరుప వచ్చును అందుచే మహారాజుగారు భీతిజెంద నక్కరలేదు. భారతీయులీసంగతిని గ్రహించియే, పరిక్షలపై నాధారపడక, రాండుటేబిలు సమావేశమును సూచించి, స్వయం నిర్ణయమును గోరిరి. కాంగ్రెసుసభయు, భారత శాసనసభయు గూడ ఇటులనే తీర్మానించెను.

స్వయంనిర్ణయాధికారము లభించువరకు ప్రజలు సంతృప్తిజెందరు. రాజప్రతినిధిగారికి వివేకతపు సలహా నిచ్చి, కాశీమహారాజుగారు తమసంస్థానపు ప్రజల కెన్నటికిని స్వపరిపాలన మొనగకుండ జేయ నెంచి యుందురు. కాని, స్వదేశసంస్థానములలో గూడ స్వపరిపాలనవాంఛ పెరుగుచున్నది. తిరువాన్కూరు, మైసూరు, బరోడా, పుదుక్కోట మున్నగుసంస్థానములలోనే గాక, మైదరాబాదు సంస్థానమునందుగూడ నూతనాశయములు పొడగట్టు చున్నవి. ఎంతకాలము ప్రజలకోర్కెలను నిరోధించుటకు వీలగును? పాశ్చాత్యదేశములకు బనికి వచ్చెడిస్వాతంత్ర్యము, హిందూదేశమునకు బనికిరాదని మహారాజుగారు చెప్పట సాహసము. స్వాతంత్ర్య మొక్కప్రాంతమువారి సొమ్ము గాదు. స్వాతంత్ర్యచిహ్నములు వేర్వేరుగ నుండవచ్చును గాని, స్వాతంత్ర్యపు హక్కు ననుభవించుటకు, అన్నిజాతులకును సమానమగు హక్కు గలదు. స్వపరిపాలన విధానము హిందూదేశమునకు నూతనము గాదనియు, పూర్వకాలమున ప్రబలి యుండెననియు, మూరపియనుచర్చితకారులే యంగీకరించి యుండిరి. అందుచే మహారాజుగారి వాదము నిరాధారమగుచున్నది. స్వదేశ సంస్థానముల భావిపరిణామమును స్పష్టముగ నిరూపింపవలయు ననియు, బ్రిటీషు అధికారముతో సంస్థానముల కవిసాధాన సంబంధముగలదనియు, రెండుకలసి బైకిలేచుటగాని క్రింద బడుటగాని జరుగుననియు, బ్రిటీషు ప్రభుత్వ స్నేహితులే తమస్నేహితు లనియు, వారి శత్రువులే తమ శత్రువు లనియు, మహారాజుగారు ఉద్రేకముతో విన్నవించిరి. ప్రభువుల సభవలె, స్వదేశ సంస్థానాధీశులసభ యొకటి యుండవలయు నని, మహారాజుగారి యుద్దేశ్యము.

ఈవిషయమై రాజప్రతినిధిగారు స్పష్టముగ జవాబు చెప్పియుండవలసినది. భావిహిందూదేశము నందు, సంస్థానముల కర్హస్థానము చేకూరునటుల తాము ప్రయత్నించెద మనియు, ఈప్రశ్నను త్వరలో విచారింపక తప్పదని మాత్రము రాజప్రతినిధిగారు బదులుజెప్పిరి. మహారాజుగారి సిద్ధాంతమే నిజమగుచో, స్వదేశసంస్థానములకే గాక బ్రిటీషు ఇండియాకుగూడ, స్వపరిపాలన మొన్నటికిని లభింప గూడదు. బ్రిటీషు ఇండియాకు స్వపరిపాలనము చేకూరుచో, స్వదేశసంస్థానములు నేలగులు నని, మహారాజుగారు భయపడుచున్నారు. కాని, వీరి యూహ అసత్యమనుటకు సందియములేదు. స్వదేశ సంస్థానములలో ప్రస్తుత సమయమున వ్యాపించిన నిరంకుశవిధానము, వానికి కారవముగ నున్నదా? బ్రిటీషు అధికారుల నిరసనకు తరుచుగ పాత్ర మగుటలేదా? సంస్థానప్రజలు ప్రస్తుతస్థితితో తృప్తి జెందుచున్నారా? ఇట్టిస్థితి శ్లాఘనీయమో, లేక అవమానకరమా? శ్లాఘనీయముగానున్నచో, సంస్థానప్రజ

లకు స్వపరిపాలనము లభించినవిమ్మటనే, సంస్థానములుగూడ మంచినతిలోనికి వచ్చును. బ్రిటీషు ఇండియాలోను, సంస్థానములలోను స్వపరిపాలనము వ్యాపించు దినమే సుదినము. అందుకు మూడుగ హిందూదేశమం దంతటను నిరంకుశపరిపాలనమే కొనసాగవలయు ననుటకన్న విరంధవాదము వేరుండదు.

మరియొక సంగతినిగూడ విచారింపవలయును. స్వదేశసంస్థానవ్యవహారములలో బ్రిటీషు ఇండియా ప్రజలు జోక్యము కలుగ జేసికొనుట పాడి గాదని, చెప్పట ఆచారమయినది. కడచిన కాంగ్రెసుసభలో నిట్టి యభిప్రాయమే ప్రబలెను. గాంధీమహాత్ముడు గూడ ఇటులనే సలహానిచ్చెను. అట్టిశరి, స్వదేశసంస్థానాధీశులు, బ్రిటీషు ఇండియా వ్యవహారములలో ప్రేలుపెట్టుట పాడియగునా? వీరు ప్రభువులసభగ నేర్పడి, ప్రజాప్రతినిధులు చేయు తీర్మానములను చట్టములను నిరాకరించుట కెవరంగీకరింతురు? బ్రిటీషు ఇండియాలో స్వపరిపాలనాప్రారంభమయినను జరుగగూడదని కోరుటకు కాశీమహారాజుగారి కెట్టి హక్కు గలదు? ప్రజల యక్కరలు వీరి కెటుల దెలియును? బ్రిటీషు ఇండియా ప్రజల హక్కుల నణగదొక్కుటకు, స్వదేశసంస్థానాధీశులు పాలకులను ప్రోద్బలపరచుచో, బ్రిటీషు ఇండియా నాయకులును స్వదేశసంస్థానప్రజలకు గూడ స్వాతంత్ర్యము లభించునటుల కృషి సలుపుట యవసరము. బ్రిటీషు ఇండియా ప్రజలక్షేమమును స్వదేశ సంస్థానప్రజల లక్షేమమును మిళితమై యున్నవి. నిరంకుశాధికారులు చేతులు గలుపుచో, స్వపరిపాలనమును వాంఛించు ప్రజలందరును చేతుల గలుపకమానరు. స్వదేశసంస్థానాధీశులు, కాశీమహారాజుగారి అవివేకప్రసంగమును నిరసించి, తమ కారవమును నిలుపుకొనుట యవసరము. రాజప్రతినిధిగారి మందలింపును గమనించి మ్రోనను, కాశీరాజుగా రిట్టి యపఖ్యాతికరమగు ప్రసంగముల గావించుటచే తమకుగాని, ఇతరసంస్థానాధీశులకుగాని ఎట్టిలాభము గలుగ దనియు, తీరని యవమానమే ఘటిల్లుననియు, గ్రహించుటమేలు. ఇట్టి వింతప్రసంగముల గావించి, బ్రిటీషు పాలకుల యనుగ్రహమును సంపాదించగలదినములు గతించి, చాలకాల మయినది.

బెంగాలు : ద్వంద్వప్రభుత్వము

బెంగాలు రాష్ట్రమునందు, ద్వంద్వప్రభుత్వ మంతరించెనని పాతకులెరుగుదురు. తిరిగి దీనిని పునరుద్ధరించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఈ మారు గూడెది బెంగాలు శాసనసభలో నీవిషయము మరియొకపర్యాయము విచారణకు వచ్చును. 22 వ తేదినండియు ఇరువురు మంత్రులకు జితముల నిచ్చునిమిత్తము 24775 రూపాయిల గ్రాంటు నీయవలయు నని, కా. మాబల్లెగారు 17 వ తేదిన తీర్మానము నుపపాదించెదరు. కాంగ్రెసుపక్షము వారు గ్రాంటును నిరాకరించుటకు ప్రయత్నింపక మానరు. ఈపక్షమువారు అత్యధికసంఖ్యాకులు గాకుండుటచే, ఇతరపక్షముల సహాయముతోను నామినేటుడు సభ్యులతోడ్పడుతోను, ప్రభుత్వము వారు గ్రాంటును అంగీకరించినను, ప్రయోజనముండదు. కేవలనామినేటుడు సభ్యుల

సహాయముతో కొనసాగించెడి మంత్రవర్గ మొత్తంకాలమూ నిలువజాలదు. రిస్కాన్సీపుష్యమాసవారును స్వతంత్రులును, కాంగ్రెసుపక్షముతో చేతులు గలిపి, బెంగాలుగౌరవమును కాపాడుట యవసరము. ఇంతియగాక, మంత్రులను నియమించకముందే, మంత్రులజీతములకు గ్రాంటును గోరుట, బాధ్యతాయుత పరిపాలనా సూత్రమునకు విరుద్ధము. మంత్రుల నియామకమును గోరువారయినను, మంత్రుల తవరో తెలియకముందు, గ్రాంటు కేటాల యంగీకరింపగలరు? అధికారవర్గము ప్రాతయనుభవములబట్టి యైనను, తనకర్తవ్యమును గ్రహించదు. తనకు ద్వంద్వప్రభుత్వ మక్కరలేదని, బెంగాలు రాష్ట్ర మిదివరకు స్పష్టముగ ప్రకటించెను. ఇంకను ద్వంద్వప్రభుత్వమును బలవంతముగ జొప్పించుటవలన, సేమయిన ప్రయోజనముండునా? పాలకులు దూరదృష్టిగలవారేని, వెంటనే రాష్ట్రములందు స్వపరిపాలనమును ప్రవేశపెట్టుట వివేకము. ప్రజలు గోరిన సేవసలక్షిమాండును తిరస్కరించుకొలదియు, వారిలో స్వపరిపాలనేచ్చ బలపడును గాని తగ్గనేరదు. గౌరవ తీ కాంగ్రెసునభిమంత్రిపదవుల నిరాకరణమును స్థిరపరచియుండుటచే, బెంగాలురాష్ట్రమే కాక యితరరాష్ట్రములుగూడ ద్వంద్వప్రభుత్వ మంతరించుటకు ప్రయత్నము సలుపకమానవు.

రాజకీయసంఘోగము

రాజకీయపక్షములమధ్య ఐకమత్యము ప్రబలవలయునని ఎల్లరు గోరుచున్నను, అందుల కేమార్గమవలంబించవలయునను విషయమై భేదాభిప్రాయము గలదు. బలమగు వ్యక్తులు గోరినరీతిని, కాంగ్రెసు సంచరింపవలయునను నభిప్రాయమును కొందరు తెలుపుచున్నారు. దేశసేవయం దారితీరిన మహామహుల యభిప్రాయములను గౌరవముతో విచారించుట యవసరమే. సాధ్యమగుంతవరకు సమాధానపడుటయు ముఖ్యమే. కాంగ్రెసునందు ఏకాభిప్రాయము గుదురుట మిగుల లాభకరమనుటకు సందియము లేదు. ఏలనన అట్టితిర్మానమునకు ఎక్కువ విలువ ఏర్పడును. కాని, నాయకు లొండొరులు వివాదపడుచు, వారిమధ్య సూత్రముగూర్చి యే తీవ్రభేదాభిప్రాయ మేర్పడినపుడు, సమన్వయము గుదురుట దుర్లభమగును. మంత్రపదవుల సంగీకరింపనలయునని ఒకరు గోరగ, నిరాకరింపవలయునని ఇతరులు గోరుచుండ, ఆయంశము గూర్చి సమాధానము గుదురుటకు ఏలు గనుపించదు. శాసనసభాప్రవేశబహిష్కార సూత్రముల గూర్చి వివాదము చెలరేగినపుడు, బహిష్కారపక్షనాయకులగు గాంధీమహాత్ముడు తన పట్టుదలను వదలుకొని, ప్రవేశవాదులకు స్వేచ్ఛావకాశ మొసగెను. ఇట్టిత్యాగ మెల్లరకును సాధ్యపడదు. మంత్రపదవులను నిరాకరింపగోరువారికిని అంగీకరింపగోరువారికిని మధ్య వివాదము పరిష్కారము గావలయుననిన, ఎవరో యొకరు లొంగిపోవలయును. ఇట్టిసితిలో, అధికసంఖ్యాకుల యభిప్రాయమునకు, అల్పసంఖ్యాకులు లోబడి పనిజేయుటయే యుత్తమము. ఈసంగతినే, క్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు, హిందూపత్రికా ప్రతినిధికి దెలిపిరి. ఇతరమార్గము లంత ఫలదాయకములు గాజాలవు. ప్రజాపరిపాలనసూత్రమున కిది ముఖ్యము. స్వతంత్రదేశము లన్నిటిలోను నిట్టి సూత్రము

ననుసరించియే కార్యములు నెరవేరుచున్నవి. స్వాభిప్రాయము తెలులున్నను, ప్రజాసంస్థ తీర్మానించువిధమున నడుచుకొనుచో, ఎట్టి యిబ్బందియు గలుగదు. ఇందుకు ప్రజలు అలవాటు పడవలయును. లేనిచో కాంగ్రెసు ఏకీభావముతో పనిజేయుటకు సాధ్యపడదు. అధిక సంఖ్యాకుల తీర్మానము మనస్సాక్షికి భంగకరమని భావించు వాకు తటస్థులుగ నుండవచ్చును. అట్టి యాక్షేపణ లేనంతవరకు, కాంగ్రెసు ననుసరించుట శ్రేయస్కరము. అనవసరపు చీలికలవలన, ప్రజాశక్తి విచ్ఛిన్నమగుటదప్ప, వేరు లాభ ముండజాలదు.

చీనా

చీనాపరిస్థితులు కడు విషమముగ నున్నవి. బ్రిటీషువారికిని, చీనాకునుగల సంబంధము మిక్కిలి సందిగ్ధరూపము దాల్చినటుల వార్త లరుదెంచుచున్నవి. ఇదివరకు చేరినవార్తలబట్టి చీనాకును ఇంగ్లండుకును సమరసభావ మేర్పడినటుల దోచెను. బ్రిటీషువారు చీనా కిటీవల బంసినసందేశమునందు ఎట్టివివరములు గలవో తెలియలేదుగాని, సందేశము సఖ్యమునే సూచించినటులమాత్రము తెలుపబడెను. కాని, ప్రస్తుతంతివార్తల జూచిన, చీనా ప్రజలు హాంకోలోని మున్సిసిపలు భవనమును, బ్రిటీషు ఆవరణములోని కస్తముహాసును ఆక్రమించిరినియు, బ్రిటీషువారిని పంపివైచిరినియు, తెలియుచున్నది. ఈవార్త ఇంకను రూఢి పడకున్నను, బ్రిటీషు సైనికులసంఖ్య తక్కువయనియు, అధిక సంఖ్యాకులగు చీనావారు వచ్చుటచే బ్రిటీషువారు వెనుకకుబోయి యుందురనియు, రూట రూపించుచున్నాడు. ముందేమి జరుగునో తెలియదుగాని, విదేశీయులు చీనాస్వాతంత్ర్యమును గుర్తించి, తమ జోక్యమును మానుకొనుట యవసరము. నూతనసంవిత్సరప్రారంభమున, ప్రపంచమునందు కలహము లంకురించుట శోచనీయము. చీనాలోస్థితి యిటులుండ, నికర్యాగ్యవాలో అంతఃకలహములు చెలరేగినవి. వీనిలో మెక్సికోవా రొకపక్షమును, అమెరికానా రింకొకపక్షమును బలపరచుచున్నారు. తుద కిది మెక్సికో అమెరికాలపోరాటముక్రిందమారుచో, త్వరలో సమసి పోజాలదు. మొరాకోలో స్పానిషు భాగములో తిరిగి కల్లోల ముదయించినటులు. తెలియుచున్నది. సిరియాలో గూడ పోరాటములు ప్రబలినటుల వార్తలు తెలుపుచున్నవి. అన్ని భాగములలోను అశాంతి యీతరున వ్యాపించుచుండ, నానారాష్ట్ర సంఘ మేమి చేయునో చూడవలయును. పై వాక్యములచుప్పడినవిమృత, చీనాప్రభుత్వమువారు పంపిన సేనలు బ్రిటీషువారిని రక్షింపగలవనియు, పరిస్థితులు తీవ్రముగ లేవనియు, తెలుపువార్త చేరెను.

బొంబాయి జాతీయపక్షము

నూతనముగ నేర్పడిన బొంబాయి జాతీయపక్షమునకు జెందిన దేశాయిగారు మంత్రపదవి సంగీకరించుటచే, పక్షనిబంధనల కిది విరుద్ధమనియు, దేశాయిగారు పక్షమునండి రాజీనామ నీయవలయుననియు, లేనియెడల తాము విడిపోయెదమనియు, కాంగ్రెసు పక్షప్రముఖులగు నారిమెనుగారు కార్యదర్శికి తెలిపియుండిరి. అందుకు జవాబిచ్చుచు, దేశాయిగారు నిబంధనలకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించుటచే,

వారుపక్షసభ్యులు గారని కార్యదర్శి వ్రాసెను. ఈ జవాబు సంతృప్తికరమని, నారిమెనుగారు రెంచిరి. దేశాయిగారు వివాదములో దిగుటకు అంగీకరింపలేదు. దేశాయిగారిచర్య, జాతీయపక్షసభలో త్వరలో చర్చింపబడునట. కాంగ్రెసేతరపక్షముల వారయినను, నిబంధనల నొకమారు గావించుకొనిన పిమ్మట, వానికి కట్టుబడియుండుట యవసరము. లేనియెడల, ఏపక్షమయినను చిరకాలము నిలువజాలదు.

కృష్ణాజిల్లా ఎన్నికలు

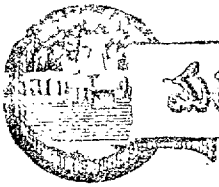
చెన్నరాష్ట్ర శాసనసభకు మీర్జాపురము రాజాగారును అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావుగారును సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిన విషయము పాఠకులకు తెలిసియున్నది. మీర్జాపురము రాజాగారి ఎన్నిక సక్రమముగాదనియు న్యాయవిరుద్ధమనియును రద్దు చేయబడవలయుననియును కృష్ణాజిల్లా వోటర్లపక్షమునను బాబ్బా శేషయ్యగారును గొ.బ్రహ్మయ్యగారును నిన్ను ప్రభుత్వమువారికి అర్పిని దాఖలు చేసినటులు తెలియుచున్నది.

మద్రాసు శాసనసభామందిరము

క్రొత్తయేర్పాట్ల-మార్పులు
పోర్టు వెంటుజార్జి కోటలోపలనున్న శాసనసభా మందిరములో ఎక్కువమందిజనులు కూర్చుండుట కవకాశ ముండునట్లు క్రొత్తమార్పులు చేయబడుచున్నవి.
అధ్యక్షనిసానమును సభికుల స్థానములును సభామందిరములో పూర్వమునకన్న మన్వనముగా నుండునట్లు ఏర్పాట్లు చేయబడినవి. భర్త్యుల కుర్చీలవరుసలు అధ్యక్షానికి రెండువైపులనుండును. ఒక్కొక్కవైపున మూడుభాగములుగా నుండును ఈమాడింటిలో రెండుభాగములలో వరుసలకుర్చీ లుండును మన్వభాగములో కుర్చీలవరుసలు రెండుండును.
ప్రేక్షకులగారి మరింతపెద్దది చేయబడును. మందిర ప్రిమభాగమున గాలిలోనే గవర్నరుగారిపీఠముగూడ ఏర్పరపబడును. నారిశిక్షమునకు కుడియెడమభాగములందు నారితాలూకు ప్రేక్షకప్రముఖులు కూర్చుండుటకు ఏర్పాటుయబడును.
ఇప్పుడు సభలో ప్రేక్షకులకు నిర్దేశపబడిన లక్షునంత విశాలముగా చేయబడుచున్నది.
ప్రతికావ్రతినిధులు కూర్చుండుటకు ఆంధ్రములుగా అనుర్భవినకుర్చీలు ఇదివరకు రెండువరుసలుమాత్రమే యుండెడివి అప్పుడు మూడువరుసలు అమర్చబడినవి.
గౌరవసభ్యుల (అనగా మంత్రులు, కార్యనిర్వాహకులు వగైరా)యొక్క యుపయోగార్థము శాసనసభాప్రవేశమందిరములో వేరే యింకొకకచ్చేరిగది ఏర్పాటు చేయబడుచున్నది సభ్యులకొరకై వచ్చిన నియోజకవర్గప్రముఖులు కూర్చుండ బట్టిలోపలిహాలులో బెంచీలు నేయబడుచున్నవి.
ప్రతికక్ష వ్యాఖ్యాతల యుపయోగార్థము ప్రవేశమందిరమునకు అంతియండునట్లు కొంచెముపైగా మూడుగదులు ఏర్పాటుచేయబడినవి.
సభ్యుల కుర్చీలప్రక్కను ఇప్పుడు సాదుగుగాఉండే ప్రాతరలు బాగాలేవని యెంచి మనోరమేయుటకు కిలుగాఉండే ఏటవాలుడు డెస్కుబుల్లులు ఏర్పాటు చేయుచున్నారు.
సభామందిరములో కంకణ్ణి బాగుగాశబ్దించుటకై కావలసిన సౌకర్యముల కనుగుణముగా చలువరాతి దపాపైన నాపలన పరదుటను ఏర్పాటు చేయుచున్నారు.

వైట్లకొన్నిలు సమావేశము

ధీన్, జనవరి, 4:— వైట్లకొన్నిలు ఫిబ్రవరి 8 న లేచిన సమావేశమగును. అధికారవ్యవహారములు 10, 15 తేదీలందును అధికారేతర వ్యవహారములు 9, 14, 16 తేదీలందును జరుగను 9 తేదీ వ్యవహారమునకై జనవరి 21, 22 తేదీలలో పట్టికతయ్యగను. చిట్టి 24 తేదీన తీయబడును. ఫిబ్రవరి 14 తేదీన జరుగబోవు కార్యక్రమమునకు జనవరి 27, 28 తేదీలలో పట్టికతయ్యగను. జనవరి 29 తేదీని చిట్టుతీయబడును. ఫిబ్రవరి 16 తేదీన జరుగు కార్యక్రమమునకు జనవరి 28, 29 తేదీలలో పట్టికతయ్యగను. జనవరి 31 తేదీన చిట్టు తీయబడును. (అ.ప్రె.)

మన శాసనసభ

అన్నదానము:—కొత్తవలబజారు సర్కసంఘము వారు 7-వ తేదీ ఉదయం 9 గంటలు గడచినపిదప కొత్తవల బజారునందే వేయిమందిపేదల కన్నదానము జేసెదరు.

మైలాపూరు సంగీతసభ:—ఈసభవారియాజమాన్యమున ఈనెల 9 వ తేదీ అదివారం సాయంకాలం 4-20 గంటలకు ధనకోటికుమార్తె యగు కుప్పమ్మగారిచే పాట కచేరీ జరుపబడును.

తల్లికూతుండ్రహత్య - విల్లివాకం:—ఈఖాసీ కేసులో పాతీసుదరియాపు పూర్తియైనది. ఖాసీకొరకు పిల్ల నపహరించిన నేరమున్న ఖాసీనేరమున్న సుబ్బారావుగారి మీద మోపబడును. ఖాసీలో కుమ్మకు అయినారనే నేరము ఆదినారాయణగారిమీద మోపబడినది.

మద్రాసు శాసనసభా సమావేశము ఈనెల 24 తేదీ నాడు మద్రాసు శాసనసభా సమావేశము జరుగను. గవర్నరుగారు బహుళ: హజరై ప్రారంభోపన్యాసము గావించెదరు.

బీడేసన్యువారికాలండరు:—మహా రాష్ట్రమున పూనాకుచేరువనున్న శాండ్లలో యింజనీరులుగానున్న బీడే అండుసన్యువారు పంపినకాలండరు నందుకొంటిమి. గ్లాండింగు మిలు, విరమమోటు, గ్రాండునటు డికార్టీ కేటరు యంత్రముల నొమ్ములును 1927 కాలండరు నెలకొకపేజీయను దీనియందు గలవు.

శ్రీ పాండురంగ భగవత్కథా ప్రసంగసభ: చంద్రహాస చరిత్ర:—1927-వ సం॥ జనవరి నెల 9-వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రం 4 గంటలకు పై కనుపరచియుండు కాలక్షేపము హిందుధియాలాజికల్ హైస్కూల్ హాలులో శ్రీ. ఉ. వే. విద్యాకృష్ణరంగం శతకోపాచార్యులు స్వాములవారివలన జరుపబడును.

సామ్రాజ్యశాసనసభాసభ్యత్వమునకు ప్రభుత్వ నియామకములు మద్రాసు రాజధానికి ప్రతినిధులుగా ఎఫ్. బి. ఇవాన్సు, వి. సి. యన్. గారును, దివాన్ బహదూర్ టి. రాఘవయ్యగారును సామ్రాజ్యశాసనసభ్యత్వ మొసంగబడిరి. రావుబహదూర్ యం. సి. రాజా, యం. యల్. సి. గారు నిమ్నబాతుల తరపున సామ్రాజ్య సభకు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. సామ్రాజ్యసభకు నిమ్నబాతీయ సభ్యుని నియమించుట కిదియే ప్రథమపర్యాయము. రాజాగారు అఖిల భారత నిమ్నబాతీయసంఘమునకు అధ్యక్షులు.

పరుగెత్తుచున్న రైలులో దొంగతనము విశాఖపట్నం నైర్యకళాకాలపండితు లగు స్వామినాథ నగారును డేరియా సిక్ అను నొక మద్రాసువాసి యగు దొంగ యును కలకత్తా మెయిలుమీద మద్రాసునకు ప్రయాణము చేయుచుండిరి. వీరిద్దరును నిద్రపోవుచుండిరి. రైలు చిన గంజాము స్టేషనుకు సమీపించుచుండగా దొంగగారు ఎండులకో నిద్రవలకవ వచ్చి చూచుచుండిరి రైలు బండియొక్క పడి చెక్కపై నెవరో మనిషి నిల్చుండియుండెను. అంతట నాదొంగ యాతనిని గద్దించి ఎవరిని పలికెను. వెంటనే యాతడు రైలు పరుగెత్తుచుండగానే దుమికెను. రైలుబండిలో సామాను పరీక్షించి చూచుకొనగా సమగ్ర 900 లు విలువగల సామానులు వారిద్దరివి కన్నించలేదు. ఈసంగతి రైల్వే పోలీసుకు వెంటనే తెలియజేసిరి. రైలురోడ్డు వెంటబడి వెనుకకు వెళుచు వెళ్లగా 25 సం॥ ల హిందూ యువకుడు సత్తతి తప్పిపడి యుండినను, అతనిని పట్టుకొనిరి. అతడు స్వస్థత జెడినాడు. అతడే యాసామానలను రైలుబండిలో నుండి క్రిందపారవేసి తరువాత రైలురోడ్డువెంట వెనుకకువడచి వెళ్లి తీసికొనవచ్చుననితలంచి యట్లుచేసెను. అతడు పారవేసిన సామానులన్నియు దొంగిలినవి. కేసు విచారణలో నున్నది.

రాకపోకలు — డైరెక్టరు ఆఫ్ పబ్లిక్ ఇన్ఫర్మేషన్ అండ్ పబ్లిసిటీ హెల్పుగారు నేటిరాత్రి మద్రాసునుండి ఢిల్లీకి వెళ్లెను. ఈనెల 10 తేదీముందు 14 తేదీవరకు జరుగు విద్యా శాఖాధికారులసభకు హాజరయ్యెదరు.

కానీరీ పేటూరు ప్రాజెక్టు సర్దుబాటు మెషిన్-ఎన్జిన్ క్యూటివుఇంజనీరుగారు పబ్లిక్ (సి. రాబర్ట్స్)గారు ఈ మధ్య నొకరాయబారము సందర్భమున ఇంగ్లాండు వెళ్లి నేటి ఉదయం తిరిగి మద్రాసు వచ్చిరి.

నేసాళ మహారాజుగారి ప్రధానమంత్రిగారి పెద్దకుమారులను జనరల్ సర్ మోహన్ వంషీర్ జంగ్ బహదూర్ రాజా, కే. సి. వి. ఇ. గారును వారి కుటుంబమును నేటి ఉదయం మద్రాసు వచ్చిరి. ఎన్. వి. రామస్వామి మొదలియారు గారు వారికి స్వాగతమొసంగి పుష్పమాలాలంకృతులగుగావించిరి. వీరు నేటిరాత్రి బోయ్ మెయిలుమీద రామేశ్వరము వెళ్లెదరు. దోనలో మధుర బెంజెగారు దర్శించి బొంబాయి చేరెదరు.

జి. ఆర్. హిల్స్ గారు నేటి ఉదయం మద్రాసువచ్చిరి.

దత్తమండలకళాశాలాన ప్రథమవర్ధంతి ఈ జనవరి 22, 23, 24 తేదీలలో జరుపబడును. ప్రాత విద్యార్థులందరువిచ్చేసినవర్ధంతిని జయప్రవముగా జరిగింపవలెనని యు, నందులకు కావలసినద్రవ్యసహాయమును, యీనెల 15-వ తేదీలోపల ప్రాత విద్యార్థుల సంఘపుకార్యదర్శియగు సి.యస్. రామస్వామిగారికి పంపవలెననియును, ప్రార్థన. మరియు నిదిన అను గల ప్రాతవిద్యార్థులపట్టిక చాలవరక సంపూర్ణిగానున్నందున వారు తమచిరునామాలను త్వరితముగా కార్యదర్శికి పంపవలెనని ప్రార్థన.

బల్లారికి మంత్రిగారి రాక జనవరి 4 వ తేదీ మద్రాసు రాజధాని ద్వితీయామాత్యులగు గౌ. రంగనాథమొదలియారుగారు బల్లారికి విచ్చేసిరి. వారిని సన్మానపూర్వకముగా పురజను లెదుర్కొని మంగళ వాఙ్మయలతో ముఖ్యవిధులయం చూరేగించిరి. పిమ్మట మంత్రిగారి రాకను సత్కరించుటకై మల్లారా ముస్లీము హనుమం తప్పగారు నీపల కన్నదానమునచ్చిరి. ఒక క్రొత్త మునిసిపల్ ఎలిమెంటరీ స్కూలు మంత్రిగారిచే బ్రారంభోత్సవము నొందెను. ఇక్కడి వీరశైవ సంఘమువారు మంత్రిగారికి తమ కార్యాలయమున నొక సన్మానపత్రము నర్పించిరి. తరువాత మల్లారా కోటానలం వెంకటరావుగారి-పురసాధమున సాయం కాల మసాహారములు సలిపినతరువాత గౌ. శ్రీమంత్రిగారికి మునిసిపల్ సంఘమువారును, జనశితసంఘమువారును, స్కూలు సంఘమువారును, మిక్రొచుండ్రోవారును, సన్మానపత్రముల నొసంగి సత్కరించిరి. ఆసమయమున బలుభాషలలో స్వాగతపద్యములు చదువబడెను. తరువాత మంత్రిగారు సన్మానపత్రములకు సమచిత్రప్రత్యుత్తరముల నొసంగుచు బ్రజాసేవ చేయుటచే తమమంత్రిత్వ స్వీకారమునకు ముఖ్యోద్దేశ మని ఓర్వోపన్యాసము నొసంగి అందఱికిని భావోద్దేవము కలిగించి తమయథాశక్తి నిరతముందు దేశసేవచేయుటకై పాటుపడెదమని వక్కాణించిరి. ఈ జిల్లావారికి ప్రాణాధారమైన తుంగభద్ర మున్నగువాని నీటికాలువల వనతుల సమకూర్చుటలో జాల కృషి సలుపుచును నుడువుటతో నుపన్యాసము నుపసంహరించిరి. చుట్టుపల్లెలనుండి వచ్చినరైతులు వేసవేలగ గలసి క్రిక్కిరిసి యుండిరి. శ్రీ మంత్రిగారు ఆంధ్రములో గూడ నుపన్యసించి వారి నానందంపఁజేసిరి.

మునిసిపల్ సంఘ సన్మానపత్రార్పణసమయమున పద్యములు చదువబడెను.

(ఒక విలేఖరి)

వైసిడెన్సీ కాలేజీ కాల్యంతి హాకీపోటీలు

రాజమహేంద్రవరపు జట్టుల రాక ఉదయమున 10-30 గంటల పాసెంజరు బండిలో వైసిడెన్సీ కాలేజీ కాల్యంతి హాకీపోటీలందు పాల్గొనుటకు రాజమహేంద్రవరపు ప్రభుత్వ ఆర్ట్స్ కళాశాల జట్టులు ఏతెంచినవి. పలువురు స్నేహితులు వారికి ప్లాటుఫారముపై స్వాగతమిచ్చిరి. హాకీ జట్టు పూర్తిగావచ్చెను. సాయం కాలము వీరు ఆడవలసియున్నారు. కాని కాల్యంతి జట్టులో క్రిందటిసారి ప్రసిద్ధిపడెన కృష్ణస్వామిగారును మరియెవరును నేడు లేజవాడలో నాడవలసినవారగుటచే నేడు రాజులకుండిరి. వారురైల్వేయము మెయిలులోవత్తురు. అందరును ఉత్సాహపూరితులగు నున్నారు.

మద్రాసు శాసనసభ

కాంగ్రెసు పార్టీ మీటింగు శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి యింటినద "అనుగ్రహం"లో మైలాపూరునందు శాసనసభా సభ్యులైన కాంగ్రెసు పార్టీవారు ఈనెల 8, 9 తేదీలలో శని ఆదివారముల యందు సమావేశమై యాక్రింపి విషయములను గూర్చి చర్చించెదరు.

కార్యక్రమము

1. తమ పక్షమునకు ఒక నాయకుని, ఉపనాయకుని, కార్యదర్శులను, ప్రతి కక్ష వ్యాఖ్యాతను (విప్) కొరబడినవి. కార్యనిర్వాహకసభమును ఎన్నుకొనుట.
  - (2) కాంగ్రెసు పక్షమువారు వ్యవహరిండుటకు కొన్న నిబంధనముల నేర్పరచుట (ఇందులకు కొన్ని చిత్తు నిబంధనలు తయారు చేయబడినవి.)
  - (3) కాంగ్రెసు పక్షమునకు ద్రవ్యనిధి యేర్పరచుట.
  - (4) ఈ జనవరినెలలో జరిగే శాసనసభలో చేయవలసిన కార్యక్రమము.
  - (5) శాసనసభా మందిరములోని సభ్యుల యుచితాసనముల పదతియును.
  - (6) సభాసమావేశమున కై వచ్చిన సభ్యులకు మద్రాసులో వసతుల యేర్పాటును గూర్చియు చర్చించుట.
  - (7) మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ పెనేలు సభకు శాసనసభ తరపున ప్రతినిధిగా సభ్యుని ఎన్నుకొనుట.
  - (8) శాసనసభకు ఉపాధ్యక్షుడుగా నియమింపబడుటకు తమ పార్టీలో ఒకరిని ఎన్నుకొనుట కూడా జరుగను.
- కాంగ్రెసు పార్టీ వారి స్యవహార విధులయొక్క చిత్తుపత్రములు సభ్యులందరికిని పంచిపెట్టబడినవిగనుక- ఆయాచిత్తు నిబంధన ప్రతులను సభ్యులు సభకు వచ్చునపుడు వెంటతీసికొని రావలసి దిగా కొరబడుచున్నారు.

న్యాయస్థానవార్తలు

విశ్వానద్రోహనేరము

ముద్దయి విడుదలచేయబడుట నేలం కార్యనిర్వాహక ఇంజనీయరు ఆఫీసునందు డ్రాఫ్టునుగానున్న కే. ఆర్. క్రిష్ణఅయ్యరు అనువారిపై విశ్వాస ద్రోహముక్రింద కేసుచేయబడి వెల్లూరు సబ్ మాజిస్ట్రేటుచే విచారణపై రి మాసముల కఠినశిక్ష విధింపబడి అపీలులో ఉత్తరరాష్ట్రము నెవన్యుజ్జిగారిచే శిక్ష ఖాయపరపబడెను. పైకేసు నేడు హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తి బాక్స్ ను గారిచే విచారించబడి ముద్దయి నిర్దోషియనించి కేసుకొట్టి వేయబడెను.

ముద్దయిపై మోపబడిన నేరముయొక్క వివరము. పిటివనరు వెల్లూరు పబ్లికువర్క్సు శాఖ కో ఆపరేటివు సొసైటీ యందు కార్యదర్శిగ బనిజేయుచు కొన్ని నేల రూప్యములను అందు ముఖ్యము గ 100 రూప్యములను స్వీకరించెను. నేలంకు బదిలీజేయబడి తనకుమారుగ నియమింపబడిన ఉద్యోగికి లెక్కలందజేయుటలో పై నూరురూప్యములు నిలువపైకముగ జూపబడవలసి యుండెను. లెక్కలు, కోఆపరేటివు సంఘ ఇన్ స్పెక్టరువద్దనుండినపుడు ఒకమాసమువరకు అకౌంట్లు పొమ్మజేయకుండుటచే నిట్టి ప్రమాదము సంభవించెననియు, క్రమముగ నిదవ సరిజేనెదననియు పిటివనరు జెప్పెను. కోఆపరేటివుసంఘ డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు సి. డి. నాయగముగారివలన ప్రాసిక్యూషన్ కేసు దాఖలు జేయించబడెను.

వి. యల్. యలిరాజుగారు పిటివనరుతరపున నేడు హైకోర్టులో వాదించుచు ముద్దయికి ద్రోహాచింతనమియులేదనియు, ముద్దయిలెక్కలనప్పగించిన నాడొసఁగిన స్టేటుమెంటు శిక్షవిధించులోగ అంగీకరింపబడవలెననియు వాదించిరి. పబ్లికు ప్రాసిక్యూటరు తేద్యురదముగ వాదించెను. న్యాయమూర్తి ముద్దయితరపు వాదనలంగీకరించి ముద్దయిపై నేరము త్రోసివేసి శిక్షరద్దుజేసిరి.

దక్షిణాఫ్రికా లేబరు పార్టీ

బొంబాయి, జనవరి 5:—కేపుటోనునుండి ఇండియన్ డెయిలీమెయిలుకు సి. యఫ్. ఆంధ్రూసుగారిట్లు కేబులువార్త నందిరి:—

బ్లాన్ ఫెయిన్ డిస్ లేబరుపార్టీ నేపనల్ కన్వెన్షన్ వారు నెడివన్ బిల్లును ఏకగ్రీవముగా నిరాకరించిరి. కాని ఫ్లానబిల్లు విషయమై ఒకమోడరుగ నున్నారు. లేబరు పార్టీలోనున్న ఆంతరంగిక ఆందోళనవల్లనే అపొజివనును వారు గట్టిగా నెదుర్కొనజాలక పోయిరి. (ఫీ ప్రెస్.)

మహారాజాగారి ప్రలాపములకు
వైస్రాయిగారి మందలింపు

కాశీలో వైస్రాయిగారికి విన్నపములు
ప్రత్యుత్తరము

గంగానది పవిత్రత కాపాడవలెను

4 వ లేదీని కాశీమహారాజాగారు వైస్రాయిగారి రాక
సందర్భమున విద్వాంసర్పి ప్రసంగసమయమున 1917 సంస్కర
ణములు భారతదేశమునకు చాలహానికరములనియు అనర్హులగు
భారతీయులకు ఉదారస్వభావులగు బ్రిటిషువారు అతితక్కుగ
50 ఏండ్లకు పిమ్మట నీయవలసిన సంస్కరణముల నిష్పదేనోసం
గిరినియు నుడివిన ఉపన్యాసములకు వైస్రాయిగారు యాదీనప
రీతిప్రత్యుత్తరమొసంగిరి:—

మమ్ము మీరాష్ట్రమున కాశీనించి అత్యధిక గౌరవ
సన్మానములనుగలదును కృతజ్ఞతచెల్పుచున్నాను. కాశీపూర్వీక
త్రమునకు వచ్చెడి గౌరవప్రేక్షకులందరూ మండేశ్వరమునందు
మీరు నిర్మించిన అతిథిగృహమునందు మీ ఆతిథ్యమున బహు
యే బోవుచుందురని నేనెరుంగును. మీరు మీపూర్వులవలె
నే మీరాజభక్తిని వెల్లడించినందుకు సంతోషించుచున్నాను.
మీరు జెప్పినట్లుగ యిక్కుముందు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందలి
భారతదేశీయ సంస్థానముల నీతినిరూర్చి వివరముగ పరిష్కరిం
పవలసియున్నది. ఈవిషయము బ్రిటిషు ఇండియాకును, సం
స్థానములకుగూడ నష్టములేకుండ పరిష్కరింపవలెను. ఉభయ
యు బంధువులగును. సంఘర్షణవిశ్వాసముండునలెను. అప్పుడే
ఉచితరీతి పరిష్కరింపబడగలదు. ఈవిషయమును మీరు
చక్కగను దింపగలిగిరి. నేను అతిశ్రద్ధగ విచారించి నాకు
చేయనై సంతోషము సంస్థానములకు భారతదేశమున అర్హత
ము గౌరవము భద్రముగ నుండునట్లే నిరపరచుటకు యత్నించి
చెదనని మీరు నమ్మవచ్చును.

సంస్కరణముల విచారణ

మీరీ విషయమున యెప్పు డేయభిప్రాయమును జెప్పిన
ను మీరు సంస్కరణములగుర్చి జెప్పినట్లే యెట్టి దాపరికము
లేక మనఃస్ఫూర్తిగ జెప్పెదరని నమ్ముచున్నాను. నేనిప్పుడు తొ
మ్మిదేండ్ల క్రిందట ఇండియాలో ప్రవేశపెట్టబడి మరలత్యరలో
సవరింపబడెనును సంస్కరణగుర్చి దీర్ఘవిమర్శన. గావించిన
చో మీయాతిథ్య గౌరవము నతిక్రమించినవాడ నగుదును. ఈ
సంస్కరణల కనేకమంది విమర్శకులు గలరు. పార్లమెంటు వా
రప్రతిలో అనుమతింపగా సంస్కరణముల ప్రసాదించుటలో
బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు అనుసరము గత్తర పడిరి ని
భావించువారు మిగొక్కరే గారు. ఈ సంస్కరణ ము
లు పార్లమెంటులో చర్చింపబడినపుడు నేనుకామన్సుభలో
సభ్యుడుగనుంటిని ఆసభవారంత శ్రద్ధగవిచారించిరో నేనెరుంగు
దును. అప్పుడు జరిగినపని మున్నందు మంచిపరిమినినను చె
డగ పరిమించినను తామివిషయమున తగ్గశ్రద్ధతో విచారిం
పలేదని పార్లమెంటువారుగాని బ్రిటిషుజడ్జిలుగాని దలంపజాల
రు. వారిఅప్పటినిర్ణయము కొంతవరకు ఆకాభంగము నుండెను
విషయము అసత్యముకాదు. స్వామ్యహక్కుకమిషనువారు నివృత్తు
పాతముగ యిది వరకే ర్పరు ప బ డి న
యీ పునాదులు దిట్టమైన వో కావో య ను
విషయము శ్రద్ధగ పరికింపవలసియుండుననుటగూడ సర్వమే.
అంగ భారతదేశములు రెండును యిట్లే యింక కొంతకాలము క
లసి పనిజేయుట ఉభయుల శ్రేయమున కత్యవశ్యకమనియు
భారతదేశపరిణామమున కదియే ముఖ్యవశ్యకతయని చెల్పుట
కు నాకెట్టి సందేహములేదు.

మీపరిపాలనా సమర్థతనుగూర్చి చాలసారులు వినియుం
టినిగాని యెక్కువకాలముండి స్వయముగ జూచుటకు వ్యవధి
లేనందుకు చింతింపుచున్నాను. మీరు రయుతులయందాదరగర్హి
వారియభివృద్ధి గోరుచున్నారని ఇరిగేషను విషయమున మీరు
గావించిన బర్చరే జెప్పుచున్నవి. మీరు అనుభవజ్ఞులగు
ఉద్యోగులను నియమించుట చేతనే
మీపరిపాలన యంత జయప్రథముగనున్నది. మీరు అతిసేర్ప
గ తిరుగుబాటుదారుల కాంతపరచి మత్తజైవమ్యముల బాపి
రని చెప్పుటకు సంతోషముగనున్నది. మీరు ప్రజలతో స్వయ
ముగ సంప్రదించి పలుకుబడి ప్రజాదరణము బడసిరి. కాలము
మీకు వశమయ్యున్నది. మన్త్రిపూర్తిజేసుకొని పడేండ్లు గడచిన
పిమ్మట మీవలె సింహపు జేటకు బోదలచినవారు యింకొకరుం
దురా? నేనుగూడ మీవలె దృఢముగనుండవలెనని కోరెదను.
చరమేత్యుడు మీకు చిరాయురారోగ్యముల నొసంగ సభివా
రైలు ప్రార్థింప గోరుచున్నాను.

దంగాజలము పవిత్రముగ నుంచగోరుట

వైస్రాయిగారికి విన్నపము

రాజామోతీచందుగారి నాయకత్వమున కాశీతిర్థము

ధారత్రువువారు నేను వైస్రాయిగారిపక్షకు రాయబారముచేసి
గంగానదీతీరము రూపుమాడుతుంటిను నదిజలముల పవిత్రము కా
కుండను కాపాడుటకును మనవిజేసిరి ఈనదీతీరమున అ
నేకతరముల నుండి దైవభక్తులుచెరు ఇచ్చుటఅనేకమంది ధర్మ
దాతలుదేవాలయములు ఘట్టములు మందిరములనిర్మించిరి. అవన్ని
యుభిలపడకుండ కాపాడుట యాతరమువారి ముఖ్యకర్తవ్య
ము. ఇప్పుడుకాలము మారిపోయినది. రామన గరువై ప్రస్తుతం
అంతర్వాహిని ప్రవహించినదీతరమున
మట్టిని కోరివేయుచుంటే వివిధఘట్టములు చెడిపోవుచున్న
వి. మరియు నగరములోని మురికినీరును నదిలోనికి నడులుటచే
నది అశుభిత్ర మగుచున్నది. ఈ అపాయముల బాపుటకై తగిన
ప్రాముఖ్యతపే అన్నిపరిస్థితులను విచారించుటకై సమర్థులగు ఇంజ
నీరులను నియమింప గోరుచున్నామని వారు చెడిరి.

వైస్రాయిగారి జవాబు

వైస్రాయిగారు యీ దిగువరీతి జవాబు జెప్పిరి:— ఈ
సంఘమువారు సహేతుకముగ చెలిపిన విషయములు వినినతో
డనే పవిత్రమును కాశీత్రేత్రమునందలి గంగానదీతీరమునందలి
దేవాలయములు భవనములు శిథిలము కాగలవని భయము విచా
రము హిందూ మతస్థులకే గాక అన్య మతస్థు
లకు గూడ కలుగును. గౌతము బుద్ధుడు ప్రథమమున బోధించిన
యీపవిత్ర స్థలమును యాత్రికులు విదేశీయులనుండి వచ్చు ప్రే
క్షకులు అందరు జూచిపోవుచుందురు. అట్టి యాత్రికుల స్థల
మున కపాయము కలుగకుండ జూచుట ముఖ్యకర్తవ్యముగ నెం
చెదనని ప్రత్యేకముగ జెప్పవలసరయ్యెను.

వివరీధారులు జెప్పిన విషయములలో ముందుగ నదిజల
మును గూర్చి విచారితము. అనేక వర్తనములక్రిందట కట్టింప
బడిన డ్రైయనేజీ కాల్య కొంచెము చెడిపోయినట్లు వింటిని.
అదియు నితర కాల్యము బాగుజేయించినచో యీనదిజలము
చెడిపోవుననుట కెట్టి కారణముండదు. ఈవిషయమున ముం
దుగ మునిసిపలు సంఘమువారికి విన్నవింపవలెను.
నగరపాలి శుద్ధపు టేర్పాటులకు వారే కర్తలు. ఈకార్యప్రా
ముఖ్యత నెల్లరకు చెడి జేయుటకై నగరములో తగిన ప్ర
చారము జేయవలెను. ఇక రెండవ విషయము. ఘట్టమునకు
ప్రమాదము అనేక వందల సంవత్సరముల ఫలితముగ సంభవించినది.
నదియొప్పున పెద్దభవనము లుండుటచేత భూమిలోనుండి
ప్రవహించెడి నీటికి ఆటంకము కలుగుటచేతను, నది కోసివేయు
చుండుటచేతను యీ ప్రమాదము తలపించుచున్నది. ఇందుకు
తగిన యేర్పాటులు జేయవలెనన్న యీ మహాసదీప్రవాహమును
వశపరచుకొనుటకు 80 లక్షలకు పైగానగనని అంచనా వేయ
బడెను. అదియెనను నికరముగాదు. ఈమహాకార్యమును
మీరు తలపెట్టుట ప్రశంసార్హము.

ధనము ప్రోగుచేయవలెను

కావున మీరు ముందుగజేయవలసినదేమన ప్రజలకి
కార్యమున దభిరుచి గల్గించి, దీని యవశ్యకతను బోధపరచి
వారివద్ద ధనము ప్రోగుచేయవలెను. ముందుగ యేర్పాటులముల
కెక్కువ అపాయముగలచో యెప్పుట నెట్టియత్నములు జేయవ
లెనో ఆవిషయము తెలిసికొనుటకు ఉద్యోగులను నియమింపవ
లెను. ఈపనికే రూ 10,000 లు అనునని తెలియచున్నది.
కావున ఆద్రవ్యమును మీరు సంపాదించినచో ప్రభుత్వమువారు
తగిన ఉద్యోగులను సమైక్యముదురు.

మీరీకార్యముకారేపేర్కబు నాకుసమర్థమని చెల్పుటకు
నేనుస్వయముగ నిచ్చి స్వల్పవిరాళమును గ్రహించెదరుగాక. ఈ
(నర్వే) ప్రారంభ కార్యమును మీరు జేసినచో
యీ మహాత్కార్యమును నిర్వహింప గగ్గనవారగుదురు. ఈకా
గ్యము కాశీపురమునందు భక్తిగల హిందువులగురు కలసి నిర్వహింపవలసినపని. తదనంతర కార్యమునకు ప్రభుత్వమువారు. ఏ
మిత్తుకో యేమివ్యవహారో నేనిప్పుడు జెప్పజాలను. అప్పటి ఆర్థిక
స్థితిని బట్టియు మీలో ప్రత్యేకవ్యక్తులొ సంగు చందాల బట్టి
యుండును. ఈకార్య వత్సవసరమనియు, గౌరవ ప్రదమని
యు, మీరు హిందూపు తెల్లరకు నచ్చజేప్ప గలిగినచో వారెల్ల
రు మీకు తోడ్పడగలదురు. మీకార్యమునందు నాకు సంపూ
ర్ణసానుభూతి గలదు. (అ. ప్రె.)

వారణాసి, జనవరి 5:— ఇర్వినుప్రభుదంపతులు
నేనుజయము రాజభూతుండి రామనగరువరకు గంగానదీ తీర
మును దర్శించిరి. పిమ్మటరామనగరునందు కాశీమహారాజాగారి
కోటకు బోయిరి. కోటలోనినగలు చిత్రపటములు మున్నగునవి
జూచిరి. తిరిగినచ్చిఅన్నపూర్ణవిశ్వనాథదేవాలయములను జూచిరి.
అప్పుట పండితులహాల్మీలువారికార్యవసరములజేసిరి. కాశీతీర్థము
గుధారుట్రుపు భారత్యర్థమండలివారు వేరువేరుగ వైస్రాయిగారికి
రాయబారములపి విన్నవించుకొనిరి. ఇర్వినుప్రభృతి
ఈశ్వరి మెమోరియలు స్త్రీలయూపపత్రిని జూడబోయెను. పా
వుతక్కువ ఒంటిగంటకు రాణిరామకుమారు వనితావిక్రమమున
కు శంఖసాధన గావించిరి. ఆసంగి రాణిరామకుమారిజేమిగారు
ఈశరణాలయమునకుగాను రూ 100,000 విరాళమొసంగియుం
డిరి. పిమ్మట వైస్రాయిదంపతులు సారనాదు జూచిరి. సాయం

కాలముకమిషనరు జెమహముగారు వారికితోటనింకొసంగిరి
విందుజరిగినపిదప వారు ప్రత్యేక రైలుపై రామనాగున
బోయిరి (క్రీ. ప్రె.సు)

ఇర్వినుప్రభృతి ఉపన్యాసము

కాశీ, జనవరి 5:— రామకుమారి వనితావిక్రమముశంఖు
సాధనసందర్భమున వైస్రాయి గారి సతీ ఇర్విను ప్రభృతి
స్త్రీల సంరక్షణార్థమే తలపెట్టబడు సీకార్యములందు తనకెంత
యు శ్రద్ధగలవనియు, ఈదేశములో నిదినకు వైస్రాయిల భా
ర్యలు ఈకార్యములందు శ్రద్ధహించి తనకు దారిజూపిరని
యు, ప్రాక్షన్నమదేశే స్త్రీలెల్లరు గలసి, తమ స్త్రీజాతి యి
క్కుట్టుల బాపుకొనుట కిట్టిసంస్థల సేర్పాటుజేయుట చాలసం
తోష ప్రదమనియు, నేను శంఖసాధన జరుగుచున్న యాశవన
ము యీదేశీయుల డౌదార్యము ధర్మగుణమునకు ప్రబలచర్య
నముగ చిరకాలముండగలదనియు నుడివెను.

“కాశీనగరమున నిదినకున్న రాజామోతీచందు శత
జాలయము చాలయూపయోగపడుచున్నది. కాని కాశీపురి తీర
ప్రదేశమునకుచే యాత్రికులసేతులు వచ్చుచుందురు. వారికిని పు
రవాసాలకును ముఖ్యముగ స్త్రీలకు ఇబ్బందిలేకుండు వైద్యున
హాయము జేయుటకు ఇంకొక సేవాపదన మత్యవసరము. ఆ
కారంత బాపుటకై యీవిక్రమమునకు ఆసంగి రాణిగారు
భూమివిరాళము నొసంగిరి. వారికి మనమెల్లరము కృతజ్ఞులము.
వారిపేరన స్థాపింపబడు యీసంస్థకు మునిసిపలు, జిల్లాబోర్డుల
వారుగూడ ధనసహాయము జేసిరి. ఇతరులుగూడ నిట్టి ధర్మ
కార్యమునకు శక్తివంతులైతే తోడ్పడెదరని నమ్ముచున్నాను.
ఈవిషయమున సంస్థాపకులకు చాలసహాయమొసర్చిన మెహతా
సతీపతులను మనము మరచజాలము.”

హరిలాలుగారి మంత్రిపద
స్వీకారము

బొంబాయి జాతీయపక్షవైఖరి

బొంబాయి, జనవరి 5:— బొంబాయి కాన్సిలు స్వరాజ్య
పక్ష నాయకుడగు నారిమగురు కాన్సిలు జాతీయపక్ష కార్య
దర్శి దాదూభాయి దేశాయిగారికి ప్రాసిన జాబుకు బదులుగా
దేశాయిగారిట్లు వ్రాసిరి:—

“మీసలహా ప్రకారము దివాన్ బహుమారు హరిలాలు
దేశాయిగారికి మీకు మంత్రిపదవి సంగీకరించియుండుటచే నా
పార్టీలో సభ్యులుగా పరిగణింపబడరని వ్రాసియుంటిని.”

జాతీయపక్ష సభ

బొంబాయి, జనవరి 5:— దివాన్ బహుమారు హరిలా
లుగారి మంత్రిపద స్వీకార విషయముగుర్చి కాన్సిలు స్వ
రాజ్యపక్ష నాయకునికిని కాన్సిలు జాతీయపక్ష కార్యదర్శికిని
జరిగిన యు తెరప్రత్యుత్తరములగుర్చి కొలదికాలములో జరు
గనున్న జాతీయపక్షసభలో చర్చజరుగును. మంత్రిపదవి నాగీ
క రించుటతోడనే పార్టీలో సభ్యత్వము పోయినట్లేనా యను
విషయముగుర్చి చర్చ జరుగును. జాతీయపక్ష కార్యదర్శి
యొసంగిన జవాబునుగుర్చి నారిమెగురు సంత్కృప్తిని చెలిపి
రి. కాని దేశాయిగారు మాత్రము చర్చకు దిగమనిరి. (క్రీ. ప్రె.సు)

కోమిల్లా, జనవరి 5:— మహాత్మును పరివారమును
నేడు కామిల్లా చేరిరి. (అ. ప్రె.)

నోటీసు

జయపురం సంస్థానము యొక్క మోటు,
మల్కనగిరి, రేంజీలలోను గుడారి, రాయఘట్ట,
అలమండ, గుణపురం, కళ్యాణసింగుపురం, పొట్టం
గి రేంజీలలోను గల నెడుట్లు కంట్లాక్సుకు ఇవ్వ
బడును. కాన కావలసినవారు జనవరి ఆఖరులోగా
తెుండరు ఫారములకొరకు వ్రాయవలెను. అన్ని
తెుండరులు నచ్చినపిమ్మట ఎవరి కిచ్చేది నిర్ణయింప
బడును. మోటు మల్కనగిరులకు ప్రత్యేకముగను,
తక్కిన రేంజీలకు ప్రత్యేకముగను, కంట్లాక్సు ఇవ్వ
బడును.

వి. రంగభాష్యము నాయును.
ఫిఫ్ ఫాదెస్టు ఆఫీసరు,
జయపురం సంస్థానము,
జయపురం, విశాఖపట్నంజిల్లా.

మహాత్ముడు కామిల్లా చేరుట

అభయశ్రమమునకు నడచివెళ్లుట

నిన్న 5 వ తేదీ ఉదయమునకు గాంధీ మహాత్ముడు నవరవారముగా కామిల్లా ప్రేమనుభూతి దినము బాబు హరి దయాలునాగు, కామినీమతగార్లు మున్నగువారు స్వాగత మొసంగిరి. అనంతరము మాడుమెళ్లమారమునందున్న అభయశ్రమము నకు మహాత్ముడు నడచివెళ్లెను. తామకూగ్రులు (నిమ్మ బాతులు) నివసించెడు రెండు గ్రామములకేసి మహాత్ముడు హిందీలో నడచివెళ్లెను బోధించెను. ఆ గ్రామములవారు హరిభజనలతోను శంఖస్వరములతోను మహాత్ముని స్వాగత మొసంగిరి. "మీరి తరవర్ణములకంటె నెంతమాత్రమును నీమలుకారు. అగ్రవర్ణములన బడు వర్ణములవా రొనరించెడు దురాచారములను మీరనుకరింప గూడదు. మద్యపానమును మానివేయుడు. మోసము ద్రోహము వంశన మున్నగువానిని వదలివేయుడు. ముక్తసరుగా జీవించుడు. డాబుదర్జములకు హాకులను భోగములను వర్జించుడు. నూలువడుకుడు. ఖర్చు కట్టుడు" అని మహాత్ముడు బోధించెను.

సాయంకాలము బహిరంగసభ జరిగినది. అసభకు హిందువులును మహమ్మదీయులును గూడ చాలపందిరవ్వరి. మొత్తము 12000 మందివచ్చిరి. ఆ సభలో మహాత్ముడు ఖద్దరును అస్పృశ్యతాని వారణాసును గూర్చి ఉపన్యసించెను. "శాసనసభలకు వెళ్లువారికి ఓట్ల నిమ్మ అధికారము గలవారి సంఖ్యయే స్వల్పము. శాసనసభల కెక్కుకొనబడుట కర్హులని వారి సంఖ్య అత్యల్పము. భారతదేశమున ఏడు లక్షల గ్రామములున్నవి. ఈ గ్రామములలో నివసించు భారతీయులందరికిని సామాన్యమును సామ్యమునగు పని నూలు నడుపుటయును బట్టుల నేయుటయునే యోయున్నది. భారతదేశమున కెన్నటికైన భాగ్యవశ కలుగవలయున్నచో నది గ్రామముల వలననే కలుగవలెను గాని పట్టణముల వలన కలుగదు. దేశీయులలో హెచ్చుమండ్రి ఖద్దరు విషయమున శ్రద్ధ బూతు. వలననే గౌరవతీయమగు ఖద్దరు కల్పపుకును కట్టుట ముఖ్యకర్తవ్యమును తీర్మాన మామోదంపబడెను. ఖద్దరు విలువ అగణ్యము. దేశభక్తి గల యువకుల సంఖ్య అత్యధికము. వారికందరికిని జీవనాధారమును కలిగింప జాలినది ఖద్దరొక్కటియే.

శ్రీశ్రద్ధానందస్వామి అస్పృశ్యతా నివారణము కొరకే ప్రామాణ్యము వలెను. అస్పృశ్యులను తనకొడుకుల కంటెను గూడహెచ్చుగా స్వామి ప్రేమించెను. విశ్వమానవ ప్రేమయును నకల జీవకార్యమును లేనిచో అస్పృశ్యత తొలగదు. అస్పృశ్యుల నన్ని విధముల ప్రేమించి ఆపరింపవలెను. అగ్రవర్ణములకు గల భావములను వాంఛలు మున్నగు నవస్థియును అస్పృశ్యులకును గలవు. గుణదోషములను మొత్తముచేసి చూచి నచో అగ్రవర్ణములవారికంటె అస్పృశ్యులే అధికులని గూడ చెప్పవలసివచ్చును.

హిందూ మహమ్మదీయ సమన్వయపుకు మానవులచేతులలో నుండి దాటిపోయి భగవంతుని చేతులలో పడినది. ఈ రెండుమతములవారికి నొండాకలవై సభికును ద్వేషమును అవిశ్వాసమును ప్రబలియున్నవి. హత్యలకు గూడ జంకులలేదు. మనమందరమును భగవంతుని పాదములను ప్రక్షాళన మొనరించి మన పాపముల నన్నిటిని తొలగింపుకొనవలెను. మనుష్య ప్రయత్నములన్నియును విఫలమైన పిమ్మట భగవంతుడే యైకమత్యమును కలిగించునని నాకు గట్టి నమ్మకముకలదు. ఖద్దరు నిమిత్తము దేశబంధు దేశీయనిధికి విరాళముల నొసంగగోరవనని మహాత్ముడు నుడివెను. (ప్రీతెను.)

మహాత్ముని కార్యక్రమము

ఖాదీకొరకు 10 వేలు సమర్పించుట

ధానాబాదు, జనవరి 5:—గాంధీ మహాత్ముడు ధానాబాదు 12-వ తేదీన చేరును. బహిరంగసభలు ఏర్పాటుచేయబడినవి. స్వాగతముచ్చుట కొకసంఘమేర్పడెను. వారికి 10 వేల రూప్యములను ఖద్దరుకై ఖర్చుపెట్టుటను ప్రజలు ఈయబూనుకొనిరి. (ప్రీతెను.)

రాయల్ కమిషను

ధక్కా, జనవరి 5:—రాయల్ వ్యవసాయ కమిషను నేడు వంగదేశ విద్యాశాఖాధికారి సాక్ష్యము తీసికొనిరి. ప్రైవేట్ విద్యావ్యాప్తి లేకున్నందున వ్యవసాయకాశీవృద్ధి కలుగుటలేదనిరి. బెంగాలు ప్రాథమిక విద్యాచట్ట ముఖ్యులలోనికి వచ్చిన బాలరందు క్రితసమర్థములు నిర్దిష్టించును. (ప్రీతెను.)

శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామి స్థారకదినము

జనవరి నెల తొమ్మిదవ తేదీ ఆదివారము

"శ్రీశ్రద్ధానందస్వామి ఆత్మకు శాంతిని కోరుచు భారతదేశమునం దన్ని ప్రాంతములవారు ఈనెల 9 వ తేదీని దేవాలయములలోను బహిరంగసభలలోను భక్తిపూర్వకముగా ప్రార్థన లొనరింపవలెను. ప్రతి గ్రామమునను ప్రతి పట్టణమునను ప్రతినగరమునను గూడ సీమతవినిసి ముఖ్యముగా నెరవేర్చవలెను. అస్పృశ్యత యను కళంకమును తొలగించుటకుగూడ దేశీయులు పూనుకొననిచో నీ ప్రార్థనము నిష్ఫలమే యగును. దేశమునందలి అస్పృశ్యులందరను గూడ 9 వ తేదీని ఈమతవిధియందు పాల్గొనవలెను. ఆనాడు అస్పృశ్యులనన్ని దేవాలయములలోనికి రానిచ్చినచో స్వామిజీ ఆత్మకు సంపూర్ణముగ శాంతి లభించుట నిశ్చయము. దేశీయులు చాల శ్రద్ధగా జనిచేసి 9 వ తేదీని సూర్య ఉత్థమించుటకుముందే స్థారకనిధికి ధనమును పూర్తి చేయవలెను" అని మహాత్ముడు వ్రాసిన వ్యాసము నేడు వెలువడిన ఎంగుయిండియాలో ప్రకటింపబడెను. (ప్రీతెను.)

బరోడా దివాను

కృష్ణమా రిగారిని నియమించుట

ఖాయము కాలేదు

బరోడా జనవరి 5:—రావుబహదూర్ వి. టి. కృష్ణమాచారిగారు (మదరాసు) బరోడా దివానుగా నియమింపబడినవారై కొంతకాలము కలగజేసిన ఖాయముకాలేదు. సర్ మనూభాయి మెహతాగారికి జనవరి 9 వ తేదీన హుజూరు పెంట్లలుఆఫీసువారు పీఠకోలు నొసంగెదరు. వారిపేర నొక నిధిని స్థాపించుటకు తీర్మానింపబడెననిది. (ప్రీతెను.)

అంతకు ముందువార్త

బొంబాయి జనవరి 5:—బరోడా దివానుగా నుండి చాచింకుకొని బొంబాయిలో నున్న సర్ మనూభాయి మెహతాగారు ఇండియన్ డెయిలీపేయిలు ప్రతినీధితో మాట్లాడుచు రిరీ సంవత్సరముల సర్వీసైన తరువాత మామూలుగానే చాలించుకొనుచున్నా నని చెప్పిరి. మరియు మదరాసు ప్రావిన్సియల్ సర్వీసు లోనున్న వి. టి. కృష్ణమాచారిగా రిదవరకే దివానుగా నియమింపబడియుండుట చే నొకవారము దినములలో చార్జీపుచ్చుకొందునని చెప్పిరి. (ప్రీతెను.)

టాగూరు విశ్వభారతీ విశ్వవిద్యాలయమును మామచ్చిన పాత్రికేయులారెన్న దంపతులు సోమవారమునాడు శ్రీనికేతనం ఆగ్రీకల్లూర్ కాలనీనిజాచి అచ్చటజరుగుచున్న గృహపరిశ్రమలు తోశ్రవణిశ్రమలు పక్ష్యలనుపెంచుట వ్యవసాయము మున్నగువానినిజాలమికల సంతసించిరి.

బొంబాయి, జనవరి 5:—బొంబాయిపక్షిల్లో నొక రగు లల్లాభాయి దేశాయిగారి కుమారుడును ఇరువురు పక్షిలు పరీక్షకై చదువుచున్నవారు క్రిస్టియన్ దినములందు పికారుకుపోయి తిరిగివచ్చుచుండగా కారు తిరుగబడి డ్రైవరు చనిపోయెను. విద్యార్థులు-గాయములతో బయటబడిరి. (ప్రీతెను.)

పూనా, జనవరి 5:—పైస్యమునకు వంటచేయు ఇరువురు ఒకకుట్టుపనివానిని చంకినందులకు విచారంపబడుచున్నారు. ముద్దాయియొక్కడు చనిపోయినవారికి బంధువు. (ప్రీతెను.)

బొంబాయి, జనవరి 5:—గన్ బోటు జాతుగారు ముప్పియుద్ధప్రణామ సేరము నంగీకరించుట వలన ఒక ట్రాము డ్రైవరును తన్నినందులకు ఒకరోజు విడితైదును 150 రూపాయల జరిమానాయు విధింపబడిరి. (ప్రీతెను.)

బీహారు ఒరిస్సా శాసనసభ

పాట్నా, జనవరి:—బీహారు ఒరిస్సా శాసనసభలో జనవరి 14 వ తేదీన గవర్నరు ఉపన్యసించును. (అ.తె.)

13 బాంబులు దొరకుట

పరపుక్రింద 40 తూటాలు దొరకుట

ఇరువురు బెంగాలీ యువకులు పట్టుపడుట

కలకత్తా జనవరి 5:—ఉదయమున సి. వి. డి వారు కొంత సమాచారము తెలియుటవలన నుకినూ వీధిలో 88/2 న గృహమును సోదాచేసిరి. 13 బాంబులును రెండు రివాల్యూలును దొరకెను. ఇరువురను అరెస్టుచేసిరి. పట్టుపడినవారు నుశీల కుమారగృహ, కాశీప్రసన్నభట్టాచారి గార్లు తిరిగి సోదాచేయగా 40 తూటాలు పరపుక్రింద దొరకెను. ఇంతవరకు పట్టుబడినవారు ప్లేటుమెంట్ల నీయలేదు. ఒకరిరెవాల్యూగో తూటాలున్నవి. రెండవదానిలో లేవు. బాంబులలో కొన్ని మాత్రము ఖాళీగా నున్నవి. (ప్రీతెను.)

ధిల్లీ జనవరి 5:—ఇంపీరియల్ ధిల్లీ కో-ఆపరేటివు సంఘమువారు నేడు సాయంకాలము సంఘమును టిమిటెడు కంపెనీగా చేయుటను ఆలోచించుటకు సమావేశమయ్యెదరు ముఖ్యులలో లాలా రంగదాస్ యం. యచ్. ఎ లాలాబ్రహ్మ ప్రసాదమిత్రుగార్లున్నారు. (ప్రీతెను.)

లారెన్సు డ్రెడరుగారు

కలకత్తా మేయరుగారు స్వాగతమిచ్చుట

కలకత్తా, జనవరి 5:—లారెన్సు డ్రెడరుగారు మాంచెస్టరునుండి కలకత్తా మోటారుపై అక్టోబరు 6 వ తేదీన బయలుదేరివచ్చిరి. మేయరుగారు డ్రెడరుగారు మాన్వెస్టరునుండి తెచ్చినసందేశము నందుకొని వారికి స్వాగతమిచ్చి చేసీరిచ్చి ఇతర సభ్యులకు తెలియబుచి ఆహ్రించిరి. (ప్రీతెను.)

కలకత్తా, జనవరి 5:—ప్రెసిటునుండి ఇంతవరకును 160 ఇంట్లు కూలినవి. (ప్రీతెను.)

బెవరించుట

ముద్దాయిని నాలుగువేలరూపాయలగోరుట

లాహోరు, జనవరి 5:—అతా మహమదు జాను అను నాతడు ఒకడాక్టరును మరియొక విద్యార్థిని బెవరింపగా నాయాధికారి 4 వేలరూపాయలగోరును. ముద్దాయి అప్పీలు చేయగా, కొట్టివేయబడెను. (అ.తె.)

డక్కా జనవరి 5:—మోటారు ప్రమాదమువలన నీని యరు పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరును మరియొకరును చనిపోయిరి. (ప్రీతెను.)

లాహోరు, జనవరి 5:—క్రొత్తపంత్రులు తమఉద్యోగముల స్వీకరించిరి. (ప్రీతెను.)

శ్రేష్ఠ మైన రకము తృప్తి పూచీ నిచ్చెదము

వి. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు,

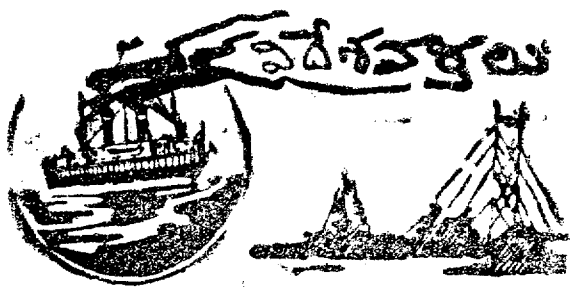
నగల వర్తకులు, గోల్డ్ సెల్వరు స్వీట్.

2, 3 కుప్పముత్తు వీధి, తిరువట్టిశ్వరంపేట, మదరాసు.

వ్రాసినవారికి చిత్రవిచిత్రమైన నగల పటములతోగల క్యాటలాగు యినామగా పంపబడును.

పోస్టుబాక్సు నెం 423, తిరువట్టి శ్రేణి, తంజి విలాసము: "ప్రెస్" మద్రాసు.

రౌండుటేబిలు కాన్ఫరెన్సు

దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయులు

మండితాళను గల్గించుచున్నది

నిష్కాపట్యముగ సంపూర్ణ చర్చలు జరుగుట

ఆంధ్రనామ గారి యుత్సాహము

కేపుటౌన్, జనవరి 4:—ఆంధ్రనామ గారు రూటరు తో ఇట్లు దేయజేసెను. క్రైస్తవ సెలవులైనను పోయినపక్షమునండి భారతీయమగూర్చి అభివృద్ధిరమున పని సాగుచున్నది. రౌండుటేబిలు కాన్ఫరెన్సులో కాని చర్చ అంతయు అతిరహస్యముగ నుండుటచే ఏపద్ధతి నవలంబించుచున్నారో కూడ తెలియదు. ఇండియానుండి వచ్చిన ప్రతినిధులకును దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయ ప్రతినిధులకును నిష్కాపట్యముగ చర్చ సంపూర్ణముగ జరిగెనను ఆశ గల్గినది.

ఈ పనినిమిత్తము ప్రతిరాష్ట్రీయునుండి ముగ్గురు ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులు వచ్చిరి. పోయినవారముంతయు చర్చలు జరుగుచుండెను. చాల లాభకరముగ నున్నవనుచున్నారు. భారత దేశమునుండి వచ్చిన ప్రతినిధులు ఇట్లు ఇంత చురుకైన దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయులతో కలిసికొని మాట్లాడగల్గిరి.

మేరోజరిగిన సమ్మె

విచారణ 20 తేదీని జరుగును

రుగ్బీ, జనవరి 4:—మేరెలో జరిగిన సమ్మెను గూర్చి జరుగవలసిన విచారణ ఏలనో ఆసిపోయినది. అదిపుడు 20 తేదీని జరుగను. బొగ్గుపట్లయి ఆసిపోవుట మేలో ప్రారంభమాయెను. మే మాడవ తేదీ అర్ధరాత్రినుండి శ్రేడ్ యూనియనుకాంగ్రెసువారు అంతటను సమ్మెను ప్రకటించిరి. శ్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ జనరలు కవున్నిలువారు మే 25 తేదీని సమ్మెను ఆపు జేసిరి. నవంబరు ఆఖరు వరకు బొగ్గుసమ్మె ఇక సాగదనువరకు జరుగుచునేయుండెను.

అసలు సమ్మె అంత్యమైన కొంతకాలమునకు కార్మిక యుద్ధములు అతివాదులగు కొందరు ఈసమ్మెను గూర్చి విచారణ సల్పగోరిరి. వీరు, జనరలు కవున్నిలును పనివాండ్రును మోసబుచ్చిరి ఖండించుటకు విచారణను గోరిరి.

శ్రేడు యూనియనులకు బాధ్యతగల నాయకులు విచారణ సల్పవచ్చునని జనరలు కవున్నిలు అంగీకరించెను.

కాని విచారణ సమయమున జనరలు కవున్నిలువారు సమర్థించుకొనుటకు బదులు గనుల పనివాండ్రు సంఘ నాయకులు సరిగా పనిజేయలేదని ఖండించెదనని కార్మికవర్గమువారును చున్నారు.

తమ సలహాలను గనుల పనివాండ్రు నాయకులు ఎన్ని పర్యాయములు ఎప్పుడెప్పుడు బాతుజేసిరో తెలిపెదననిరి. శ్రేడ్ యూనియను నాయకులు పరిష్కారము జేయుటకు జేసిన ప్రయత్నముల నెన్ని పర్యాయములు భగ్గుపరచినది తెలిపెదరు. తమక్షేమము నిమిత్తము జనరలు కవున్నిలు, ఎప్పుడు గావతె నన్నయపుడు, చర్యను దీసికొనునని అనుకొనెనట.

న్యూజిలండు ప్రధానామాత్యుడు

ఇంటికేగుట

రుగ్బీ, జనవరి 4:—న్యూజిలండు ప్రధానామాత్యుడు సతీసమేతుడై వెంటున్నవారందరితో కేపు లండనునుండి సవుతొంట్లనుకు బయలుదేరి ఎక్విటేనియా నౌకను ఇంటికీపోవుటకు కలిసికొనెనట. న్యూయార్కు మాట్రిలు, వ్యాంకో జరుగుదా వీరు న్యూజిలండు కేగదరు.

బ్రిటిషు వర్తకాభివృద్ధి

త్వరలోనే గావచ్చుననుకొనుచున్నారు

పారిశ్రామిక నిరవధినితులు

ప్రధానామాత్యుని ఉత్సాహము

రుగ్బీ, జనవరి 2:—1926 పారిశ్రామిక తగవుచే చెబ్బులిన్న వర్తకపరిశ్రమలు త్వరలోనే యభివృద్ధి గాంచగలవని నూతన సంవత్సరసందర్భమున వార్తాపత్రిక అన్నియు నూచించుచున్నవి.

పార్లమెంటుగూడ ఆప్రకారమే ఉత్సాహముగ సంజేషమునపెను. పనిలేనివారి సంఖ్యలో 100000 మంది తగ్గిరట. పెద్దపరిశ్రమలు పునరుద్ధారణ గాంచుననుచున్నారు. 1925 మొదటిమాసములకంటె ఇప్పుడు ఇనుము, ఉక్కు, పరిశ్రమలు బాగుండునట. ఇంజనీరింగు వర్తకముగూడ విస్తారముగ విజృంభించుచున్నది. ఇంజనీరులైన తేవలను విద్యుచ్ఛక్తిచే నడుపుటకు ఆర్జులు వచ్చుటచే అందరకును ఆశగనున్నది. యంత్ర సామగ్రి గూడ చాల గిరాకీయుండుననుచున్నారు. దీనికి కారణము బొగ్గు గనులను క్రొత్తగ ఆధునిక పరిసీమలను బట్టి నిర్మించుటయే ఈపద్ధతినే ఇతరవాటికిగూడ క్రమేణా వర్తింపజేసెదరు.

నాకా నిర్మాణ కంట్రాక్టులుగూడ చాల ఎక్కువగవచ్చుచున్నట్లు మందముగ లేపు పరిసితులు. కాని ఆర్థికపరిస్థితులు అనుకూలముగలేవు. 9 మాసములకు 146000000 పౌనుల సాయము లోటువచ్చినది. బొగ్గుపట్లయి ఆసిపోవుటచే కొంత పనులయే యడము ఆలస్యముచేత ఇంతలోటుకు కారణమనుచున్నారు. ఆర్థిక సంవత్సరాంతమునకిది ఇంకను లోటు కన్పించునట. దీనివలన ఆర్థికప్రత్యమున క్రొత్తపన్నులను బ్రవేశజేయదోమోయని వదంతులు ప్రబలుచున్నవి. ఆదాయపున్నను పెచ్చించిన పరిశ్రమలు ఆసిపోవని ఆర్థికవేత్తల యభిప్రాయము. కొకాధిపతి భోగపదార్థములపై పన్ను వేయవచ్చుననుచున్నారు.

ప్రధానామాత్యుని ఉత్సాహము

మనము సరకులను ఉత్పత్తిచేయుటయే పరమావధిగా జెట్టుకొనవలెను. మనదగ్గర సరుకున్నదని ప్రజలు గుర్తించెదరు గాక! ఉత్పత్తిజేయుటకు కష్టములేదు. విక్రయమే కష్టము. ఇందులకు ఆధునిక పద్ధతులను అరసి ప్రకటనను దివ్యముగజేయవలెననుచున్నారు బాద్వినుగారు.

యూరపుఖండములో ఉత్పత్తిజేయుటకు ఎక్కువడబ్బు అగుచున్నదనియు అందుచే ఎగుమనిజేయవలెననియు దానంజేసి పోటీ అంత భయంకరముగనుండవనియు తెలుపగారిరి.

నికరగ్యా పోరాటము

మెక్సికోలో సంఘర్షణ

మనగ్యా, జనవరి 3:—మెక్సికో ప్రెసిడెంటుకును, తన ప్రభుత్వమునకు తగాదాగా యుండుటచేత, సెంట్రలు అమెరికాగతి నికరగ్యాగతి యటుండ, భయంకరపరిస్థితుల దున్నదని డయజు అభ్యుక్తులనిరి. నికరగ్యా తీరమున కాలిసు ప్రభుత్వముచే తయారుచేయబడిన మెక్సికో నేనలు ఆయుధములతోడను మందుగుండు సామగ్రితోడను, విమానములతోడను ప్రతిగంటయు దండెత్తెదనని భయమగుచున్నదనిరి.

అమెరికనుల ఆస్తిని ప్రాణములను గాపాడుటకు దిగిన అమెరికను యుద్ధనౌకలు తమ ప్రభుత్వమునకు అనుకూలముగ లేవని డయజుగారినిరి.

ఆక్షేపణ

న్యూయార్కు, జనవరి 3:—అమెరికా యుద్ధనౌకలు పోర్ట్ క్యాలిఫోర్నీలో ప్రవేశించుట అనవసరము ఆక్రమముని నగానోగారు న్యూయార్కు వర్ణు పత్రికలో వ్రాసిరి. నికరగ్యా ప్రజలు డయజుగారిని నిరసించినదియు వీరికి ఒక యునైటెడ్ స్టేట్సునారే సహాయముగ నున్నారనియు, మెక్సికో లిబరల్స్కు సహాయముచేయుచున్నదనియు, పోర్టిగీసుకు జోక్యమున్నవనవార్తలను ప్రచారము నిమిత్తము పుట్టించినది తెలుపుచున్నారు.

లాసపల్లము పోరాటములో 300 కన్నవేటివులు పట్టుపడిరట.

మేజరు జనరలు హుచికోవకో, ఎం. ఎం. ఎస్. గారిని పార్లమెంటుని గౌరవప్రతినిధి చికిత్సకునిగ నియమించుట కంగీకరించిరి.

బ్రిటిషు ఆదాయము

చాలాతగ్గినది

లండన్, డిశం 31:—డిశంబరు 31 తేదీతో అంత్యముగ 9 మాసములకు యునైటెడ్ కింగ్డం ఆదాయము 479020563 పౌనులు. 1925 లో ఈ 9 మాసములకే 498678,926 పౌనులు 20658863 పౌనులు తగ్గెను. వ్యయము 625450609 పౌనులు.

డాక్టరు ఏ. గోల్సున్

గారు ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలండులకు జనవరిలో సంచారము సల్పెదరట. ఇండియానుగూడ జూచెదరు. ప్రోవూవచ్చి ఇండిగులకుగూడ బోయెదరు.

స్ట్రాస్బర్గ్ ఆరగ్టు

స్ట్రాస్, డిశం 31:—జర్మనీ మరల యుద్ధమునకు పూర్వమున్న గూఢచార ప్రచారమును ఏర్పాటుజేయుచున్నారని, స్ట్రాస్బర్గ్ గారి తరపున ఎవరువాదించెదరని యడుగ పెట్టి ప్యరీసినుపత్రికా ప్రతినిధి తెలియజేసెను.

గ్రేటు బ్రిటనులోను, ఫ్రాంసులోను వైమానికరహస్యములను తెలుపుడని స్ట్రాస్బర్గ్ గారిని జర్మనులు నియమించిరట. అందుచే ఆతనినిబట్టి అప్పజెప్పవలెనని బ్రిటిషు అధికారులు గోరిరట.

హరాద్పులో దొంగతనము

లండన్, డిశం 30:—7000 పౌనుల విలువగల జవాహిరీ దొంగలు హరాద్పులో దొంగిలించిరట. ఎన్ని సంవత్సరములనుండియోకట్టివేయబడిన తలుపునుదీసికొని పారిపోయిరట పనివాండ్రు చాలమంది కీతలుపున్నటులే తెలియదట. భూగర్భమున ఎంతయో విలువగల పెట్టె నుంచిరట.

నిన్న సాయంత్రము తలుపులనుమూసి వేసి నపుడు దొంగలు లోన బ్రవేశించిరట. ఆ ప్రదేశములోనే దాగిగొనిరి. రాత్రిఅంతయు నిరభ్యంతరముగ పనిజేసిరి. నిప్పును చల్లార్చుకావలెవారు ప్రతి రెండుగంటలు కాపలా గాయుచున్నను దొంగలు చెక్కుచెదరక తమ పనిని సాంతముజేసికొనుచుండిరి. శేటి యుడయము అయిదు గంటలకు ఉగ్రాపు ద్వారమును దాటి మోటారుబండిలో పోవుచుండ పోలీసువారు దొంగతనమును కనుగొనిరట.

దొంగ మత్తుపదార్థములు

మాంట్రీలులో 10000 డోలరుల ఖరీదుగల మత్తుపదార్థములను దొంగతనముగ చెచ్చుచుండ బట్టుకొనిరి. చాలమంది అరస్తు జేసిరి.

అమెరికను నౌకాదళము

వాషింగ్టన్, జనవరి 4:—314500000 డోలరులు

మొత్తమున నౌకాదళము నిమిత్తము ఖర్చుజెట్టుటకు బిల్లును ప్రతినిధిసభలో ప్రవేశజేట్టిరి. ప్రస్తుతమున్న సంఖ్యనే నౌకాదళము నేర్పాటు జేయవలెననుచున్నారు. కాని హ్రూజరుల పనికి 1950000 డోలరులను తగ్గించిరి. నౌకాదళములను ఇంకను తగ్గించవలెననుటలో నౌకాదళ వ్యయ సంఘమువారు కూడిగారి కనుమూరుగనే యున్నారు. కాని అక్సక్టులెప్పుడు కోరినను ఆ లెక్కాము క్రొత్త హ్రూజరులను కుట్టుటకు సిఫార్సుజేసినతక్షణమే పూనుకొనుటకు సిద్ధముగ నున్నారు.

జపానుచక్రవర్తి అనారోగ్యము

జ్వరబాధ

టోకియో, జనవరి 4:—అలసటచే హిరోహిటో చక్రవర్తి జ్వరపీడితులైయున్నారు. అంత ప్రమాదముగ జెప్పుకొనుటలేదు.

జర్మను గుట్టును వెలిబుచ్చుట

బెర్లిన్, జనవరి 3:—క్రొత్త కర్మాగారములో చిరకాలము నమ్మకముగ పనిజేసిన యధికారి, బార్బరు ఆను నా తడొకడు ప్రెంచి తరపున జర్మనుల స్వేచ్ఛకు కనుగొని ప్రెంచి వారికి వర్తకవిషయములో తెలుపుచున్నాడను అనుమానముతో జర్మనులు ఆతనిని అరస్తుజేసిరి. ఆతడు చెలసాలయందే ఆత్మహత్యగావించుకొనెనట విచారణకు ముందు.

తీగతెనిపెలిపోను

రుగ్మీ, జన 1:—కొద్ది నెలలలో లండను వాస్తవ్యులు ఆఫ్రికా దక్షిణాఫ్రికాలోనున్న ట్రేడ్, కనడాలోనున్న ట్రేడ్, స్ట్రీట్ లో టెలిఫోన్ ద్వారా మాట్లాడుటకు ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. పోస్టాఫీసువారు మార్కెటింగ్ పెసెన్తో ఈ విషయమై మాట్లాడుచున్నారు.

సర్ మాన్యువల్ టెనింగ్ గాడిని రాయలు వైమానికదళము నకు మార్చుటగ నిశ్చయించిరి.

టోక్యో వివాదము

టోక్యో, జన 2:—మనరకీ ఇకా ప్రభువు ఆత్మ హత్య తేసికొనెను. ఇతని తండ్రి ఇతనిగృహమున కీల్ల జపాను చక్రవర్తి పట్టుదుగ్గర పడియుండి ననియు ఆతనిని కలిసికొనుటకు ఆత్మహత్యను గావించుకొంటి ననియు ఒక లేఖయు దొరకెనట.

పోర్చుగీసు యుద్ధ ఋణము

రుగ్మీ, జన 1:—పోర్చుగీసు ప్రభుత్వము కీయవలసిన యుద్ధ ఋణమును తీర్చుటకు ఒడంబడికను పోర్చుగీసు ప్రభుత్వము ఇంగ్లండు ఆర్థిక మంత్రియగు సంతకము చేసిరి. 62 వాయిదాల ప్రకారము తీర్చెదరు. 1926 కు 125000, 1927 కు 250,000, 1928 కి 800000. అప్పటినుండి 1938 వరకు 850000 ప్రతి సంవత్సరమును. 1939 నుండి 1987 వరకు ప్రతి సంవత్సరము 400000, 1988 కి 200000 పానులు తీర్చుటకు ఏర్పాటు చేసి కొనిరి. 1927 డిశంబరులో పుగ 5,500,000 పానుల నిచ్చి ఒకే మారు అప్పు తీర్చివేయు హక్కును పోర్చుగీసువారు గల్గియున్నారు.

సర్ ఎ. బ్యాకెలు గారు చనిపోయిరి. ఆతనికి ఆర్థిక 85408 పానుల వరకున్నది. రెండవ పక్షకుప్పటలము హాంకాంగు కేగినది.

బ్రిటిషు బ్రాడ్ కాస్టింగ్

ఏర్పాటు 10 సంవత్సరములవరకు రాయలు బార్డరు క్రింద కాన్వోయేషన్ వారి నడిపెదరు. కాన్వోయేషన్ గవర్నరును ప్రభుత్వమువారి నియమించెదరు. పాస్ట మెంటు తరపున బ్రాడ్ కాస్టింగ్ బాధ్యత నంతయు పోస్ట మెంటు జనరలు వహించును. ప్రస్తుతము మార్పులు లేకున్నను ముందు సాంకేతిక విషయములు మార్పు జేయును.

యూనైటెడ్ న్యూస్ పేపరులు లిమిటెడ్ కంపెనీ అధ్యక్షులను రీడింగ్ ప్రభువు వహించెను.

స్ట్రాండర్స్ నిచారణ

స్ట్రాన్, జన 1:—తాను ప్రేమించి మానములు, మోటారు బండ్లు మున్నగు వాటిని గూర్చి వివరములను వర్తక రూపేణా డాక్టరు వెబరు గారికి తెలిపిన సంగతి నిజమేయనియు ఇందులో రహస్య మేదియు లేదనియు, వెబరు గారి వద్ద తాను 1500 మార్కులు పుచ్చుకొన్న సంగతి నిజమే యనియు స్ట్రాండర్స్ గారు దండవాదీకారితో తెలిపెను. సైనిక విమానములను గూర్చి తనను స్ట్రాండర్స్ గారు రమ్య లేదనియు వర్తక విషయమై అడిగినయు ప్రశ్నలకి వైమానిక ఫ్యాక్టరీ డైరెక్టరు తెలిపెను.

ఇంగ్లాండులోను, ఇరాకులోను వైమానిక దళ వైద్యుల యమున సామర్థ్యముతో శ్రద్ధాభక్తులతో ఉపచారము జేసినది మేరీ విల్సన్ క్యాంపెయిన్ లో రాయలు మెడలు నిచ్చి సత్కరించిరి.

మెక్సికో చమురు చట్టము

వాషింగ్టన్, జన 1:—మెక్సికో ప్రభుత్వము చట్టము అర్థరాత్రి నుండి అమలు జరుగును. ఆలస్యము చేయక బిల్లు నమలు జరిపెదమని కాలిఫోర్నియా ప్రభుత్వము వారు రనుచున్నారు.

దీనివలన ప్రభుత్వమువారు 150,000,000 పానుల సొత్తును వశపరుచుకొన నుండుటచే ప్రభుత్వము వారు రేమిచర్యను దీసికొనెదరని అమెరికను రాజకీయ పక్షముల వారు రన్ని తెగల వారును అడుగుచున్నారు. బ్రిటిషు కంపెనీలు మెక్సికో ప్రభుత్వమువారు ప్రతికూలురుగనే యున్నారు. ప్రభుత్వముగ మెక్సికో ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనము చేసికొన్న గాని అమెరికా ప్రభుత్వము వారు రెట్టిచర్యను దీసికొనరట. అమెరికను రాయబారిని మరలించుట, ఆయుధనిషేధమును తొలగించుట నిజము గాదని వచంతులు భయపడుచున్నారు.

ఇండియాకు వైమానిక తపాలు

రుగ్మీ, జనవరి 4:—ఇంగ్లండుకు తపాలు విమానము మొదటి బోవుట కిదే ప్రథమము. నిన్నటిదినము కరాచీ నుండి బయలుదేరెను. బ్రహ్మకు పాగయోడలో బోవును. అచటనుండి హోరుగారు కెయిరో కేసుచున్న విమానమువంటి విమానము మొదటి గొంపోయెదరు.

మార్చి ఏప్రిలులో కెయిరో కరాచీ ప్రచారము ముగియ గమగ సానుచున్నట్లు బ్రహ్మకు పాగయోడ ఏర్పాటులే అక్కరలేదు.

రుగ్మీ, జనవరి 4:—వైమానిక మంత్రి బ్రహ్మకు బద్దాను నుండి నిన్న ఇండియాకు వచ్చును జేరెను.

బద్దాను బ్రహ్మకు వ్యతిరేకంగా పోక ఇంకొక మార్గమును బట్టినది. బ్యాబిల్ ను కెస్టియను ఆరంభించును జూయట్టుకు ఈ మార్గమును బట్టిరి. గంటకు 110 మైళ్ళు విమానము సాగినది. ప్రమాద మెద్దియు లేదు. ఇరాకులో నున్న సుప్రసిద్ధ ప్రదేశములను సౌఖ్యముగ గమనించిరి.

లింగాకు నేడు 7-35 గంటల కుదయమున బయలుదేరిరి.

అనుకొన్నట్లు బ్రాంకరు గారు బద్దానులో వీరిని కలిసి కొనలేక పోయిరి.

డి. హెచ్. సా. కా. వి. మా. న. ము. ను. డి. హెచ్. మాన్యు విమానమును కలిసికొనెను.

పోర్చుగీసు యుద్ధ ఋణము

లిస్బన్, జనవరి 4:—ఇంగ్లండు కీయవలసిన యుద్ధ ఋణమును తీర్చుటకు ఏర్పాటు చేసినందులకు పోర్చుగీసు అంతయు ఉపాంగుచున్నది. ఋణమునంతయు 1927 డిశంబరు 31 తేదీలోపుగ తీర్చివేయునట్లు మనిషి 1 కి ఒక పాను చొప్పున చందాలనిచ్చెదమని బ్రాగా పటాలపు అధికారులు అభయమొసగిరి. మాన్యుమిక పాతకాలో పాధ్యాయులు గూడ ఇటులనే చేయదలచెట్టిరి. ఇతర సంఘములు గూడ ఇటులనే చేయవలెనని వార్తాపత్రికలు మెచ్చుచున్నవి.

గ్యాంబియా గవర్నరుగ సర్ జాన్ మిట్టెల్ గారి నియమించుటకు సార్వభౌము డింగీకరించెను.

దక్షిణాఫ్రికా పతాకము

సార్వభౌముని మకుటమును జేర్చుట బ్లోయింపాంటిక్, జన 2:—రక్షక మంత్రి కర్నలు క్రెస్వెలు గారు దక్షిణాఫ్రికా కార్మిక పక్ష కాంగ్రెసు సభలో పతాక చట్టమును అమలు జరుపుటకు హార్టి బాగుగారు తమకధికారము నిచ్చిరినియు, పతాకముపై సార్వభౌముని మకుటమును జేర్చెదమనియు, రాయలు స్టాండర్డునుగూడ అవలంబించెదమనియు దీనివలన వివిధ పక్షముల పోరాటము సమసిపోవుననియు ప్రతిపక్షుల సమ్మతిని బడయగల్గుదు మనియు, నుడివిరి.

లండను జంతు ప్రవర్తనశాలలో చనిపోయిన ఏనుగు స్థానే ఇండియా నుండి ఇంకొక ఏనుగును బంపగోరుచున్నారు.

మాలేవరదలు

నత్తుగనుల బిల్లులు మునిగిపోవుట

యూరసియనుల యవన సింగపూరు, జనవరి 3:—పహంగులో విండింగు గొప్ప నత్తుగనులు బిల్లు ఇంతయు జలమయము. యూరసియనులు చెట్లమీద నెక్కి తలదాచుకొను చున్నారు. వడిగా ప్రవహించు నదిలో తేలుచున్న కొయ్యమీద ఈదుకొనుచు వచ్చిన ఒక దేశీయ వర్తకుడు ఈ సంగతులను దెలుపగల్గెను.

బ్రిటిషు రైల్వేలు

అభివృద్ధినిమిత్తము 8000000 పానులు మదింపు చేసిరి. ఇదివర కపుడే 8000000 పానులు బెట్టి పనిని ప్రారంభించిరి. లండను పల్లెల రైల్వేను విద్యుచ్ఛక్తిచే నడుపుటకు 8750000 పానులగును.

క్యాబెట్ మోగుడగు పూర్వ గారి రెండవ శతాబ్దపు దినానమును జనవరి రెండవ తేదీని జరిపిరి.

సుప్రసిద్ధ నటి ఎల్లెక్టా టెరీ గారు రొమ్ము పడినెముతో వ్యాధిగ్రస్తురాలై నది. ఆమెకు ఇప్పుడు 50 సంవత్సరములు. అపాయకరమును దుస్థితియందున్నది. రీ టేదీని కొంచెము నెమ్మదిగ నున్న భయము చున్నారు.

ఇండియాకు తపాలు

విమానమును దువచ్చుట

గురువారము ప్రారంభము

లండన్, జనవరి 5:—జనవరి ఆరవ తేదీ నుండి లండను నుండి బద్దానుకు బోవు మెయిలు తపాలను బ్రహ్మకు గూడ విమానముమీదనే బంపెదరట. అచటనుండి కరాచీకి గల్గు ప్రోత్తులకు సముద్రము మీద బోవునట. ఈ ప్రకారము 1, బద్దానుకు బద్దాను బ్రహ్మకు 2, 17 రోజులు కలిసి వచ్చును. బుషైరుకు 7 రోజులు గలిసివచ్చును. కరాచీ నైరుతి ఇండియాకు 2 రోజులు కలిసి వచ్చును. ఇప్పుడున్న చార్జి యే యుండును. మార్చు.

ఇండియా వైమానిక పయనము

విమానము చాలగట్టివి

రుగ్మీ, జనవరి 2:—సర్ క్యామ్యులు హోరువంపరులు జీజా తేరిరి. సర్ ఎర్క్ డెడ్స్ గారి క్లితంతనంపిరి. మా పయనము సగము ముగిసినది. వైమానిక కంపెనీ చేపూర్విన సౌకర్యములను నేను నానతియు అభినందించుచున్నారము సరిగా అనుకొన్న వేళకు జేరినవి. వైమానిక పనివాండ్రు నెంత పొగడినను చాలదు.

బ్రహ్మ, జనవరి 3:—సర్ క్యామ్యులు హోరు గారు బ్రహ్మ 11-10 గంటలకు జేరి బుషైరుకు 12-40 గంటలకు బయలుదేరిరి. బుషైరుకును ఆగోజునే హోరు గారు జేరిరట.

మంచుకొండ కరుగుట

పెక్కుమంది చనిపోవుట

బెర్లిన్, జనవరి 3:—ఆస్ట్రీయ అల్పములో నిన్న ఆరలుబర్గ జిల్లాలో మంచు కరిగి ప్రవాహముగ పోవుటచే మంచుమీద చెప్పులు వేసికొని నడుచువారు 10 మందిలోను 3 గురు చనిపోయిరి. ఇందులో అయిదుగురు ఆంగ్ల స్త్రీలు, 2 జర్మనులు, ఓరికి ఎట్లా నడుచుటకు బోధించువారలు ఒకరై ఆంగ్ల స్త్రీ ఇంకొక జర్మను స్త్రీయున్నారు. ఓరిద్దరు బ్రతికిరి.

బ్రిటిషు చీనావిధానము

క్యాంటనుల ఆక్షేపణ

రుగ్మీ, జనవరి 3:—బ్రిటిషువారు తమ చీనావిధానమును దెలుపుచు ప్రకటించినదానిని క్యాంటను విదేశాంగ మంత్రి ఖండించుచు యూనైటెడ్ స్టేట్సుకు వ్రాసిన లేఖ ఇనటెవరికిని ఆశ్చర్యమును కలిగించలేదు. బ్రిటిషువారి యుద్ధోత్సాహము తమ విధానమును చీనా కంఠకును వర్తింపజేయుటయే వాషింగ్టన్ లో జేసిన వాగ్దానులను నెరవేర్చుటకు ఎట్టి మరతులు లేకుండ అదనపు పన్నులను విధించవలె ననుచున్నారు. అదనపు పన్నులను అచటనే ఖర్చుజేయుటచే తగాదాలను ఆలపాలమగుననుచున్నారు. ఈవిషయమై బ్రిటిషువిధానము క్రొత్త పరిస్థితులను గలుగజేయదు. ప్యాంగు హే ఎవరి స్వాధీనములో నున్నదను అంతముతో బ్రిటిషువారు తమ విధానమును సంగల్పించలేను.

తమ స్వాధీనములో నున్న రేవులలో ఇదివరకే అదనపు పన్నులను క్యాంటను నీసువారు విధించుచున్నారు. అందుచే ఈ పన్నులను క్యాంటను నీసులచే ఇవ్వవలెననియు తమ విరోధుల కీయ రాదనియు దెలుపుచున్నారు.

బ్రిటిషు మతబోధకులు

రుగ్మీ, జనవరి 3:—పరిస్థితులు కష్టముగ నుండుటచే బ్రిటిషు మతబోధకులు కియాంగ్ రాష్ట్రమునుండి వెనక్కిపోవలెనని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు మెచ్చుచుంచిరి.

యార్కు దంపతుల పయనము

నకు యుద్ధనౌక రినపును పోర్టు వద్దలో సిద్ధముగ నున్నది ఆస్ట్రేలియా న్యూజిలండుకు బోవుటకు.

గురువారమునాడు సార్వభౌమ దంపతులు వీరిని సాగనంపెదరు. యువరాజు తన సోదరులు పోర్టు మాటుకు యార్కు ప్రభ్యవెంట చనుదెంచెదరు. న్యూజిలండులో 16 రోజులు ఉరురు. సిడ్నీ మార్చి 20 తేదీని జేరును.

ఇంగ్లండులో చెక్కులను విస్తారముగ నాడుటచే ఆయా యము మెచ్చుగానున్నదట. సాలు 1 కి ఒక్కపానిషి 10 చెక్కులను ఇచ్చుచున్నాడట.

ఆంధ్ర దేశకళావంతుల

విదవనంపునంపురణసభ - కాకినాడ

ఈసభ డిశంబరునెల 30, 31 తేదీలయందు సిటీ సీని మాహిలలో జరిగెను మొదటి దినమున మధ్యాహ్నము 1 గంటకు కొవ్వూరు వాస్తవ్యులును ఆధ్యాత్మిక సంపన్నులును అయిన వదలవాడ గోపీనాథం బి. ఏ. ప్రిడరుగారిని పుష్పమాలాలంకృతులగు జేసి మంగళవాంఛ్యములతో నూరేగింపు సభా మండపమునకు తోడ్కొని వచ్చిరి.

సభ మదరాసు గుంటూరు నెల్లూరు కృష్ణా తూర్పు పశ్చిమగోదావరి విశాఖపట్నం గంజాం జిల్లాలనుండి వచ్చిన ప్రతినిధులతోను ప్రేక్షకులతోను క్రిక్కిరిసియుండెను. సుమారు 500 మంది ప్రతినిధులు వచ్చిరి.

కలకత్తానుండి బాబు హేమచంద్ర సర్కారును, సర సాపురమునుండి పాలావర్ణుల లక్ష్మీనారాయణగారును వాతి సతీమణియు, కాకినాడ పురప్రముఖులైన దుర్గిరాల సూర్య ప్రకాశరావుగారు, వేమూరి రామక్రిష్ణారావుగారు, పెద్దాడ రామస్వామిగారు, దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రిగారు, కె. రాజు నాయుడుగారు, చిల్లరిగ భీమసేన రావుగారు, డాక్టరు వి. వి. క్రిష్ణయ్యగారు, ఉప్పలూరి సీతారామస్వామిగారు, దర్శా శివ రామదాసుగారు, వింజమా రి లక్ష్మీనరసింహముగారు, జయంతి వెంకట నారాయణగారు సోమిన వెంకట్రావుగారు, కొమ్మ హనుమంతరావునాయుడుగారు, దామోదర కృష్ణమూర్తినాయుడుగారు, డాక్టరు రమణారావుగారు, గూడపాటి సత్యనారాయణగారు, పురం వెంకట నారాయణగారు, డి. ఎన్. కె. రామస్వామిగారు, సక్కిలు ఇన సైక్లైన్ రైస్ జనార్దనరావు పంతులుగారు మొదలైనవారు వచ్చిరి.

పెద్దాడ రామస్వామిగారు డాక్టరు వేమూరి రామ కృష్ణారావుగారితో ప్రార్థన చేయబడిన పిమ్మట అహ్వనసంఘాధ్యక్షులైన చిన్న పుస్తల మూర్యనారాయణగారితో యువ న్యాయము చదువబడి శ్రీగుడిసేవ సుబ్బయ్యగారితో బలపరప బడిన పిమ్మట అధ్యక్షులు తమ అధ్యక్షోపన్యాసమును చదివిరి.

సంస్కరణకర్తలను మహాశేల్లలును అగు బాబు హేమచంద్ర సర్కారుగారి సభ నుద్దేశించి యిట్లు ముచ్చటించిరి.

సోదర సోదరీమణులారా! నేను మిమ్ములను కలుసుకొన్నందుకు చాల ఆనందించుచున్నాను. గుడిసేవ సుబ్బయ్యగారు నన్ను గతసభకే రమ్మనమనికొరిగారు. కాని ఆసభకునే నాజాలకపోయితిని. ఈసభకువచ్చుటకు కుతూహలపడెనేని. దేశమంద సద్గుణవలన రాజాలననుకొంటిని. నేనీసభలో పాల్గొనినందుకు చాలసంతోషమైనది. బంగారములోకూడ యిట్టిసభ లనేకములు జరుగుచుండును. ఈసభార్థము పవిత్రము ఆవశ్యకమనియు బలించుచున్నాను. నేను మీలోనొకనిగ యుచ్చటికి వచ్చితిని. ఈసంఘదురాచారము తొలగించుట మిక్కిలి ఆవశ్యకము. ఇందున్న సోదరీమణులు నాసోదరీమణులు. మనదేశములోని జాతులనేకదురాచారములలో మునిగియున్నవి. ఇందులో ఏది ముఖ్యము ఏది త్రోసివేయవలెనను విషయము విచారించుట దుర్లభము. నాఆభిప్రాయములన్ని దురాచారములు తొలగించుకొనుటయే. కొందరు రాజకీయపరిస్థితులు చూచుకొనినపిమ్మట సంఘపరిస్థితులు చూడవచ్చుననుచున్నారు. కాని అన్నిదురాచారములు ఒకేపర్యాయము తొలగించుట నాముఖ్యాభిప్రాయము. ఈప్రాంతముననున్న ఈదురాచారము తొలగించుటకు శ్రద్ధవహించి కృషిసల్పుచున్నారని వినుటకు చాల సంతోషించుచున్నాను. నాకుకూడ మీతోకలసి పనిచేయవలెనని యున్నది. నాకిప్పు డట్టికేలేదు. భగవంతుడు నాకు కక్షినిచ్చుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాను. ముఖ్యముగా నాసదుద్దేశము మీశ్రేయాభివృద్ధికే మీరు తొలగింపవలసిన దురాచారము కొలదిదినములలో తొలగిపోవునని నాముఖ్యాభిప్రాయము. మీ ప్రయత్నములకు భగవంతుడు తోడ్పడుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఈవిధముననే పైనుదహరించిన ప్రముఖులెల్లరు తమ గాఢసంఘాభిమానము జూపుచు సంస్కరణానుగుణ్యముగా తమనిశ్చలనలనల నొసంగి సంఘముపై తమకుగల సానుభూతిని వెల్లడించిరి.

మరునాడు విషయ నిర్ధారణసభ మధ్యాహ్నమువరకు జరిగినపిమ్మట రెండుగంటలకు మహాజనసభ సమావేశమై సంస్కరణ కనుమలనుగూర్చి తీర్మానములను చేసిరి. ఇందలికీర్తనకు పాల్పడిన గతసభ 5 వ తీర్మానము ఇతరబాలికను పెంచుకొనకుమటయు ఇంటినున్న పతిబాలికకు వివాహము చేయుట

యు నను తీర్మానము అమలుజరుపుటకు ఆమా గ్రామపరిషత్తుల ననుసరించి అమలు జరుపుట కధికార మియ్యబడినది అని పెట్టుటవలన తీవ్రాభిప్రాయాలు కొందరు చెబునే సంస్కరణము, సంఘమునను జరుగునటుల జేయుటయందు గ్రామపరిషత్తులకు విడుచుట యనునది ఆటంకమని భవితముగ గతతీర్మానము ఇట్టివారందరు యొకటిగ నుండవలయుననునదే యుంవ నలయుననియు వాదించిరి. అయినను యిట్టితీర్మానము అమలు జరుపుటలో గల కొన్ని చిక్కులను నాయకులు విశేషముగ వెల్లడించుటవలన అధికకష్టముపై సవరణతో నెగ్గగలిగెను. ఈ సంవత్సరము సంస్కరణకు ముఖ్యాటంకమగు మాన్యములనుగూర్చి నర్పించుచు మాన్యములంతులవలన అనేకజిల్లాలయందు బాలికల సీవృత్తికి బలియొసంగుట కాస్తవచుచున్నదనియు యీ మాన్యముల సమస్య యెంతత్వంతో లేనిన నంత త్వరితముగ యొకముందునుండి బాలికలను పడుపువృత్తికి దింపకుండ జేయవచ్చుననియు గాన మాన్యములు పురుషులచే భజనలు జేయించినను జరుగునటుల వీలు చేయించవలయుననియు లేనినో నాఖ్యతో ఆవశ్యకత లేకుండగనే జరాయతులుగ మార్పించవలయుననియు సభకు వచ్చిన అన్నిప్రాంతముల ప్రతినిధులు గట్టిగ నుడివనందున నాఖ్య యీనామలసమస్యను పరిష్కరించుటకు 5 గురకు తక్కువగాకుండ యొకసంఘము ఏర్పాటుజేసుకొని కాసననిర్మాణసభలో పెట్టించుటకొకతీర్మానము చేసియుండిరి. దీనిప్రకారము మీసభ్యులు తగినకృషి దీక్షగ యెనర్పించుకొని యీసమస్య యిప్పటి కాసననిర్మాణసభయందు లేలుటకేమియు యభ్యంతర ముండియుండదు. ఈసమస్య నెరవేరిన సులభముగ పడుపువృత్తికి పాల్పరచు బాలికల రక్షించుటకు వీలుగలుగగలము. ఈసంవత్సరము అధికముగ ప్రచారముచేయుటకు శ్రీపురుషులుగల ప్రచారసంఘమును ప్రతిజ్ఞానుండియు మేము తప్పకపనిచేసెదమని ముందుకువచ్చి మేము చెప్పినవారిని సభ్యులుగ నెన్నుకొనిరి. ఈసంవత్సరముందు సుమారు ఏబదిగ్రామములు వివిధజిల్లాలలో తిరిగి 1244 కుటుంబములవారిని సంఘసంస్కరణకు యివ్వవకునటుల చేసి రని కార్యదర్శి నివేదికవలన తెలియకచ్చుచున్నది. ముందువన తన్నరమునకు నిరుటికంటె అధిక ప్రచారములు ముందుకు వచ్చి యుండుట వలన ను, యీయభివృద్ధిని గ్రహించి యువకులు యుత్సాహము కనబరచి కాలేజీ క్లాసులలో చదువుచున్న విద్యార్థులు ముందుకు వచ్చి శేలవుదినములలో సంఘసంస్కరణ నాయకులతో తిరిగి పవిత్రహృదయాలపై సంస్కరణకు తోడ్పడెదమని చెప్పినందున సంస్కరణ ఎంతో యభివృద్ధిగ నీసంవత్సరము జరుగగలదని తలంచవలసియున్నది. ఇట్టిదీక్షాబద్ధమై యుత్సాహము గలుగజేయుతీర్మానములతో రాత్రి 10 గంటలకు సభమునిపబడినది. తుదకు దాసుగారు దుర్గిరాల సూర్యప్రకాశరావుగారు యొకను ప్రముఖులు తమయానందము వెల్లడించుచు సంస్కరణాభివృద్ధికి తగువిధమైన యువదేశముల నొసంగిరి. నెల్లూరు, విశాఖ పట్టణము, విజయనగరము మొదలగు దూరగ్రామములనుండి అధికముగ శ్రీలలామ లభించెనుట ఎంతయు భాగ్యమని తలంచవలెను. శ్రీలు యీసంస్కరణకు తోడ్పడుచున్నచో సంస్కరణ భగవదానుగ్రహము వలన తప్పక నెరవేరయేతీరును.

విజయనగరమువల గంధర్వమహిళాలో నృత్యగీతాభినయములు గరపుచు పడుపువృత్తికి ప్రోత్సాహము కలుగజేయుచున్నారని కొందరు నడువగా సభకు విచ్చేసిన గంధర్వమహిళలు సాధనాచార్యులను దువ్వారి జగన్నాథశర్మగారు నేను కళాభివృద్ధికి యేర్పరచినది మీకు సంతోషమునకు కారణమగుచున్నదనియు నేనింతటినుంచి పడుపు నృత్యవలంబుల కెవరికిని నృత్యగీతాభినయములు చెప్పననియు నుడివియుండుటచే సభవారు తమ సంతసమును వెల్లడించుచు వారి సంస్కరణాభిలాషకు వందనము లర్పించిరి.

అధ్యక్షులు సభాంతమున తమ యభిప్రాయములు వెల్లడించుచు ఈసంఘ మింత యభివృద్ధిలోనున్నదని నేతలంచలేదనియు యీసంఘముతో కలుగజేసుకొని గౌరవమునకు భగవంతుడెంచు అజ్ఞానమున నుండిననియు యీసభాచర్యల గాంచిన పిమ్మట యిట్టి భావముగలవారందరు తమ యభిప్రాయముల మార్పుకొందురనియు, సర్వభూతహితత్వము సర్వభూత సమత్వము అలనరచుకొన్నవాడనగుటవలన మీరు కోరినవెంటనే యెవ్విధమైన యాటంకమును చెప్పక అగ్గత్యుతపవని కంగీకరించిననియు ఇప్పటినుండియు మీనేవకంగీకరించుచున్నానని చెప్పిరి. వందనములతో సభ ముగింపబడినది.

భాస్కర ఈశ్వరుడు.

గొప్ప మోసము

“తెనాలి శ్రీకృష్ణసాందర్భహిలలో జహ్వతిబాయి ప్రదర్శనము”

తే 8-1-27 న “శ్రీ కృష్ణసాందర్భహిలలో కాకినాడ ఆంధ్రసేవాసంఘంవారిచే జహ్వతిబాయి ప్రదర్శింపబడునని” పురవిధులగోడలకు వాల్ పేపర్లు 4-5 రోజులు ముందం టించిరి. తే 8 న వుదయం పురమెల్ల ప్రదర్శనపేపర్లువచ్చిరి. హాల్ వద్ద వుదయంనుండి టిక్కెట్లుమ్మబడెను. టిక్కు 2-0-0, 1-8-0, 1-0-0, 0-8-0, 0-4-0. వరకె (రాత్రి) గం 7 లకు టిక్కు డబబోచేసిరి. కాని అందరికి టిక్కెట్లుండలేదు. మహారు 1800 లు వనూత్ వుండును. కాంపాండు గేటువేయుటచే జనులు క్రిక్కిరిసి ఎగరొప్పును ఆయాసమునకోర్కవక గేటు భిన్నముచేయ నుద్యమించిరి. గేటు తెరువబడి త్రొక్కిడితో హాల్ ప్రవేశించిరి. వెనుకవారికి ప్రశంలేక నిలుచుండిరి. “గాంధీమహాత్మాకుజై” అనుధ్వనులెడలె. గం 9¹/₂ కు లైటు (1) ఆర్పిరి. 1 మాత్ర మెలుగుతుండెను. (అది సార్వీన నెట్టుండునో) స్టేజిలో నిశ్చబ్దముండుటచే ప్రేక్షకుల కరస్వలు యీలలు మిక్కిట మాయె. కాలగడువుకోర్కవక ప్రేక్షకలలో కొక్కరు లోనజని మోసము యిందునెవ్వరులేరని స్టేజినుండి కేకవేసెను. సభికులు నివ్వెరజెందిరి. గంభీరధ్వనులు గలిగె; టిక్కెట్లువనూల్డబ్బు తీసుకపోరినారు. వారినిగూర్చించినాము. రైల్వేస్టేషనుకు వెళుతుకై కొందరెల్లినారు. మీపైకె మొచ్చుమార్గ ముదయమలో చించెదము. అందరునెల్లవచ్చునని హాల్ వారనిరి. వినుటతోడనే ఎక్కడికుర్చిలు బెంచీలు అక్కడనే నెక్కడిసామా నక్కడనే భిన్నమాయె. సినిమాకమర్చుబడ్డ లైటు బుడుకొన్ని భిన్నభిం గనలేకై. నొక్కకుర్చి లేకుండ మాయమాయె. బెంచీలు కొన్ని పత్రాలేపు. ప్రజాఆందోళన మోచ్చాయె. చేరమెన్ వారువిచ్చేసి కొంతఅల్లరినాపిరి. పోలీసువారు మేజిస్ట్రేటువారరుడెంచి ఆంధోళనావిధానం విచారించిరి. నేరస్థులలో నొక్కనిపట్టుకొచ్చిరి. డబ్బివ్వమని సభికులు వాదించిరి. పోలీసువారు డబ్బు నేరస్థులు మాస్వాఫీసమైనారు. వుదయం లెనవద్ద ఇచ్చెదమని గం 1 కు అందరివెల్లనంపిరి. తే 4 వుదయం పురంబచ్చటచ్చట గుమిగూడి సాందర్భహిలు వారిమోసము వర్ణింపసాగిరి. కొందరు లెనకల్ల వారికే జబాబులేదు. ఇకనెల్లల మోసములు జరుగకుండుటకై కొన్నికఠిననిబంధన లేర్పాటుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారి నెల్లరు కోరెదరుగాక.

(విలేఖరి)

ఆంధ్రజన హితకారిణి సతిసుము- జెమ్ మెదుపురము

జెమ్ మెదుపురము- తాతనగర మనియు, సాక్షి యనియు, కాళివట్టియనియు; బేర్కొనఁబడుచుం (బంపవమున ఇనుమును, ఉక్కును దయారుండేయు కంపెనీలలో ప్రత్యేకిగాంచిన కంపెనీనిగలిగి, పెక్కుదేశజనులకు జీవనాధార మగుచుం బ్రాముఖ్యము వడయుచున్నది.

మరియు నీనగరమున కీవల నావలను రెండునదులు ప్రవహించుచుం గ్రోసుదూరమున కడక్కాయ యనునది, పుణ్యనదీ మల్లియగు సువర్ణ రేఖానదీప్రవాహంబున సంగమమగుచున్నది ఈసువర్ణ రేఖానదియే శ్రీరామచంద్రుని యుగమున విశ్వామిత్రమహర్షి యాగముచే పవిత్రత నొందినది. ఇట్టిపవిత్రనదీ జలమే యీ నగరవాసులనుక బోషించుచున్నది.

ఇట్టిప్రత్యేక నగరమున నాంధ్రు లిందుమిం చెనిమిది వేల సంఖ్యకు నెక్కుడుగా నున్నను వారలవిడ్డలకుగాని కంపెనీయందు బనిచేయుచుండు విద్యాభ్యాసములకు నాంధ్రులకుగాని విద్యను గజపుటకుం బాకకాలయే కొంతగా నుండుట గడు కోపనీయుగ నుండెడిది. కాని, యిట్టికొంత దీర్ఘుటకై ఆంధ్రజన హితకారిణిసంఘమువారి కవతర్యముక్రిందట నొకపాకాలను డెరచి యాంధ్రసాందర్భలకును బాలురకును నుచితార్థముగ విద్యను గజపుట, భాషాభివృద్ధికిని జ్ఞానాభివృద్ధికిని, విద్యాభివృద్ధికిని సహాయకారిణి యగు నొకపుస్తకభాండాగారమునుగూడ నెలకొల్పిరి.

మరియు తత్సంఘమే డిశంబరునెల యిరువదియారవ తేదీని మహారాజశ్రీ బి. ఆర్. ఎల్. స్వామిగారి యధ్యక్షతక్రింద పుస్తకభాండాగారమునకుం డోడుగ నెల్లరు వార్తాపత్రికలు మొదలగునవి స్వేచ్ఛగ జరుపుకొనుటకు సౌకర్యము లొసంగుమి రీడింగు రూమును డెడిచిరి.

ఈ సంఘమువారిటులనే సకలజన హితార్థముగ పాటుచునుండు శక్తిని దైవము ప్రసాదించుగాక!

(ఆంధ్రుడు)

వెంకటగిరి లుప్తా

27-12-1926 తేదీన వెంకటగిరిలో సారంగధర నాటకము విశ్రాంతిముహూర్తమున ప్రదర్శింపబడినది. శ్రీయుత సానం నరసింహారావుగారు చిత్రాంగి భూమికను ధరించిరి. వారివలన ప్రతిభా కలదు నచ్చెరువొందెను. చిత్రాంగి సారంగధరని తనగదిలోనికి గొంపోయి చేసినమాయలు శ్రీనరసింహారావుగారు రద్దీతియముగ ప్రకటించిరి. లేఖననామనపుడు వారుమాసిన నటన సహజమై లోనిభావములన్నింటిని వెరజల్లుచున్నది. నటనకుతోడు వారపుడుగావించిన గానము మృదువు ధురమై ప్రేక్షకుల ఆనందదోలికల నూచినది. సారంగధరనివంటి అకల్మషుని పరశ్రీలకల్ల తల్లులగా కలంపు ప్రదర్శనమునని, తన మాయలలోవేసికొనుటకు శ్రీ నరసింహారావుగారు మాసిన నటన హృద్యమై సమంజసమై యొప్పురుచున్నది. ఇట్లు తన నేర్పంతయు చూపిన సారంగధరకు లొంగనివాడై యుంటు గాంచి భేదోపాయమునకు గడంగి సారంగధరని తెలియించుచు శ్రీ నరసింహారావుగారు చదివినపద్యమునకు కరతాళధ్వనలు మిన్ను మిట్టినవి. మరొకమారు రజేపద్యము చదువవలసివచ్చినపుడు అనే భావముల వారు మరొకవిధముగా చెల్లుచున్నందుల కందరు ఆవరిమితానందమొందిరి. శ్రీనరసింహారావుగారు భావోద్దేకపు నటనయు సమయానుకూలగానమును, చూచుకొలందియు వినుకొలందియు శ్రోత్రోచుండునుగా! ఇలాంటి ఆనందనటన టనాకాశల్యమును మరొకమారుగాంచుటకై పురజను లుబిడ్డలూ రుచున్నారు. రాజరాజనరేంద్ర పాత్రధారుకుడైన ప్రేక్షకుల తృప్తివడసిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

భీమవరం తాలూకా గ్రామోద్యోగస్థులసభ

తీర్మానములు

ది 19-12-26 సంగ్రం తేదీన భీమవరం తాలూకా గ్రామోద్యోగస్థులు భీమవరం గ్రామములో గతగవర్నమెంటు మున సబు తమ్మిశెట్టి రామయ్యగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగించిన ప్రాసీడింగు:-

1. గ్రామముననుగార్లకు, కరణముగార్లకు అస్తిపంతు కరణముగార్లకున్న ఆయా గ్రామముల డిమాండు, జనాభాలను బట్టి నెల 1-కి ప్రస్తుతపరిశీతుల ప్రకారం రు 20 లు లగాయరు రు 50 లు వరుకు జీతములు వృద్ధి చేయించవలసినదనిన్ని గ్రామ నవుకర్లకు నెల 1 కి రు 15 లు జీతములు వృద్ధి చేయించవలసిన దనిన్ని.

2. గ్రామముననుగార్లకు, కరణములకు గ్రామమువిడిచి సర్కారుపనిమీద ఇతర గ్రామములు వెళ్లినపుడు మైలు 1-కి రు 0-2-0 లు చొప్పున ట్రావిలింగును నిలవతోజులకు రోజు 1-కి రు 0-12-0 లు చొప్పున టేటాయన్న ఇప్పించవలసినదనిన్ని నవుకర్లకు గ్రామమువిడిచి సర్కారుపనిమీద వెళ్లినపుడు రోజు 1 కి రు 0-10-0 చొప్పున టేటా యిప్పించవలసినదనిన్ని.

3. స్టేషనరీ యెముక ఇచ్చుటయే లేనందున గ్రామ మునుజుట్టి కావలసినట్టి స్టేషనరీ సప్లయ చేయించవలసినదనిన్ని.

4. శ్రీ రెవిన్యూలోడ్లవారు యేర్పరచిన ఫారం ప్రకారం వుజ్జాయింపు డిమాండు అకల్మషులేదనిన్ని తానిమన పని తేలికయి చాలాకాలము పనిచేయవలసి తప్పచున్నదనిన్ని గనుక సదరు ఫారం ఫారం అమలులోనుంచి తగ్గించవలయు వనిన్ని.

5. సదరు జీతములు వృద్ధి ట్రావిలింగు టేటాలనుగురించి విచారముగా అనుభవకాలరయిన బుడిమంతులచే పిటిషన్ తయారుచేయించి 250 కాపీలు ప్రింటింగుచేయించి లెజిస్లేటివు కవు నిల్లుమెంబర్లందరికిన్ని శ్రీ గవర్నమెంటువారికిన్ని అన్ని జిల్లాల కలెక్టర్లకున్న శ్రీ రెవిన్యూలోడ్ల మెంబర్లకున్న గ్రామపు ద్యోగస్థుల సంఘములకున్న సంఘములచే తాలూకాలకు మాకు తెలిసినంతవరకు పంపించుటకు తీర్మానింపబడినది. కావున సోదర గ్రామోద్యోగియులారా, మీరందరున్న శ్రమ పడి, మీరాలూ తాలూకాలలో సంఘములను నెలకొల్పి మనకష్టము లను, నష్టములను పిటిషన్లద్వారా శ్రీ గవర్నమెంటువారికి తెలియపరచి మనభాధలు తాపగలండులకు కృషి చేయదురని యిందుమాలముగా కోరుచున్నాను. సదరు పిటిషనుకాపీ కావలసినవారు వ్రాయించినచో, అచ్చుకాపీ పునిరముగా పంపించ అనును.

భీమవరం, తాలూకా నారాయణమూర్తి, 20-12-26 కరణం, అన్నవరం.

వృత్తాంతలేఖలు

నరసాపురం (స్వకీయవిలేఖరి)

కృష్ణా పశ్చిమగోదావరిజిల్లాల సహకారసభ

రెండవరోజున ఆఖాసు

డిశంబరు 2:- ఈసభయొక్క ప్రథమదినవర్త్య యిది వరలోనే తెలియబరచితిని. రెండవరోజున పాపము కాన్స రెన్నుకు విస్తారము సంబంధములేని అంశము రాజమండ్రి నివా సస్థులైన శ్రీయుత భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారివల్ల లే బడుటచేత శ్రీయుత డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారుగారైన వి. యస్. లక్ష్మీనరసింహారావుగారును వీరున్న ఇంకా ఇతరులున్న కొంచెము మాటామాటా అనుకొనుట తటస్థములచేత అనుకొనినపని సారంతుగాకమునుపే సభను ముగించి అధ్యక్షులు వెడలిరి. జరిగినంతవరకు ఆమోదింపబడిన తీర్మానములను క్లుప్తముగా జెప్పి విరమింతును. పరపతిసంఘములు గ్రామజీవితమును పునరుద్ధరింతులకు ఉపయోగపడవలయుననే తీర్మానమును శ్రీయుత డిప్యూటీ రామకృష్ణయ్యగారు చక్కగా ఉపపాదించిరి. డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారుగారుకూడా తీర్మానము నామోదించి తాము వీలైనంతవరకు సహకారసంఘములకు సహాయపడుదుమని చెప్పి సభ్యుల నానందింపజేసిరి. ఇతరతీర్మానములలో ఆనరరీ అసిస్టాంట్ రిజిస్ట్రారునవసరమనెడిదిన్ని భూమితంత్రామీద రహితు మెంబర్లకు ఇరువై నవత్సరములకు తీర్మానపు అప్పు డివ్వవలయుననెడిదిన్ని కలపు.

విజయనగరము (స్వకీయవిలేఖరి)

మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలు నివృంతుకొనుట

జనవరి 3:- 30-12-26 రాత్రి 8 గల మ్యూనిసిపల్

హైస్కూలుయొక్క నైర్వహణగము నివృంతుకొనెను. ఒకగది భాగము ధ్వంసము కాబడినది. ఇంతలో పలువురువచ్చి దాని నార్పివైచిరి. ఎవ్వరునివృంతుచినది తెలియలేదు. కాని రాత్రి లందు అప్పటిప్పటి కొందరు దుర్మార్గులు ఆవరాధాయందు జూద మాడుట గలదనియు వారిని రాకుండ అరికట్టుటచే ఇది వారివలన గావింపబడవచ్చుననియు ననుకొనుచున్నారు.

మ్యూనిసిపల్ పరిపాలన

1925-26 సం॥ మ్యూనిసిపల్ పరిపాలనపై ప్రభుత్వము వారినివేదికప్రమరింపబడినది. ఇదివరకుకన్న చక్కగా నున్నదని భోధపడుచున్నది. మ్యూనిసిపలుకోడ్లభర్తు రూ 12,696 నుండి రూ 17,588 రూ॥కు పెచ్చింతుబడినది. రోడ్లు సందులు చాల మట్టుకుభాగపడినవి. మ్యూనిసిపల్ సంఘమువారు 12 పాతకాలలు బాలరకు, 2 బాలికలకునుపుచ్చున్నారు. మ్యూనిసిపల్ వైద్య కాలప్రజలకు ఎక్కడ ఉపయోగకారిగా నున్నది. పురిటిసమయ ములందు వైద్యసానులువెళ్లి మంచినహాయము చేయుచున్నారు. పన్నువసూర్లుగూడ తాగున్నవి. ఆర్థికవిశేషావ్యయమున మంచి స్థితిలోనున్నది. ఈ అభివృద్ధి కంతయు ప్రస్తుత పాలక శంఖాధ్యక్షులకు శ్రీయుత గుండాల రామవతారంపండులుగారే కారకులు.

రాజమహేంద్రవరము (స్వకీయవిలేఖరి)

డిశంబరు 29:-

గీత జయంతి

ఈదినమున గోదావరి హిందూసమాజము కార్యనిర్వాహక సంఘసభలో ప్రతిసంవత్సరము భగవద్గీత జయంతి ఈ జిల్లాయందంతటను ముక్కటి ఏకాదశినాడు జరుపవలెనని తీర్మానింపబడినది. గీతజయంతి యుత్సవములో భజనలు, ఊరేగింపులు, ఉత్సవములు, దేవాలయములో పూజలు, ప్రార్థనలు, బహిరంగసభలు చేయవలెనని తీర్మానింపబడినది. ఈ అక్షయ సంవత్సరమునకు భీష్మ ఏకాదశినాడు గీతజయంతి జరుపవలెనని తీర్మానించిరి.

ఈ సంవత్సరము హిందూసమాజము పక్షమున జరుగు భగవద్గీత బహుమానపరీక్షకు చాలమంది దరఖాస్తులను కట్టి నట్లు తెలియుచున్నది.

పురపాలకసంఘసభ

ఈనెల 27-వ తేది సాయంత్రము పురపాలకసభ డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. సభ

సౌందర్యమునకు ప్రాణాధారము

వెన్ యూసా క్రిమ్

వెన్ యూసా అక్సిజన్ క్రిమ్ శరీరమునకు వింతవన్నెను కలుగజేయు శ్రోత్రసౌందర్యసాధనము. దీనిని వాడుటచేత ప్రతిస్త్రీయును, మూతనవికాసమును, అపురూపమైన వర్ణస్వరూప సౌందర్యమును.

ముఖమునకు నూనపున, న్యూగుడ్డమును, అందమును కలుగజేయుటకు వెన్ యూసా అద్వితీయమైనది. దేశముయొక్క శీతోష్ణనిజులను బట్టి ముఖవర్ణస్వరూప తిగ్గిన యెడల అట్టి ముఖమునకు నూతనవికాసమును, ద్రుమింపజేయు సౌందర్యమును తెచ్చుటకు తగిన గుణములుగల పదార్థములను వెన్ యూసా మాత్రమే కలిగియున్నది.

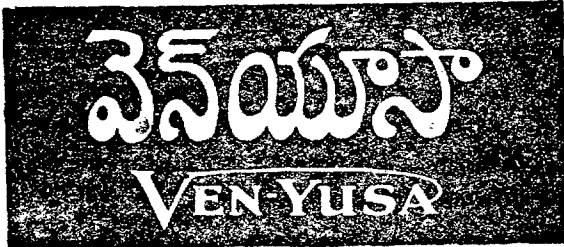
ఈ అద్భుతమైన వెన్ యూసా క్రిమ్ ను ఈ దినమునుండియే ప్రారంభించి వినుకక వాడడ; ఇందలి గుణమువల్ల మీసౌందర్యభివృద్ధికి మీకే అత్యుత్తము గలుగును

"నీ శీతోష్ణస్థితికి కావలసిన క్రిమిది ఒక్కటియే."

ఈ సువాసన గలిగిన వెన్ యూసా క్రిమ్ గల యింతైన నీసా ఒక్కటికి వెల రు 1-0-0. ఇది సువాసన : స్తుతులను విక్రయించు వర్తకులు, కెమిస్టులందరి వద్దకు దొరకును. ఏజంట్లు:-

మెనర్సు దాదా అంతు కంపెనీ,

ఎస్పీ నేడు, మద్రాసు

కులు చాలమంది హాజరైరి. మామూలు కార్యక్రమము కొంత జరిగినపిమ్మట మునిసిపలు సేనకుల వేతనముల యభివృద్ధిగురించి చర్చజరిగెను. పాకీవాండ్రకును, రోడ్డుమాలీలకును, తోటమాలీలకును, బంట్ల తులకును, బిల్లుకలెక్టరులకును, గుమాస్తాలకును, ఆయుర్వేదవైద్యులకును జీతములు పెచ్చుచేయబడినది. ఆయుర్వేద వైద్యులకు రూ 50-5-100 స్కేలు ఇవ్వబడినది. గుమాస్తాలందరకు అక్సిమలోపనిచేయువారికిని, న్యూలులో పనిచేయువారికిని, ఆనుపత్రిలో పనిచేయువారికిని రూ 80-2-50 స్కేలు ఇవ్వబడినది. బిల్లుకలెక్టరుకు యిదివరలో 16 రూపాయలు జీతమున్నది. ఇకముందునుండి వారికి 16-1-20 రూపాయల స్కేలు కాంక్షనుచేయబడినది. మునిసిపలు బంట్ల తులందరకు 14 రూపాయలజీతము నిశ్చయింపబడినది. రోడ్డుమాలీలకును తోటమాలీలకును నెల 1-కి 15 రూపాయలజీతము చేయబడినది. మునిసిపాలిటీలో పనిచేయు పాకీవాండ్రందరకు నెల 1-కి 1 రూపాయజీత మభివృద్ధిచేయబడినది. తక్కువజీత గాండ్రకు గురుమూర్తిగారి హయాములో జీతము లభివృద్ధిచేయుదు రని అందరు తలంచినట్లే జరిగినది.

ప్రస్తుతము ఇన్ని సుపేటకును గోదావరినదికిని మధ్యనన్న మూడు 10 కిలీగ్రాముల లంకసలము రైల్వే కంపెనీవారికి ఇదురు నిలువచేసుకొనుట కిష్టంపుడని రైల్వేయింజనీయరుగారు వ్రాసినలేఖనుగురించి చర్చించుచు ఈసలమురైల్వేవారికి ఇవ్వరాదని అభిప్రాయపడిరి. ఈసలము రైల్వేవారికి ఇచ్చుచో స్కూలములకు పోవుదారిన్ని చాకలరేవులకు పోవుదారిన్ని నీటికొరకు గోదావరిపోవుదార్లున్న మూయవలసి వచ్చుననియు ఈసలములో నెదురు నిలువచేసినచో దానివల్ల అసాధ్యకరముగు భరింపరాని కంపుకొట్టుననియు ఈకారణములవల్ల ప్రజలకు తీరని యిబ్బందులకల్గుననియు అధ్యక్షులును మరికొందరు సభ్యులును తెలియజేసిరి. రైల్వేవారు కోరినసలమునకు దక్షిణముగా శృకానముల ఆవలనున్నలంక రైల్వేవారికిచ్చుట కెట్టిఅభ్యంతరము ఉండదని అభిప్రాయము తెలియబరచి ఈరెండుసలములను చొప్పు ప్లాను తయారుచేసి కొన్నినివారి అభిప్రాయమును ప్లానుకు రైల్వేవారికి పంపవలెనని తీర్మానించిరి.

అనంతపురమండలము- ఊమము (స్వకీయవిలేఖరి)

పశ్చిమాంధ్రదేశమున అనంతపురమండలము, ఊమదేవ తక్కు శాశ్వతనిలయును. అనంతపురం, బల్లారి, కర్నూలు, కడప మండలములపైకి తుంగభద్రనాల. మిగత మూడుమండలములలో కొన్ని భాగములకైనను, ఆధారభూతముగ నున్నది. కాని, అనంతపురమండలము, తుంగభద్రనాలను పొందునంతటి భాగ్యమును యిడివరకు నోచుకొనలేదు. ఈమండలములో ముఖ్యనదులుగ నున్న పినాకిని, చిత్రావతినదులు, కొన్ని ప్రదేశములలో వ్యవసాయమునకు ఉపయోగపడుచుండుట వాస్తవమే. కాని, విటలు కలుగుచుండు ప్రయోజనము, జిల్లాప్రజలకు చాలా అల్పమనియే చెప్పవచ్చును. ఇక జిల్లాలోనుండు చెరువులన్నియు కేవలము నర సుమీదనే ఆధారపడియుండుటచే వర్షము ఏకా ర్థముకేరేనో, తక్కువగ పడునుండు నీకాలములో ఆచెరువులు కూడా పూర్తిగ నిండజుండును. కాబట్టి, ఈజిల్లా కొన్ని భాగములలో లేక, జిల్లా అంతయునో ఊమదేవతకు ప్రతివత్సరము బోయగుచున్నదన్న అతిశయోక్తి కానేరదు. 1920-వ సంవత్సరము మొదలుకొని, యిప్పటివరకు జిల్లాలో కొన్ని భాగములైనను ప్రతివత్సరము ఊమబాధచే బీడింపబడుచున్నవి. 1928-24-వ వత్సరములలో కడుదుర్భిక్షము. 1925 కొంతపంట అనగా 6 అణాలను మిగిలేదు. మరల ఈతూరి దుర్భరక్షామము.

ఇది అనంతపురమండలచరిత్ర. 1924-వ సంవత్సరములో కొంతపంట పండుటచే, ప్రభుత్వాధికారులు అదివరకు నిలుపుదల చేసియుండినపన్ను తీకావివాదాలు వసూలుచేయ మొదలిడిరి.

తమ హక్కు బాధ్యతలెవ్వయో గుర్తింపలేని అజ్ఞానస్థితిలో నుండుటచే రైతు ప్రభుత్వాధికారులచేయు ఒత్తిడికి వేరుమార్గము దోచునివారై ఋణమైననుచేసి సర్కారుకృషివలసినమొత్తము చెల్లించక తప్పదాయెను. ఈతూరి వర్షము కొద్దిగపడినపుడు విత్తనముగూడ అప్పుచేసి వేయవలసివచ్చినది. కాని రైవాసుగ్రహము లేమిచే, అనేక గ్రామములలో విత్తనముకూడ వెనుదిరుగ లేదు. ప్రభుత్వాధికారులు వారవారము ప్రయరించు రిపోర్టులను బట్టిచూచిన ఉరవకొండ ప్రాంతములో త్రాగుటకు నీరుదొరకుటకూడ కష్టమనియు, గుత్తి తాడిపత్రి తాలూకాలో వర్షములేక పెట్టుపెరంతయు ఎండిపోవుచున్నదనియు, వ్రాసినారు. తిండిధాన్యపు ధరలుకూడ పెరుగుచున్నవని వ్రాసినారు. ఏవోకొన్ని చెరువులు కాలవలక్రింద తప్ప మిగతప్రదేశములలో, పైరుకు చాలాసంత నీరులేదు. దీనినిబట్టియే, జిల్లాలో ఈతూరిక్షామము తప్పనిసరియని తేలుచున్నది. ఇట్టి పరిస్థితులలో రైతుకు కాపాడుటకు, పన్ను త్రోసివేయడమే కాక పశువులకు గడ్డికని, నునుమృలకు మాడిదొరకుటకు ననకొకము కల్పించవలసిన విధిగానున్నది.

ఈవిషయములో మాజిల్లా ప్రతినిధులుగనుండు శ్రీయుతులు ఓబిరెడ్డి, నారాయణరెడ్డిగార్లు ప్రశంసనీయముగా పనిచేయుచున్నారు. శ్రీయుత నారాయణరెడ్డిగారు ఉరవకొండ ప్రాంతము సంచారముచేసినచి. శ్రీయుత వోబిరెడ్డిగారు రెండురోజులుగా తాడిపత్రి తాలూకాలో సుమారు 20 గ్రామములకు పైబడి సంచారముచేసి వచ్చిరి. ఈ డివిజన్ డిప్యూటీ కలెక్టరుగారుకూడ వీరిని వెంబడించి రైతుల దుస్థితిని స్వయముగా చూచినచిరుట. వీరు గ్రామములలో పంటల మొదలగు కొని రి అణాలువరకు అంచనా వేసి, ఈ గ్రామములవారికి పన్ను త్రోసివేతకై పై అధికారులకు వ్రాయునట్లు తెలియుచున్నది. ఇదంతయు శ్రీయుత ఓబిరెడ్డిగారికృషి. ఇంపూరములో అధికారులు తృప్తిచేందక, పశువులు గడ్డిలేక ప్రజలు అన్నములేక మాడిపోవుటకు ముందే వారిని కాపాడుటకు తగిన సౌకర్యముల నేర్పరుపవలయును. ప్రభుత్వాధికారులు సకాలమునకు ప్రజలయెడ, తమ విధుక్తధర్మము నెరవేర్చుటకు జిల్లా ప్రతినిధులను రైతులను కృషిపరైదుగాక.

మదన కామేశ్వరిలేహ్యము

3351 మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తును, శుక్లవర్ణము, అతియారము మొలవాటిని పొంది బలమును, వీర్యవృద్ధిని, గలిగించుట వర్ణనీయము. 20 ట. డబ్బీ రు 1-4-0 ఏ. సి. 0-6-0. ఏ. కె. ఏ. అందుకో, అయ్యుర్యదసమాజం, పెరిచేపి, (నెల్లూరు)

గుంటూరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

టవున్ హైస్కూలు పాఠవిద్యార్థిసంఘము

జనవరి 1:—మానగరమునగల హిందూయున్నత పాఠశాల పాఠవిద్యార్థిసంఘపు పంచమ వార్షికోత్సవము నిన్న ఆదియుత్సాహముతో జరుపబడినది. ఇదివరలో యీపాఠశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగనుండి బాలరు భక్తివిశ్వాసములకు పాత్రుడైన శ్రీయుత ఎస్. యస్. వెంకట్రామయ్యగారి యాగమన మాసభాసమావేశమున కతియుత్సాహమును నొసగెను. వారు మహానందిలో ఉపాధ్యాయుల రాష్ట్రీయసభకు వెదలి యిచ్చట కరుచెంచిరి. పాఠశాలపు ప్రాతవిద్యార్థులందరు షుమారు 150 మందివరకు సమావేశమైరి. ప్రాతకాలముతయు యీ పురాతన విద్యాలయమునం జడివినవార లన్నోన్య పరివయములతో జరిగెను. కార్యదర్శిగారగు కొంపల్లి రామనాధముగారితియుత్సాహముతో పనిజేసియుండిరి. వచ్చినవారికి భోజనసదుపాయములు మున్నగునవి జేయుటలో శ్రీయుతులు రాయప్రోలు లింగన సోమయాజులుగారు తిరుమలరావు శంకరనారాయణ శివారామశాస్త్రిగార్లు మున్నగువారు సహాయులైరి. భోజనాంతమున విషయనిర్ధారణసభ సమావేశమైనది.

శ్రీయుత కోడూరి చంద్రశేఖరముగారిర్యక్తతవహించిరి. చాల తీర్మానములు జేయబడినవి. ముఖ్యముగా పాఠశాల పరిపాలనాసంఘ ప్రాతినిధ్యము బాగుగ లేదనియు, అందు 20 మందిమాత్రమే సెలకు 2 రూపాయలవంతున చందా లిచ్చుచు ఉపాధ్యాయులజీతము గ్రేడులు, ద్రవ్యాభావమువలన తగ్గించుట పాడిగాదనియు, 2 రూపాయలిచ్చు ప్రతివానిని సాంఘికనిగా దీసికొని వారలలో 20 మందిని పరిపాలనా సంఘముగ దీసికొనవలయుననియు వారిలో మరల 2/3 వంతు ప్రాతవిద్యార్థులే యుండవలయునను తీర్మానము చాలకాలము తీవ్రచర్చ జరిగిన తరువాత యొప్పుకొనబడినది. తరుపరి ఫలహారానంతరము సామాన్యసభాసమావేశము జరిగెను. శ్రీయుతులు సోమయాజులుగారు బుద్ధిరాజు రామచంద్రరావుగారు దామరాజు పుండరీకాక్షుడు లక్ష్మీపతిగారు దువన్యసించిరి. శ్రీయుత వెంకట్రామయ్యగారు మి.కె.కా.లేజి 1 న ప్రేక్షకులై జిగావడగా యీపాఠశాల ఇంక యిదేతీరుననుండుట బాగుగ లేదనియు ఆంధ్ర యూనివర్సిటీకింబరు అయోమార్గములతో ధూమధూయిష్టముగానున్న విజయవాడకంటె అమరావతియందో లేక గుంటూరునం దుండుటయో మంచిదనిజెప్పిరి. మాతృవిద్య ప్రధానముగ నెంచబడనంతవరకు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనాసాఖ్యము ఆంధ్రులకు లభ్యముగానట్లే యెంచబడునని జెప్పిరి. పంచనశతంబులతో సభ ముగిసెను.

రెండవదినమురాత్రి రాధాకృష్ణ యను నాటకము వెంకట్రామయ్యగారి గౌరవార్థ మాడబడినది. రాబడి వారితైల చాయాపటమునకు వినియోగింపబడునని తెలియుచున్నది.

ఆంధ్ర భాషానుశాసనము

ఇది రాజమండ్రి కాలేజీ పండితులగు బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది నూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు రచించినది. దీనికి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షుడైన మ-రా-శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి యమ్. ఏ. గారు ప్రకటనైన పీఠిక వ్రాసి యున్నారు.

ఇందు ప్రాచీనాచార్యా వీన సాంప్రదాయములు రెండును చక్కగా వివరింపబడినవి. సుమారు 160 మంది పూర్వకవుల ప్రయోగములు ఉదాహరింపబడినవి. తెలి విక్కిలి కులభము. విద్యార్థులు, పండితులు భాషాభిమానులుగూడ జరుపవలసినది. ఇట్టి వ్యాకరణ వింతకుమున్ను తెలుగులో లేదు.

రెండుభాగములు 14 ప్రకరణములు. 360 పుటలు
రెండు సంపుటములు పోస్టేజికా రు 1-4-0
రెండు కలసిన టైండు 1-8-0
ఆంధ్రదేశరూపకము, నాటకముల లక్షణము 0-8-0

కావలసినవారిట్లు వ్రాయవలెను.
తాడూరి సత్యనారాయణమూర్తిగారు,
8170 ఇన్నీ నుపేట, రాజమండ్రి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

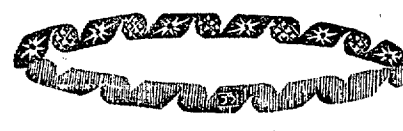

1927-వ సం॥ జనవరి 6-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు.
మియాలు బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 98 0 0 వరకు
బియ్యముబస్తాలు
కుసుమ తెనాలివి ,, వ 42 గలవి రు 14 0 0 14 10 0
నెల్లూరివి ,, డిబ్బో ,, 16 0 0 17 0 0
డిల్లి ,, డిబ్బో ,, 17 0 0 17 4 0
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,, 9 10 0 10 0 0
నువ్వులు ,, ,, 22 0 0 25 0 0
2. ధాన్యము పప్పులు.
కందులు బస్తా1-కి ర 205 ,, 15 0 0 16 0 0
నెనగలు ,, డిబ్బో ,, 13 0 0 15 0 0
పెసలు ,, డిబ్బో ,, 15 0 0 16 0 0
మినుములు ,, డిబ్బో ,, 16 8 0 18 0 0
ఉలవలు ,, ర 165 ,, 9 0 0 9 12 0
3. నూనెవస్తువులు.
నువ్వులనూనె బా 1-కి ,, 158 0 0 156 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0 25 0 0
కొండాపురంవేరునెనగపప్పుబా1-కి,, 45 0 0 48 0 0
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 40 0 0 42 0 0
కేరు నెనగనూనెగానగబా1-కి రు 107 మి.కె.నూనె 98 0 0
ఆముదము బా1-కి ,, 100 0 0 101 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు.
చాయపసుపు బా 1-కి ,, 66 0 0 62 0 0
కురపసుపు ,, 15 0 0 25 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి 132 8 0 140 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మాణిగు 1-కి రు 40,45
కాళహస్తపాయకట్టు ,, ,, 50,55
బెల్లము బా 1-కి రు 40 0 0 60 0 0
చింతపండు బా 1-కి ,, 31 8 0 56 0 0
5. ఇనుము.
పట్టారకం బా 1-కి ,, 31 0 0 35 0 0
చురం ,, 31 0 0 38 0 0
రవుండు ,, 31 0 0 34 0 0
6. నూలు.
పుట్లూరు యేనుగ నెం 30 పె.తై 1-కి ,, 5 4 0
నూళయేనుగ నెం 20 ,, 6 8 0
నెం 20 బెన్ని సింహం యీ ,, 6 6 0
నెం 24 ,, లాకి ,, 6 4 0
నెం 60 ,, కారం ,, 9 2 0
నెం 30 జమ్మరు ,, 7 8 0
నెం 40 ,, ,, 9 14 0
నెం 44 ,, ,, 5 1 0
నెం 14½ పాండిచేరి ,, 6 6 0
నెం 12½ న్యూకాటన్ ,, 5 0 0
నెం 14½ న్యూకాటన్ ,, 6 6 0
నెం 10½ కోయంబత్తూరు ,, 5 3 0
నెం 12½ ,, ,, 5 9 0
నెం 14½ ,, ,, 6 8 0
నెం 12½ చాళ ,, 5 4 0
నెం 16½ ,, ,, 5 0 0
7. దూది.
బోండావెట్టు బారువ 1 కి రు 300 0 0
పల్నాడుదూది ,, ,, 145 0 0
8. లోహములు.
వెండి 100 తులంకు ,, 57 12 0 58 0 0
బంగారు, తులము 1-కి ,, 21 4 0 21 8 0
సవరము 1-కి ,, ,, 13 8 0
ఇత్తిడి బా 1-కి ,, 238 0 0 243 0 0
రాగి డిబ్బో ,, 258 0 0 260 00

కానుబంగారునునకును, మంచి వెండికిని గ్యారంటీ చేయగలము.

కరంచందు చబిల్ దాసు, బంగారు వెండినగల

వర్తకులు 437/3 టంకసాలిపిడి, సాహుకారుపేట మద్రాసు. 3137

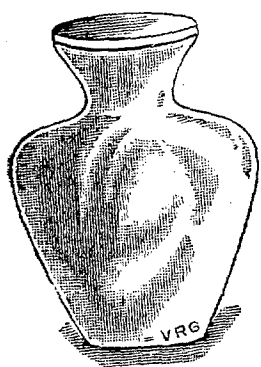
దరఖాస్తును పంపిన క్యాలటాగును ఉచితముగ పంపబడును.

అమృతాంజనము

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0 ప్రతియింట నుండవగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6. 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక 249, పేరి రోడ్, ఫోర్టు - బొంబాయి.

వర్తకుల కొకసలహా!

ఆలోచన ఎందుకు! నిర్భయముగా వారివారి స్వస్థలములనుండియే
లాభమును శ్రమపడకయే గడించవచ్చును.

ప్రతి ముఖ్యపట్టణమునందును మాకు ఏజంట్లు కావలెను. వారికి వెండి, బంగారునగలు, పాత్రలు, వేడుక సామానులు, పువ్వురాగములు, కెంపులుచే కట్టబడిన మోపులు, తోడులు, చేస రీలు, మొదలగునవి త్రోవగా సరఫరా చేయబడును.

సవరం బంగారుకు, నీమవెండికి పూచీ నియ్యబడును.

పూర్తివివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,
నగలవర్తకులు, 25, మైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

తంజివిలాసము "ఉమ్మడియార్" టెలిఫోన్ నెం. 2802.

1927-వ సంవత్సరము జనవరి సంచికతో నాలుగవ సంవత్సరము ప్రారంభ మగుచున్నది.

ప్రతిమాసము

7-వ తేదిన తప్పక

ప్రకటితమగుచున్నది.

సంవత్సర చందా
రు 6-0-0;

ఆరుమాసములకు
రు 3-0-0;

విశిష్టత్రిక
అ. 0-10-0.

సుప్రసిద్ధు లగు చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన రంగులచిత్రపటములు, ఇతర చిత్రపటములు,
ప్రాచీనశిల్పములకు సంబంధించిన చిత్రములు, ప్రచురింపబడుచుండును.

విద్యాధికులచే వ్రాయబడిన సర్వకళలకు సంబంధించిన వ్యాసరాజములు చిత్రవిచిత్రము లగునట్టియు,
నవీనభావ పరంపరలతో నిండినట్టియు పద్యములు కథలు ప్రచురితము లగుచున్నవి.

జనవరిమాసమునుండి ప్రకటింపబడు ప్రతివ్యాసమునకును వ్యాసకర్తయొక్క ఛాయాపటము కూడ యుండగలదు.

నూతన సంవత్సరారంభమునుండి కవిరాజ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారిచే
రచియింపబడిన **శ్రీనాథుడు** (అను నాటకమును)

క్రొత్తపల్లి సూర్యారావుగారిచే వ్రాయబడిన **ఆనందకందము** (అను నవలయును)

ప్రతిమాసమునకు కొంతభాగము ప్రకటిత మగుచుండును.

చందాదారులుగ చేరువారు వెంటనే వ్రాసికొనుట యుత్తమము.

విలాసము:- **భారతి కార్యాలయము, తపా పెట్టె 212, మద్రాసు.**

వెలువడినది.

త్వరపడుడు.

శతకమంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, బంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాళహస్తీశ్వర,
దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందుగలవు. ఒక్కొక్క
శతకమునను పెక్కు మాతృకలతో సరిచూచి చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతకకర్తల
చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించు విపులముగు పీఠికయును గలవు. ముచ్చటలు
గూర్చునట్లు మేలి క్యాలికోబైండు చేసిన సంపుటము వెల రు ౧ ౮ ౦ మాత్రమే.

శతకములు విడిగను దొరకును.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల,

శపాలుపెట్టె నెం 212 కు, చెన్నపురి.

హిందూజన్మ రెన్యూ (18-10-26)

బొంబాయి జీవభీమాకంపెనీ లిమిటెడ్; స్థాపితము 1908
అన్నివిధములైనటువంటి జీవభీమాపోలీసీలను ఇచ్చు
మొదటితరగతి ఇండియాకంపెనీ.

ప్రత్యేక లక్షణములు

3194

(1) తక్కువ ప్రీమియము, (2) ఎక్కువ లాభము
(3) ఆటోమేటిక్ బాకూఫర్ ఫీచర్. (4) ధారాళమైన మర
తులు, (5) దయగల నిర్వాహకము, (6) తనవని నిరూపించిన
తక్షణమే సొమ్మును చెల్లించెదరు.

వివరముకు నీదిగువవారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

K. PADMANABHAPAI, B. A.,
Secretary Madras Branch

Post Box No. 337 Mount Road, Madras

**1926 - 1927 సం॥రమునందు
చెన్న పురి పందెములు**

గిం డి

స్ప్రింగ్ మీటింగు (4 దినములు)

మొదటిదినము, శనివారము

8-1-1927

ప్ర ధ మ పం దె ము

గవర్నరు గారి గిన్నె

మధ్యాహ్నము 2-15 గంటలకు

అజీర్ణముకు - పుంస్త్యలోపమునకు

మద్రాసు 45 బందరుపీఠియందున్న అమృతాంజనకరము
వారి పిచ్చబండు మంచినీళ్లశక్తినిచ్చి పుంస్త్యలోపము పోగొట్టి
నది వెంటనే మరి 3 సీసాలు పంపండి. (సం) జె. బి. దాస్
గుప్త సాప్రయిటర్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ చిట్టగాం. 2

ప్రాచీనార్యక థావళి గ్రంథమండలి

పూర్వహైందవవిజ్ఞానమువైపుగొప్పసిహావలోకము.

అష్టాదశపురాణములలోనున్న యద్భుతకథలు ము
సుబోధమగు వచనములో ప్రకటింపచున్నాము.

'భారతకథావళి' ప్రథమగ్రంథము

తెలుగు భారతములో లేనివికూడ మూలమునుండి తీసి
28 కథలను సులభతైలిని వ్రాసితిమి. సమస్తనీతులును, యుక్త
లును, ధర్మములును గలవు. వెల చందాదారులకు 0-8-0.
యితరులకు 0-10-0. చందాదార్లకు ప్రవేశమును 0-2-0.
రాబోవుగ్రంథరాజము భాగవతకథావళితయారగుచున్నది.
వలయువారు: కం. పి. బసవరాజుగారు, ఆంధ్రగోర్యాలవిద్యాల
యము-కొవ్వూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలయు.